

Ruben Marius Malmo Johnsen

Anon i QAnon

En diskursanalyse av epistemiske moduser i
konspirasjonsteoretiske diskusjoner på 8kun

Masteroppgave i Religionsvitenskap

Veileder: Asbjørn Dyrendal

Mai 2024

Ruben Marius Malmo Johnsen

Anon i QAnon

En diskursanalyse av epistemiske moduser i
konspirasjonsteoretiske diskusjoner på 8kun

Masteroppgave i Religionsvitenskap
Veileder: Asbjørn Dyrendal
Mai 2024

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Det humanistiske fakultet
Institutt for filosofi og religionsvitenskap

Kunnskap for en bedre verden

Forord

«Scared of commitment, but I'm gonna go for it, show a little initiative»

The Murlocs

Da jeg gikk på videregående i 2016 vant Donald Trump presidentvalgkampen i USA. I etterkant av hans seier utviklet det seg en rekke konspirasjonsteorier rundt den nye presidenten som handlet om hans kamp mot «skyggestaten». Konspirasjonsteorier har fascinert meg endeløst helt siden da, og det ble naturlig for meg å skrive en masteroppgave om dette. De består av fortellinger med komplekse og hjerneverkende strukturer. Akademisk sett synes jeg det er ekstremt spennende, og forstyrrende, at dette har en påvirkning på mennesker når de befinner seg i valglokalet.

Samtidig som det er fascinerende, kan konspirasjonsteorier være både skummelt og farlig. Noen ganger skaper konspirasjonsteorier fortellinger som motiverer til vold slik som 22. Juli 2011 og 6. Januar 2021. Da presenterer konspirasjonsteorier seg som en trussel mot demokrati og for samfunnet generelt. Jeg håper denne avhandlingen vil bidra til en bedre forståelse av fenomenet og motivere andre til å lære mere om dette.

Det å skrive masteroppgave har både vært krevende og givende. Først og fremst vil jeg takke min veileder Asbjørn for all kritikk og ros gjennom prosessen. En så god veileder og kilde til inspirasjon er det få som har. Jeg vil også takke min kjære samboer, Vilde, for endeløs korrekturlesing og emosjonell støtte. Takk til alle venner som har støttet med både språkvask og trøstende ord. Jeg vil også takke mine foreldre som har inspirert meg til å bli samfunnsengasjert og for å fore min akademiske interesse. Til slutt vil jeg takke låvenissene på Dragvoll som har gjort denne studentopplevelsen uforglemmelig.

Abstract

This thesis is a discourse analysis on the use of epistemic modes within conspiracy theoretical discussions online. The thesis uses discussions from the conspiracy theory named QAnon and seeks to understand how constructions of narratives are legitimized among believers. The research question is as follows: *how do conspiracy theorists use epistemic modes and interdiscursivity to legitimize constructions of conspiracy narratives?* The analysis focuses on the use of experience, tradition, and science as epistemic modes.

The thesis bases itself on the earlier quantitative research of David Robertson and Amarnath Amarasingam (2022) on the same topic. This master's thesis seeks to supplement this field by contributing with a qualitative deep dive into discussions using these modes. Therefore, the method used for this thesis is a discourse analysis of the discussions taking place on the website known as 8kun.

The analysis revealed that tradition and science as epistemic modes are frequently used within discussions of conspiracy theories. Tradition as an epistemic mode was primarily used through references to shared identity and shared history. At the same time, they used it implicitly to give credibility to scientific statements. Traditions they referred to were mostly religion, religiosity, and nationality or ethnicity. Science as the epistemic mode was primarily used by referring to scientific terms and claiming their information came from verifiable sources through citations or links. Experience as an epistemic mode was rarely used within the discussions. Still, I argue that experiences are sometimes important for the identities for which tradition as an epistemic mode receives its legitimacy. Finally, I conclude in this thesis that the usage of epistemic modes is shaped by the subcultural context in which they are used.

Sammendrag

Denne avhandlingen er en diskursanalytisk gjennomgang av bruken av epistemiske moduser i konspirasjonsteoretiske diskusjoner på nett. Avhandlingen bruker diskusjoner fra konspirasjonsteorien kjent som QAnon og søker å forstå hvordan konstruksjoner av konspirasjonsteoretiske narrativ blir legitimert blant tilhengerne. Problemformuleringen for oppgaven er som følger: *hvordan bruker konspirasjonsteoretikere epistemiske moduser og interdiskursivitet for å legitimere konstruksjoner av konspirasjonsteoretiske narrativ?* Analysen fokuserer på bruken av erfaring, tradisjon og vitenskap som epistemiske moduser.

Avhandlingen bygger på den tidligere kvalitative forskningen av David Robertson og Amarnath Amarasingam (2022) om samme tema. Denne masteroppgaven vil supplere dette feltet gjennom å bidra med en kvalitativ nærlesing av diskusjoner som bruker disse modusene. Derfor er metoden for masteroppgaven diskursanalyse av diskusjonene som finner sted på 8kun.

Analysen fant at tradisjon og vitenskap som epistemiske modus ble mest brukt i diskusjonene. Tradisjon som epistemisk modus ble primært brukt gjennom referanser til felles identitet og historie. Tradisjonene de refererte til var hovedsakelig religion, religiøsitet og nasjonalitet eller etnisitet. Vitenskap som epistemisk modus ble primært brukt ved å referere til vitenskapelige termer og henvisning til det som ble ansett som vitenskapelige kilder. Erfaring som epistemisk modus ble sjeldent brukt i diskusjonene. Likevel argumenterer jeg for at erfaringer noen ganger er viktige for identiteter som tradisjon kan få sin legitimitet fra. Til slutt konkluderer jeg med at bruken av epistemiske moduser avgjøres av den subkulturelle konteksten de brukes i.

Innhold

Forord	i
Abstract	iii
Sammendrag	v
Innhold	vii
Figurer	ix
1 Innledning	1
1.1 Oppgavens omfang og formål.....	2
1.2 Konspirasjonsteorier og religion.....	4
1.3 Disposisjon	5
2 Konspirasjonsteorier og forskning på konspirasjonsteorier	9
2.1 Konspirasjonsfortellinger	9
2.2 Konspirasjonssnakk	11
2.3 Konspirasjonstenkning	12
2.4 Q, QAnon og Anon	14
2.5 Forskningens bidrag	17
3 Diskurs, Materiale og Metode	19
3.1 Språk, identitet og virkelighet	19
3.1.1 Diskurs.....	19
3.1.2 Epistemiske moduser	21
3.1.3 Robertson og Amarasingam	23
3.2 Materiale	24
3.2.1 Forskning om religion på internett	25
3.2.2 8kun som forskningsarena	25
3.2.3 Datasamling på 8kun	27
3.3 Gjennomføring av analysen.....	29
3.3.1 Diskursinventar	29
3.4 Forskningsetiske vurderinger.....	30
4 Mønstergjenkjenning	33
4.1 Likheter og sammenligninger	34
4.2 Koblinger til Qdroppen.....	35
4.3 Fortellingssammensmelting	36
4.4 Mønstergjenkjenning i konspirasjonsteorier.....	39
5 Religionsdiskurs.....	41
5.1 Gud er i mitt DNA	42
5.2 Bibelkorrespondanser	44
5.3 Spiritualitetsassosiasjon	45

5.4	Bruk av spirituelle, religiøse og kristne fortellingselementer i QAnon	47
6	Scientisme	49
6.1	Terminologisk scientisme	50
6.2	Vitenskapelige konsepter og teorier	52
6.3	Referanser og kilder	53
6.4	Visuell Representasjon	55
6.5	Bruk av scientisme i diskusjonene.....	56
7	Esoterisme.....	59
7.1	DNA inneholder informasjon.....	60
7.2	Q er en kilde til esoterisk kunnskap.....	61
7.3	Annunaki og antikk historie.....	62
7.4	Vi er slaver	63
7.5	Dette har jeg skjønt!.....	65
7.6	Scientistisk evolusjonisme	65
7.7	Esoterisme i konspirasjonsteoridiskusjoner	66
8	Avsluttende refleksjoner	69
8.1	Konstruksjoner av fortellinger	69
8.2	Epistemiske moduser og mønstergjenkjenning	70
8.3	Identitet og ekstremisme.....	72
8.4	Vaksiner og vaksineskepsis	74
8.5	Fremover.....	75
	Litteraturliste	77

Figurer

Figur 1: bildeutdrag av kommentar fra 8kun	57
Figur 2: bildeutdrag av kommentar fra 8kun	57

1 Innledning

Satanister, pedofile statsledere, menneskehandel, valgfusk, mikrobrikker, jødiske øglemennesker og invaderende muslimer. Kanskje en har sett disse ordene dukke opp på Facebook-veggen til fjerne slektninger. Kanskje en så disse stikkordene dukke opp under presidentvalgkampene i USA i 2016 og 2020. Kanskje en har sett disse ordene dukke opp i nyhetene når en eller annen terrorhandling finner sted. Konspirasjonsteorier kan ta mange former og dukker ofte opp i våre liv. Mange av dem kan virke harmløse, men noen ganger utgjør konspirasjonsteorier alvorlige trusler for samfunnet (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 11). Konspirasjonsteorier er fortellinger som handler om at det finnes en skjult gruppe mennesker som arbeider for å oppnå et ondsinnet mål (Barkun, 2013, s. 3). En av de store konspirasjonsteoriene i søkelyset for forskning er QAnon. QAnon er en fortelling om korrupte politikere som er i en satanistisk sammensvergelse og begår grove forbrytelser på bekostning av den amerikanske befolkningen. Kan egentlig slike fortellinger ha alvorlige konsekvenser for samfunnet?

I kjølvannet av valgkampen i USA 2020 samlet en stor gruppe Trumptilhengere seg utenfor kongressen. Tilhengerne mente at Trump hadde blitt frastjålet seieren på grunn av valgfusk, og protesterte imot valgresultatet som skulle godkjennes i kongressen 6. Januar 2021. Situasjonen eskalerte og Trumptilhengerne stormet inn i kongressen i protest (Rothschild, 2021, s. xi-xii). En historisk pilar for demokrati rundt omkring i verden møtte sterk motstand mot en av sine egne demokratiske institusjoner. I folkemengden av Trumptilhengere var flere også tilhengere av konspirasjonsteorien QAnon (Rothschild, 2021, s. xiii). Noen av de verste konsekvensene av konspirasjonsteorier har vi også sett i Norge. En sommerdag i 2011 ble Norge rystet av en terrorhandling. Anders Behring Breivik (ABB) sprengte regjeringskvartalet og skjøt flere ungdomspolitikere på sommerleir på utøya. Til sammen drepte han 77 mennesker. ABB var motivert av en konspirasjonsteori som gikk ut på at Europa holder på å bli invadert av muslimer. Fortellingen motiverer til væpnet aksjon mot de skyldige aktørene, nemlig politikere og muslimer. Muslimene kommer listende gjennom et skalkeskjul som flyktninger fra krig ifølge konspirasjonsteorien. Det er essensielt for de som tror på denne fortellingen at bølgen stoppes før den hvite rasen vaskes vekk. Dermed konkluderte ABB at det var strategisk å drepe de nåværende og fremtidige Arbeiderpartipolitikere (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 7). Disse situasjonene er eksempler på hvor dramatiske konsekvenser konspirasjonsteorier kan ha. Selv om disse konsekvensene er ytterst sjeldne, er det viktig å anerkjenne de som realistiske og alvorlige konsekvenser.

Konspirasjonsteorier er en økende utfordring i dagens samfunn. Misinformasjon, ekstremisme og totalitære idéer grunnfestes blant mennesker gjennom konspirasjonsteorier. Under Covid-19 pandemien så vi en stor økning i mengden misinformasjon og desinformasjon som sirkulerte på internett. Spredningen av misinformasjon bidro til utviklingen av konspirasjonsteoretiske fortellinger (Birchall & Knight, 2023, s. 43). Misinformasjon er farlig både for individer og samfunn. For eksempel medførte misinformasjon om Covid-19 og Covid-19vaksiner til potensielle dødsfall under pandemien (Banas & Bessarabova, 2023, s. 253-254). I tillegg har populistiske holdninger som sår tvil på ekspertise og politikere spredt rundt i verden. Dette har ikke bare sørget for at misinformasjon blir vanskeligere å håndtere, men denne mistilliten har konstruert en konflikt mellom globalist-eliten og folket, noe som kan føre til videre oppskalering av ekstremisme i vesten (Birchall & Knight, 2023, s. 32-33) Når denne mistilliten slår rot blir demokratiet truet. Slik som da Trump tapte valget i 2020, vil de som tapte ikke ha tillit til den demokratiske prosessen. Konspirasjonsteorier og

konspirasjonstenkning støtter autoritære forestillinger (Birchall & Knight, 2023, s. 33-34) På disse områdene bidrar konspirasjonsteorier til farlige utviklinger i samfunnet. Derfor mener jeg det er viktig å forske dypere på dette fenomenet. Slik at det kan forstås, og gjennom det håndteres, på et bedre nivå enn vi som samfunn har gjort frem til i dag.

Vi har i lang tid visst at konspirasjonsteorier kan være farlige, spesielt når de motiverer til væpnet aksjon. Ikke alle konspirasjonsteorier er farlige konspirasjonsteorier, og ikke alle mennesker som tror på konspirasjonsteorier er farlige mennesker. ABB viste 22. juli at det trengs bare én person som virkelig tror før konsekvensene blir dramatiske. Til tross for de konsekvensene vi har sett i samfunnet, er konspirasjonsteorier i seg selv ikke farlige. Hvorfor tror mennesker på disse fortellingene? Det finnes mange grunner til at mennesker tror på konspirasjonsteorier, en av de er at fortellingene gir mening for dem (se kap 2). For å få oppklaring i hvordan disse fortellingene kan gi mening, er det interessant å se på hvordan fortellingene bygges opp. Hvilke fortellingselementer blir brukt og hvordan legitimeres fortellingene?

Denne masteroppgaven søker å gi en forståelse av hvordan konspirasjonsteoretikere konstruerer og sprer fortellingene sine. Konspirasjonsteorier varierer i stor grad fra sannsynlige til spinnville. Min posisjon som forsker skal ikke være å avgjøre hvor sannsynlig de konspirasjonsteoretiske fortellingene er, eller i hvor stor grad de er sanne eller ikke. Jeg anser fortellingene som virkelighetsoppfatninger som påvirker handlinger og identiteter. Jeg ignorerer ikke hvor farlig konspirasjonsteorier kan være, men jeg vil heller ikke overdrive det. Jeg mener at konspirasjonsteorier kan håndteres best mulig som en utfordring om vi forstår det på en dypere måte enn som «idioter med idiotiske fortellinger». Siden det finnes mennesker som tror på konspirasjonsteorier, er det viktig å kunne forstå hvordan disse fortellingene konstrueres og spres. Derfor vil jeg, i min masteravhandling, gå i dybden i hvordan konspirasjonsteoretikere forteller og hvordan de forstår fortellinger.

1.1 Oppgavens omfang og formål

Denne masteroppgaven handler om QAnon og de samtalene som finner sted i QAnon-miljøet. Jeg ble inspirert av en artikkel som David Robertson og Amarnath Amarasingam publiserte i 2022. I denne artikkelen forsøkte de å kartlegge hvordan konspirasjonsteoretikere argumenterte. Artikkelen inspirerte meg til å gå kvalitativt rettet for å undersøke epistemiske betingelser. Jeg er interessert i å se hvordan de epistemiske modusene brukes innenfor aktiv diskusjon. Kort forklart handler oppgaven om hvordan konspirasjonsteoretiske fortellinger konstrueres. Robertson og Amarasingam fokuserte sin artikkel på argumentasjonsstrategier. Jeg vil løfte blikket og se på fortellingskonstruksjoner. Jeg mener at argumentasjon impliserer at en person forsøker å overbevise en annen om noe. Konspirasjonssnakk er ofte mye mere implisitt og vil ikke være rettet på en måte som forsøker å overbevise (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 62-63; se kap 2). Som jeg skal komme tilbake til har konspirasjonssnakk en rekke ulike strategier for å fragmentere diskusjonene i korte, implisitte kommentarer som gir innsikt i de ulike subkulturelle oppfatningene som ligger til grunn. Jeg mener at gjennom en diskursanalyse vil disse subkulturelle koblingene opp mot hvordan epistemiske moduser fungerer for å overbevise andre, skape grunnlaget for hvordan konspirasjonsteorier dannes, utvikles og ikke minst overbeviser.

Oppgavens formål er dermed å kunne synliggjøre de epistemiske ressursene som, gjennom appellering til subkulturelle oppfatninger, skaper et grunnlag for å tro på konspirasjonsteorier og konstruere konspirasjonsfortellinger. Problemformuleringen for oppgaven er dermed: *hvordan bruker konspirasjonsteoretikere epistemiske moduser og interdiskursivitet for å legitimere konstruksjoner av konspirasjonsteoretiske narrativ?*

I den bredeste forstand handler altså oppgaven om konspirasjonsteoretiske forhold til epistemisk kapital (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 195; se kap 3).

Materialmengden støtter ikke en så stor generalisering av miljøet, og dermed blir det mere korrekt å si at oppgaven handler om epistemiske ressurser på QAnon-miljøet på 8kun. Enda mere spesifikt handler oppgaven om bruk av epistemer innenfor en spesifikk diskusjon rundt en spesifikk Qdrop, nemlig #4966. Selv om jeg ønsker å vise til noe som kan generaliseres i det bredere konspirasjonsteoretiske miljøet på internett og rundt omkring i verden er det viktig å være tydelig at dette materialet forholder seg til én diskusjon, på ett tidspunkt, i ett spesifikt miljø.

Mange akademikere har vist stor interesse for hvem Q er. Er det en enkeltperson eller en gruppe? I denne oppgaven vil jeg rette blikket mot anons. Det vil altså si brukeren på 8kun. De kan tolkes til å være tilhengerne av QAnon (Bromley & Richardson, 2023, s. 165). Anon er en forkortelse for anonymous, og har blitt en vanlig måte å referere til andre brukere på i de ulike chan-nettsidene¹. QAnon er hva de tror på, og de fortellingene som tar rot hos menneskene som deltar i ulike forumer eller samlinger, inkludert de som bare lurker². Q, hvem Q er, og hvor Q kommer fra er ikke relevant for oppgaven, men jeg fokuserer heller på anon og, hvor det er relevant, Qs forhold til anon. Mitt mål er å kunne si noe om de som tror på konspirasjonsteorien. På samme måte som jeg mener at en religion utgjøres av de religiøse, er en konspirasjonsteori avhengig av de som tror på den. Derfor går jeg fra et deltagerperspektiv på konspirasjonsteorier. Derfor har jeg valgt å sette fokus på anon i QAnon.

Denne oppgaven tar for seg i mange ulike temaer innenfor konspirasjonssnakking. Det er tre poeng jeg ønsker å belyse i denne oppgaven. Det ene er hvordan de subkulturelle oppfatningene spiller inn i fortellingskonstruksjonen. Det andre er hvordan mønstergjenkjenning fungerer som kognitiv bias. Det tredje er hvordan de epistemiske modusene brukes i diskusjonene.

Konspirasjonsteorier er, som jeg kommer tilbake til, fortellinger som unndrar seg vanlige kriterier for fakta og logikk (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 17). Jeg mener at dette gjør det interessant å undersøke hvordan, og hvorfor, disse konspirasjonsfortellingene slår rot blant mennesker. Dette vil jeg gjøre gjennom å undersøke bruken av epistemiske moduser i konspirasjonsteoretiske miljøer. De epistemiske strategiene som brukes innenfor konspirasjonsteoretiske miljøene er rotfestet i de ulike epistemiske autoritetene i samfunnet. Robertson og Amarasingam (2022) og Olav Hammer (2001) nevner alle appell til tradisjon, vitenskap og erfaring som retoriske strategier for å gjøre noe troverdig eller «sant». Robertson og Amarasingam forklarer også at det finnes ytterligere to epistemiske strategier blant konspirasjonsteoretiske miljøer, og dette er mønstergjenkjenning og kanalisering. Et av punktene jeg argumenterer for i denne

¹ Chan-nettsidene er 4chan og 8chan/8kun.

² Lurking refererer til de som sitter og observerer på nettsidene, men ikke legger ut noe. Det forventes i miljøet at en skal begynne med å lurke, før en kan begynne å kommentere (8kun Welcome to QResearch, u.å.).

oppgaven er at mønstergjenkjenning er en av de viktigste mekanismene som muliggjør konspirasjonsfortellinger, -snakk og -tenkning. Likevel mener jeg at dette ikke er en egen form for epistemisk modus. Jeg argumenterer for at mønstergjenkjenning er en underliggende kognitiv bias som overdrevent forsøker å se mønstre og sammenhenger. Dette gjør det mulig å se sammenhenger som ikke er der og kan dermed få fortellingene til å gi mening for konspirasjonsteoretikeren. Et annet poeng jeg ønsker å belyse er at i tillegg til de ulike epistemiske modusene, utgjør subkulturelle oppfatninger en viktig del av hvilke elementer som inkluderes i fortellingene. Det er mange kryssinger mellom konspirasjonsteorier og andre områder både på fortellingsnivå og på identitetsnivå. Disse kryssingene spiller en rolle for hva som inkluderes i fortellingene og hvordan tilhengerne mottar fortellingene.

Avslutningsvis ønsker jeg også å løfte blikket ved å knytte funnene i denne oppgaven til noen samfunnsrelevante problemstillinger. Materialet som jeg har samlet belyste en diskusjon som er sentral innenfor dagens samfunn. Nemlig vaksiner og vaksineskepsis. Som jeg skal vise til i materialet, er det en kobling mellom konspirasjonsteorier og vaksineskepsis. Dette er, medisinsk sett, en av de største utfordringene som konspirasjonsteorier presenterer for samfunnet. Dette kom til syne både under Covid19 pandemien og 2003 SARS pandemien (Birchall & Knight, 2023, s. 43). Jeg mener materialet jeg har samlet gir innsikt i hvordan denne formen for diskusjon kan se ut på anonymiserte QAnonforum, og materialet belyser hvilke diskurser de trekker på og hvilke epistemiske moduser de bruker for å argumentere for faren ved vaksiner. I oppgaven kommer jeg til å vise hvordan scientistiske, tradisjonsbaserte og erfaringsbaserte argumenter brukes i denne diskursen, som strekker seg inn i religionsdiskurs, vitenskapsdiskurs, og esoterisk diskurs. I tillegg til samtaler om vaksiner og vaksineskepsis, ga materialet innsikt i gruppekonstruksjon og motivasjoner for ekstremisme.

Utover oppgaven forsøker jeg å belyse to ting samtidig. Det ene er hvordan diskurser og interdiskursive koblinger gir innsikt i de subkulturelle oppfatningene som påvirker virkelighetsforståelsen til medlemmene i QAnon. Det andre er hvordan epistemiske moduser brukes for å støtte sannhetspåstander, som gjennom å være koblet til subkulturelle oppfatninger er med på å konstruere fortellingselementer.

1.2 Konspirasjonsteorier og religion

Egil Asprem, David Robertson og Asbjørn Dyrendal legger frem tre koblinger mellom religionsvitenskap og konspirasjonskultur. Ut ifra disse koblingene mener jeg man burde forske på konspirasjonsteorier ved hjelp av religionsvitenskapelige perspektiver og verktøy. Disse koblingene handler om konspirasjonsteorier i religion, om religion, og som religion (Robertson et al, 2018, s. 3).

Konspirasjonsteorier i religion handler om hvordan konspirasjonsfortellinger slår rot innenfor religiøse grupper. Innenfor dette finnes det konspirasjonsteorier både i moderne millennialistiske bevegelser og innenfor større religiøse bevegelser. Innenfor millennialisme og profetering er det en sammenheng mellom en persons uvillighet til å akseptere mislykkede profetier og konspirasjonstenkning. For mange vil en profetis mangel på suksess være på grunn av konspirasjoner som jobber mot den aktuelle profetien. Konspirasjonstenkning og profetering kan jobbe sammen og forsterke hverandre, siden konspirasjonsteorier kan gi forklaringer på mislykkede profetier (Robertson et al., 2018, s. 5). Konspirasjonsteorier er også generelt nyttige for å koble sosiopolitiske situasjoner opp mot teologiske narrativ. Konspirasjonsteorier bygger opp

verdensbildet som beskriver verden som en konflikt mellom kosmiske krefter, og trekker veksel på demonologi for å skape en sosial virkelighet som handler om konspirasjonsteoretiske konflikter både internt i religioner, og eksternt mellom religioner (Robertson et al., 2018, s. 6). Dette bidrar til å forklare statistikken som peker mot at mange religiøse, spesielt i USA, også er tilhengere av sentrale fortellingselementer av QAnon-fortellingen (PRRI 2021). Tro på konspirasjonsteorier og religiøsitet overlapper i stor grad. Jeg kommer til å vise til forskning som forklarer denne overlappingen i neste kapittel. Forståelse av konspirasjonsteorier og konspirasjonsteoretiske individer vil dermed også kunne bidra til å si noe om religiøse grupperinger og individer.

I tillegg til å være i religioner, handler ofte konspirasjonsteorier om religioner. Religiøse majoritetsgrupper kan bruke konspirasjonsteoretiske fortellingselementer for å retorisk demonisere marginale grupper, enten i religionen eller i andre religioner (Robertson et al., 2018, s. 7). Konspirasjonsteorier om religioner trenger ikke å komme fra religiøse eller religioner. Fortellingene fokuserer på spesifikke religiøse grupper, fremfor religion som et samfunnsfenomen (Robertson et al., 2018, s. 7). Ett eksempel på dette er konspirasjonsteorien om Sions vises protokoller, som var grunnlaget for konspirasjonsteorien om at jødene forsøkte å ta over verden gjennom en systematisk overtagelse av nøkkelposisjoner i samfunnet (Robertson et al., 2018, s. 7). Et annet eksempel er The Great Replacement, hvor konspirasjonsteorien handler om at muslimer forsøker å sakte, men sikkert infiltrere vesten gjennom innvandring og flyktning fra krig for å erstatte den europeiske befolkningen og etablere Eurabia (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 7-8). Dermed, gjennom å forske på konspirasjonsteorier kan vi forstå fortellinger som gir innsikt i hvordan andre mennesker oppfatter religioner.

Til slutt kan en se på konspirasjonsteorier som religion. Konspirasjonsteorier deler mange funksjoner med religioner. De oppfyller et intuitivt behov for å lage teleologiske årsaksforklaringer av verden som ser overmenneskelige krefter, eller andre mennesker, som kilden til negative hendelser. I tillegg gir konspirasjonsteorier et fellesskap som på mange måter kan ligne på religiøse fellesskap. De deler mange av de samme epistemologiske måtene å forstå verden på. Skillet mellom konspirasjonsteorier og religioner er tydelig ved at konspirasjonsteorier oftest forsøker å skape sekulære årsaksforklaringer. Til tross for at konspirasjonsteoriene ofte handler om religioner og brukes innenfor religioner (Robertson et al., 2018, s. 4-5). Gjennom å forske på konspirasjonsteorier kan vi si noe om de ulike mekanismene som muliggjør troen på teleologiske forklaringer.

Selv om konspirasjonsteorier ikke nødvendigvis er religioner, kan vi gjennom å forstå konspirasjonsteorier bedre forstå religioner og religionenes plass i samfunnet. Samtidig vil det å forstå religioner kunne si noe om konspirasjonsteoriene plass i samfunnet og blant individer. Siden konspirasjonsteorier kan forstås som en religion, er det altså relevant å bruke religionsvitenskapelige perspektiver til å forske på det. For eksempel, det å forstå konspirasjonsteorier som et livssyn og en virkelighetsoppfatning, fremfor en politisk mening. Det å forstå og forske på QAnon som en form for religion, og relatert til religioner, er grunnleggende for å kunne forstå det på et grunnleggende nivå.

1.3 Disposisjon

I dette kapitlet har jeg forklart de ulike grunnene til at jeg mener en burde forske på konspirasjonsteorier. I tillegg har jeg forklart hva denne oppgaven er interessert i å gjennomføre, og hvorfor religionsvitenskap er nyttig for å forske på konspirasjonsteorier.

I kapittel 2 skal jeg gå gjennom tidligere forskning innenfor konspirasjonsteorier. Konspirasjonsteorier som forskningsfenomen kan strekke seg innom alle slags mulige felt som psykologi, religion, sosiologi, økonomi, politisk vitenskap og videre. Å forsøke å gå gjennom all forskning ville ikke bare vært ekstremt vanskelig, men også uhensiktsmessig. Derfor vil jeg i dette kapitlet holde meg til tre elementer av konspirasjonsteorier som jeg mener er viktige for å forstå det innholdet som er relevant for masteroppgaven. Disse er de konspirasjonsfortellinger, konspirasjonssnakk og konspirasjonstenkning. Konspirasjonsfortellinger handler om hvordan narrativet konstrueres og hvilke kulturelle momenter de trekker på for å lage en fortelling som på et vis får verden til å gi mening. Konspirasjonssnakk handler om de ulike måtene konspirasjonsteoretikere snakker om konspirasjonsteorier og hvordan de samtalene søker sosiale fellesskap gjennom hinting og implisitte kommentarer. Konspirasjonstenkning handler om hvordan mennesker tilrettelegges for å tro på konspirasjonsteorier gjennom tankemønstre. Deretter vil jeg presentere det jeg anser til å være den nødvendige informasjonen for å kunne forstå QAnon som en bevegelse. Til slutt i dette kapitlet vil jeg forklare hvor jeg mener min forskning vil si noe innenfor det forskningslandskapet på konspirasjonsteorier.

Kapittel 3 kommer til å handle om metode og datainnsamling for oppgaven. Dette kapitlet tar for seg diskurs som metode og teori. Jeg kommer også til å gå over hva epistemisk kapital er, og hva de vanlige formene for epistemiske strategier er. I tillegg til dette skal jeg gå gjennom hva Robertson og Amarasingam fant i sin forskning av dette på QAnon-miljøer. Deres tidligere forskning gir utgangspunktet for denne avhandlingens perspektiver og analytiske referansepunkter. Dermed skal jeg forklare hvordan jeg har samlet data gjennom 8kun og hvordan jeg har behandlet materialet, og til slutt skal jeg gå gjennom ulike forskningsetiske vurderinger jeg har tatt når det gjelder samling og behandling av kildematerialet.

Analysen kommer til å være delt inn i ulike kapitler som tar for seg ulike diskurser. Hvert tema blir argumentert for gjennom relevante perspektiver. Disse perspektivene bidrar til å analysere materialet.

Kapitel 4 kommer til å ta for seg et tema jeg mener er grunnleggende for konspirasjonstenkning, -fortellinger og -snakking. Dette er mønstergjenkjenning, eller «dot-connecting». Fenomenet handler om å kunne koble flere ulike, tilsynelatende uavhengige, faktorer eller narrative elementer for å skape en helhetlig fortelling. Det er mange forskjellige grunner til at dette skjer, som kommer til å bli tatt opp i både tidligere forskning og i kapitlet. Poenget er å kunne se det overdrevne behovet for å kunne koble forskjellige fortellinger og hendelser for å få dem til å gi mening sammen.

I kapittel 5 vil jeg gå gjennom hvordan religionsdiskurs det brukes innenfor konspirasjonsteoretiske miljøer. Denne koblingen mellom konspirasjonsteorier og religion, og i tillegg spiritualiet, er det mange forskjellige faktorer som forskning peker på. Innholdet til QAnon-fortellingen støtter et kristent perspektiv, og dermed kan også legitimeres gjennom kristne perspektiver. I tillegg brukes nyreligiøse, eller spirituelle, fortellingselementer for å knytte QAnon-fortellingen i én større fortelling.

Kapittel 6 kommer til å handle om scientisme. Det er et interessant forhold mellom konspirasjonsteorier og vitenskap. Konspirasjonsteorier kjemper på mange måter mot og er i opposisjon til vitenskap, men de låner ofte legitimitet fra vitenskap. Dette er det Olav Hammer kaller for scientisme (2001, s. 206). Det betyr at man ved hjelp av ordvalg, referanser eller lignende påkaller vitenskap for å få noe til å virke sannere, uavhengig av

den bredere konsensusen fra vitenskapelige miljøer. Dette gjøres på mange ulike måter innenfor forumet, blant annet gjennom begreper, teorier, visuelle fremstillinger og referanser.

Kapittel 7 kommer til å handle om esoterisme og skjult kunnskap. Konspirasjonsteorier og esoterisme har et langt forhold, og deler en interesse for kunnskap som er avvist. I mange konspirasjonsteoretiske fortellinger er det en idé om at kunnskap skjules for resten, og på en slags esoterisk måte, vil denne informasjonen kunne utgis til befolkningen som en helhet. Denne informasjonen kan eksistere innenfor mange felt. Det kan være skjulte dokumenter hos FBI, eller en kode i DNAet som kobler oss til noe overmenneskelig, eller potensielle gamle steintavler som forteller om eksistensen av Annunaki. Esoterisme oppstår i materialet primært sett gjennom tre viktige faktorer. Det ene er at det finnes skjulte ledere som kontrollerer eller ønsker å kontrollere folket. Det andre er at det finnes informasjon som kan, og bør, offentliggjøres. Til slutt, er det koblinger opp mot en form for skjult historie som i stor grad kobles opp mot annunakifortellinger.

I kapittel 8 vil jeg best mulig forsøke å knytte de ulike diskursive strategiene sammen, og gjennom dette gi et helhetlig bilde av det som er presentert i analysen. Her kommer jeg også til å gå nærmere inn på ulike temaer som er viktige for å forstå konspirasjonsteorier i fremtiden og motarbeide alvorlige konsekvenser av holdninger som konspirasjonsteorier kan medføre. Jeg kommer også til å komme tilbake til de temaene jeg presenterte tidligere om hva dette konkret sier om konspirasjonsteoretisk vaksinediskusjon og gruppekonstruksjon. Helt til slutt i oppgaven vil jeg forsøke å rette blikket fremover for hvordan vi burde både forske på, forstå og forholde oss til konspirasjonsteorier.

2 Konspirasjonsteorier og forskning på konspirasjonsteorier

Konspirasjonsteorier er gjenstand for forskning i mange ulike fag. I dette kapittelet skal jeg gå gjennom tre aspekter ved konspirasjonsteorier. Disse aspektene er de jeg mener er mest relevante for å bedre forstå materialet og de teoretiske drøftingene jeg gjør i oppgaven. Det første aspektet er konspirasjonsfortellinger. Konspirasjonsteorier er kompliserte fortellinger som forsøker å forklare verden gjennom teleologiske prinsipper. De låner og bruker momenter fra andre fortellinger. Det andre aspektet er konspirasjonssnakk. Konspirasjonssnakk er et sentralt element for hvordan konspirasjonsteoretikere kommuniserer. Konspirasjonssnakket former seg slik at det kan lettest forstås for de som er innenfor, og det blir vanskelig å forstå for de som er utenfor. Her vil jeg forklare hvilke former de kan ta, og hvilke kommunikasjonsstrategier de kan bruke for å forenkle fortellingen. Det siste aspektet er konspirasjonstenkning. Konspirasjonsteorier er tiltrekkende, for noen mere enn andre. Tiltrekningen avgjøres av en rekke ulike mekanismer både på sosialt og kognitivt nivå. I denne delen vil jeg presentere forskning på disse mekanismene. Til slutt vil jeg også forklare nærmere konteksten for konspirasjonsteorier som masteroppgaven i hovedsak handler om, nemlig QAnon. I dette underkapittelet skal jeg forklare kort hvordan det startet, hva det går utpå, og hvem de er.

2.1 Konspirasjonsfortellinger

Hva er egentlig konspirasjonsteorier? Statsviteren Michael Barkun definerer dem som fortellinger som handler om at en gruppe jobber i hemmelighet for å oppnå et ondsinnet mål (Barkun, 2013, s. 3). Som forklart tidligere, forsøker konspirasjonsteorier å skape teleologiske forklaringer av verden. Konspirasjonsfortellinger preges av tre grunnleggende elementer; ingenting er tilfeldig; alt henger sammen; og ingenting er hva det utgir seg for å være (Barkun, 2013, s. 3-4). Konspirasjonsteorier kan ta alle slags mulige former fra fortellinger om giftige stoffer i maten, til vaksiner som skaper autisme, til muslimer som forsøker å ta over verden, til at terrorangrepet 11. september var gjennomført av den amerikanske staten. Det er ikke gitt at konspirasjonsteorier er feil fordi de får merkelappen «konspirasjonsteori». Asbjørn Dyrendal og Terje Emberland forklarer at konspirasjonsteorier kan variere fra «rasjonelle» og «rimelige» konspirasjonsteorier til «spinnville» konspirasjonsteorier. Reduktivt handler konspirasjonsteorier om årsaksforklaringer som oftest svikter på både fakta og logikk (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 17). Ettersom konspirasjonsfortellinger unngår kriterier rundt fakta og logikk, samt benytter Barkuns grunnleggende elementer, blir fortellingene adaptive. De vil kunne tilpasses og endres dersom troverdigheten av fortellingen blir satt under tvil.

Det konspirasjonsteorier forsøker å forklare er hvorfor skjer dårlige ting gode mennesker, da gjerne oss selv (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 15). Fortellingene inneholder som nevnt holdninger om at alt henger sammen og ingenting er tilfeldig. Konspirasjonsteorier skaper en ramme som forsøker å forklare at det vonde som skjer i verden skyldes andre menneskers bevisste handlinger (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 15). Syndebukkene for disse negative hendelsene kan variere, men ofte er det minoriteter som tar støytene (Robertson et al., 2018, s. 7). Til tross for at konspirasjonsteorier kan anses som sekulære årsaksforklaringer, i motsetning til religioners religiøse årsaksforklaringer, er religion og spiritualitet gjentagende temaer i konspirasjonsteorier.

Konspirasjonsteorier kan forstås som et monologisk trossystem. Monologiske trossystemer tar avstand fra motbevis og finner interne forklaringer som støtter trossystemet. Dette åpner opp for sirkulære slutninger som forsvarer fortellingen når den

blir utfordret. Dette kan blant annet medføre nye konspirasjonsteorier som bortforklarer motbevisene (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 30). Fortellingene preges av at bevis finnes overalt. Hvis man har en startposisjon av både mistillit til individer og en forståelse av at alt henger sammen, så vil alle mulige bevis være overbevisende. For eksempel vil antall lys i bakgrunnen av et bilde av Obama være et tegn på hans sammenslutning til heksesabbaten (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 27). At FNs logo viser jorden som flat må bety at jorden egentlig er flat. Konspirasjonens natur tilsier at konspiratørene forsøker å holde både sine identiteter og planer skjult fra offentligheten (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 27). Denne måten å tenke på legger frem mangelen på bevis som et bevis på konspirasjonsteoriens sikkerhet. Hvis politiet ikke finner lik etter sataniske ofringer betyr det snarere at politiet er med på konspirasjonen enn at det ikke var noen satanisk ofring. Alternativt, dersom FHI påstår at vaksiner er faktisk ufarlige for helsen vil det bety at FHI er med på å dekke over skadeligheten til vaksiner (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 30-31). For konspirasjonsteoretikere blir også kritikk av teorien sett på som bevis for teorien, eller at de som kritiserer er en del av konspirasjonen. Akademikere, journalister og offentlige personer, og generelt hvem som helst som kritiserer konspirasjonsteorien kan bli anklaget for å være del av den, om ikke hjernevasket av konspiratørene (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 31). Fortellingene er adaptive, og vil fremheve sine bevis for saken og ekskludere motargumenter. Dette gjør også fortellingene mulige å smelte sammen med andre fortellinger. Sammen med konspirasjonsteorier brukes millennialistiske profetier.

I konspirasjonsteorier inngår ofte fortellinger som setter verdensomskiftende hendelser i nær fremtid. Mange konspirasjonsteorier forteller om apokalypser og ødeleggelse, men teoriene i seg selv handler oftere om transformativ hendelser. De kan forstås som millennialistiske fortellinger (Robertson, 2016, s. 42-43). Millennialistiske fortellinger bygger på en kommende hendelse hvor verden kollektivt når et slags klimaks. De som har lidd skal få rettferdighet, og de fattige og maktesløse skal få det de har blitt fratatt (Barkun, 2013, s. 16). Disse millennialistiske fortellingene er ofte kristne, og ser på dette klimakset som endetiden hvor Jesus skal vende tilbake og regjere i tusen år. Over tid har millennialistiske fortellinger utviklet seg til å inkludere sekulære forestillinger. De sekulære versjonene dreier seg i hovedsak om forestillinger om raser, nasjonaliteter, og klasse. I disse sekulære versjonene er det også et endetidsklimaks som skal komme, og disse er formidlet som en kamp mellom godt og ondt (Barkun, 2013, s. 16). Den verdensomskiftende hendelsen kan ta mange former. Innenfor QAnon fremstiller den seg som «the storm», et navn teorien tok opp etter Trump uttalte seg om «the calm before the storm». I denne etterlengtede hendelsen skal skyggestaten fjernes, og det skal gjennomføres gjennom massearrestasjoner og massehenrettelser. Dermed skal USA gjenopprettes til sitt sanne, hellige selv. Dette kommer jeg tilbake til senere. Ofte påvirkes disse krisenarrativene av en form for opplevd identitetstrussel. Under slike oppfatninger er det lettere for mennesker å ta til seg fortellinger om at det finnes et «dem» som forsøker å ødelegge noe for «oss» (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 47-48). David Bromley og James Richardson forstår konspirasjonsnarrativ som å være fortellinger som angår farer eller trusler. Konspirasjonsnarrativ konstruerer fortellingsrammer rundt katastrofer som er nært forestående og i apokalyptiske proporsjoner (Bromley & Richardson, 2023, s. 159-160). Barkun forklarer forholdet mellom konspirasjonsteorier og millennialisme som at konspirasjonsteorier identifiserer ondskap i samfunnet, og millennialisme tilbyr løsninger for hvordan en skal bekjempe denne ondskapen (Barkun, 2013, s. 10).

Spranget fra konspirasjonsteori til drap av i underkant 100 mennesker kan virke usannsynlig. Konspirasjonsteorier rotfester seg som fortellinger blant mennesker gjennom ulike mekanismer som etablerer det som en verdensoppfatning som kan være med på å diktere hvordan mennesker handler innenfor denne verdenen.

2.2 Konspirasjonssnakk

Konspirasjonssnakk er sentralt for hvordan konspirasjonsteorier og konspirasjonsfellesskap dannes og utvikles. Dyrendal og Emberland definerer konspirasjonssnakk som meningsdannende og fellesskapssøkende samtaler som ofte er fragmenterte, ufullstendige og underforståtte. Mistillit er sentralt for konspirasjonssnakk. Samtalene bekrefter mistilliten og bygger opp verdensbildet om at en person eller en gruppe kontrollerer verden (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 62-63). Konspirasjonssnakkets ufullstendige, upresise og anekdotiske metoder pakker samtalen i en rustning av fjærspringer. Hvor enn det blir slått ned, spretter de nesten komisk opp igjen med replikker som «jeg bare stiller spørsmål», «jeg vet ikke, jeg» eller «finn ut selv» (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 63). Konspirasjonssnakk søker ekkokamre. De fisker etter et bekreftende tegn blant medmennesker, og der de får fangst kan man bygge videre på konspirasjonsteoretiske idéer om samtiden (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 63). Konspirasjonssnakk har to viktige sider ved seg. Det ene er de stenografiske måtene å uttale disse fragmenterte, ufullstendige, underforståtte og anekdotiske utspillene. Det andre er hegemonisk og ikke-hegemonisk konspirasjonssnakk.

Konspirasjonsteorier i streng forstand kan være vanskelige og tankekrevende. Derfor krever konspirasjonssnakk en forenkling som tillater dem å entre hverdagslig bruk. En av disse forenklingene er en form for konspirasjonsteoretisk stenografi. De konspirasjonsteoretiske stenografiene kan være for eksempel «9/11 – inside job». Dette forenkler det kompliserte narrative til konspirasjonsteoriene ned til noe mere håndterbart for den gjennomsnittlige innbyggeren. Disse stenografiene avhenger av underforståtheten. Konspirasjonsteoriene kommuniseres ikke bare gjennom utarbeidet forklaringer og planer, men at mennesker kan hinte til hverandre (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 60-61). En isolert analyse av konspirasjonssnakk kan være ufruktbart på grunn av dette. Det er viktig å bruke litteraturen i miljøet og diskursen for å bedre forstå de underforståtte elementene av konspirasjonssnakk.

Konspirasjonssnakk kan deles inn i to ytterlige former. Hegemonisk og ikke-hegemonisk konspirasjonssnakk. Hegemonisk konspirasjonssnakk dukker opp i miljøer hvor det generelt er akseptert. For eksempel på et internettforum eller en samling av likesinnede. Hegemonisk konspirasjonssnakk er viktig for fellesskapet hvor det kan bidra til å utvikle felles kortformer, koder og humor, som igjen bidrar til å avgrense en «vi som forstår» som blir en motsetning til «de utenfor som ikke forstår» (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 68). Ikke-hegemonisk konspirasjonsuttrykk er mere rettet mot at den som uttrykker vet at det er en uakseptert holdning de vil uttrykke, og dermed formulerer de seg mere tvetydig for å unndra konsekvenser av egne utsagn (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 67-68). For eksempel kan man si «hva er det FN prøver å skjule?». Det er ikke like sjokk-skapende som «muslimer er farlige skapninger som forsøker å ta over Europa».

Som presentert er det en rekke utfordringer som medføres dersom en skal forske på konspirasjonsteorier. En av dem er at konspirasjonsteorier avhenger av komplekse sammensatte fortellinger som formidles veldig enkelt. Akkurat her er det stenografiene kommer inn. Dette gjør at de opererer på en underforstått måte når de kommuniserer.

«9/11 was an inside job» gjør ikke mye annet enn å hinte til at det var planlagt, men dersom en kjenner til de underliggende konspirasjonsteoretiske fortellingene rundt 11. september-angrepet vil kommentaren formidle mye mere informasjon. Dette gjør at vi er nødt til å gjøre oss kjent med disse underliggende kontekstene for utsagnene i konspirasjonssnakket. Det andre er at de ofte vil være klar over sin opposisjon til aksepterte holdninger og vil derfor ofte innebære at de kan vri litt på fortellingen for å virke mere akseptert. Det å snakke med konspirasjonsteoretikere er vanskelig når de vil komme med kommentarer som er korte, vage, og kan forsvares med at de «bare stiller spørsmål». Det blir kritisk for kvalitativ forskning å kunne forstå de underforståtte anekdotene konspirasjonsteoretikere formidler til hverandre. Et stort bidrag i denne retningen er å ha en forståelse for konteksten og de subkulturelle oppfatningene som preger disse konspirasjonsteoretiske miljøene.

2.3 Konspirasjonstenkning

Konspirasjonstenkning kan forklares som den generelle tilbøyeligheten til å tro på konspirasjonsteorier. Personlighetstrekk, gruppetilhørighet og sosial kontekst er alle med på å motivere til konspirasjonsteoretiske spekulasjoner (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 46). I dette underkapitlet vil jeg gå gjennom tre faktorer forskningen forklarer konspirasjonstenkning. Først vil jeg gå gjennom personlighetstrekk som tilrettelegger for konspirasjonstenkning. Her mener jeg det kan forklares av Oliver og Woods' (2018) gjennomgang av intuisjonisme i USA. Deretter vil jeg forklare hvordan konspirasjonsteorier og spiritualitet smelter sammen konspirasjonsteorier og spiritualitet. Innenfor dette vil jeg forklare hvordan konspirasjonsteorier, en samhörighet mellom konspirasjonsteorier og spiritualitet, motiverer til denne typen tenkning. Til slutt vil jeg forklare de sosiale kontekstene som motiverer til konspirasjonsteoretiske spekulasjoner. Sosiale kontekster som motiverer til konspirasjonstenkning, kan være opplevde identitetstrusler eller økonomiske strider. Konspirasjonsteorier blomstrer når mennesker møter frykt og usikkerhet.

Det jeg mener er det grunnleggende personlighetstrekket som muliggjør konspirasjonstenkning er intuisjonisme. I boken *Enchanted America: How Reason and Intuition Divide Our Politics* (2018) forklarer Eric Oliver og Thomas Wood hva skillet mellom komponentene rasjonalitet og intuisjon er. I boken går de i detalj om hva intuisjonisme er og hvordan det splitter den amerikanske politikken (Oliver & Wood, 2018, s. xii). Intuisjonisme kan knyttes til det som er kjent som type 1-tenkning. Mennesker som forstår verden på denne måten stoler oftere på egne erfaringer, og lener seg oftere på innebygde biologiske egenskaper hos mennesker. De bruker altså en slags magefølelse. Noe som kan funke i mange sammenhenger, men kan fort bli mangelfullt i komplekse samfunnsproblemer, hvor man gjerne burde ha vitenskap og rasjonalistiske tilnærminger for å kunne forstå (Oliver & Wood, 2018, s. 3-5). Intuisjonister er oftere konservative og kristne. Korrelasjoner peker også mot at de har lavere utdanning og inntektsnivå (Oliver & Wood, 2018, s. 67). Intuisjonister forstår verden gjennom å se menneskelig intensjon bak hendelser. Oliver og Wood finner gjennom bruk av kvantitative undersøkelser av intuisjonisme opp mot demografiske faktorer at de som er nærmere den intuitive enden av skalaen oftere tror på religiøse, eller magiske, forklaringer på verden (Oliver & Wood, 2018, s. 37). Dette gir mening siden de tilfredsstill mangelen på intuitive svar på større kosmologiske spørsmål (Oliver & Wood, 2018, s. 50). Logisk nok, følger også konspirasjonsteorier den samme trenden. De konspirasjonsteoretiske tankemønstrene korrelerer i høy grad med de intuitive måtene å tenke på (Oliver & Wood, 2018, s. 119-120). Denne forskningen peker mot at det å tro på konspirasjonsteorier er tett tilknyttet hvordan en tenker, og knyttes mere opp mot intuisjonistiske personlighetstrekk enn andre.

Konspirualitet er et begrep som ble tatt i bruk for første gang av Charlotte Ward og David Voas i 2011 (Ward & Voas, 2011, s. 108). Fenomenet handler om en kombinasjon av spiritualitet og konspirasjonsteorier. En av forklaringene de pekte på var at i de områdene konspirasjonsteorier presenterte problemer, kunne spiritualitet gi løsninger (Ward & Voas, 2011, s. 116). Egil Asprem og Asbjørn Dyrendal kritiserte Ward og Voas for å erklære at dette fenomenet var noe nytt (Asprems & Dyrendal, 2015, s. 367). Asprem og Dyrendal mener at konseptet konspirualitet ga en pekepinn på noe man kan observere over lengre tid i det kultiske miljøet, nemlig en interesse for esoterisk, avvist og skjult kunnskap. I et slags felleskap mot eliten, eller det aksepterte samfunnet, finner både spiritualitet og konspirasjonsteorier en slags felles posisjon som de står skulder til skulder sammen om (Asprems & Dyrendal, 2015, s. 373-374). Konspirasjonsteorier og spiritualitet blandes dermed av et fellesskap som alternative og ikke-aksepterte forklaringer på verden. De begge forsøker dermed å oppnå eller finne en sannhet som «de etablerte» aktivt forsøker å sabotere (Asprems & Dyrendal, 2015, s. 374). David Robertson peker mot en lignende forklaring når det kommer til forholdet mellom spiritualitet, eller religiøsitet, og konspirasjonsteorier. Selv om han ikke bruker begrepet konspirualitet, er han inne på samme området. Han mener at konspirasjonsteorier tar over der religion slipper etter sekularisering. De gir forklaringer på ondskap i samfunnet, også kalt teodisè (Robertson, 2016, s. 10). Fremfor konspirualitet, kaller Robertson sammenhengen for millennialistiske, konspirasjonsteoretiske holdninger. Han forstår det som en sammensetting av åndelige og sosio-økonomiske problemer i samtiden (Robertson, 2016, s. 208). I sin forskning på new age miljøer under Covid-19pandemien utdypet Parmigiani det hun kaller for konspirasjonsmentalitet. Hun lager et skille mellom å tro på konspirasjonsteorier og konspirasjonsmentalitet. Å tro på konspirasjonsteorier kan hvem som helst gjøre, og de fleste tror sannsynligvis på en eller annen konspirasjonsteori. Konspirasjonsmentalitet handler om en type menneske som er tilrettelagt for å kunne tro på det. Hun fant at de som var villige til å tro på konspirasjonsteorier, ofte var også tilrettelagt til å kunne tro på ukonvensjonell spiritualitet, og motsatt (Parmigiani, 2021, s. 519). Sosialt sett ser vi en kryssning av konspirasjonsteorier og spiritualitet som kan forklares av både fortellingsbaserte elementer og sosiale elementer. Konspirualitet kan forstås som en forklaring på konspirasjonstenkning som handler om gruppetilhørighet. Når en fortelling oppleves som en motsetning til den etablerte kulturen, kan det medføre at personer blir mere villige til å innta andre utkantsforståelser av verden.

Konspirasjonstenkning er som vist tilknyttet gruppetilhørighet og personlighetstrekk, men når beveger individer seg mot konspirasjonsspekulasjoner? Dette handler om å forstå den sosiale konteksten som motiverer til konspirasjonstenkning. En av de største årsakene til konspirasjonstenkning er frykt og usikkerhet. Disse følelsene trigger en aktiv meningsproduksjon i et forsøk av å se sammenhenger i de opplevde truslene (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 46). Hvilke trusler og farer er det konspirasjonsteoretikere opplever som motiverer til fortellinger om skjulte konspirasjoner? En av disse er opplevde identitetstrusler. De er trusler som går ut på å oppleve at sitt eget levesett og tradisjoner er i fare. Det er vanlig for mennesker å ha preferanse for sine egne måter og perspektiver (Dyrendal & Emberland, 2019, s. 47). Et eksempel på dette er etnonasjonalistiske fortellinger. I disse fortellingene konstrueres en konflikt som går ut på at hvite mennesker er under fare, og er taperne i samfunnet. Samtidig, blir andre «raser» og etnisiteter sett på som parasitter som tar fra gevinsten til de hvite. Denne typen fortellinger bidrar til å konstruere oppfattet trusler som for eksempel muslimer som forsøker å erstatte den hvite befolkningen (Birchall & Knight, 2023, 35-36). Andre kilder

til frykt og usikkerhet kan også motivere til konspirasjonstenkning. Birchall og Knight argumenterer for at økonomiske kriser oppfordrer til konspirasjonstenkning. Dette blir eksemplifisert gjennom økningen av populisme og konspirasjonsteorier i finanskrisen under Covid-19pandemien og børskraket i 2008 (Birchall & Knight, 2023, s. 31-32). Oliver og Wood forklarer også at anstrengelsen og stresset fattigdom medfører går utover den mentale helsen til den amerikanske befolkningen. Den emosjonelle og psykiske belastningen dytter mennesker i en intuisjonistisk retning, og dermed øker sjansene for at de adopterer konspirasjonsteoretiske fortellinger (Oliver & Wood, 2018, s. 70). Både opplevde og reelle kilder til frykt motiverer til konspirasjonstenkning. Selv om overgangen fra opplevde identitetstrusler til etnonasjonalisme er lang, er det viktig å anerkjenne når vi som mennesker deltar i tenkning som kan motivere en selv, eller andre rundt oss, til å tenke i etnonasjonalistiske trakter. Dette betyr også at en ikke nødvendigvis er en etnonasjonalist hvis en opplever ubehag når noen utfordrer et levesett eller kulturelle perspektiver.

Det som gjør at mennesker er villige til å tro på konspirasjonsteorier er flere faktorer. På det dypeste stadiet, handler det om et tankesett som gjør at konspirasjonsteorier tilfredsstiller forskjellige forståelser av verden og hvordan ting henger sammen. Konspirasjonsteorier gjør at intuisjonister får en forklaring på hvordan verden fungerer, og det trenger ikke å være enkle fortellinger, de trenger bare å gi intuitivt mening. En annen faktor er hvordan identitet spiller inn. Mye av det som muliggjør konspiratilitet som et fenomen, er delte identitetstilknytninger til avvist kunnskap. Noe som også reflekteres når Parmigiani skriver om konspirasjonstro. Disse fenomenene forklarer hvorfor og hvordan mennesker kan tro på konspirasjonsteorier, og også vil være med på å avgjøre hvordan de formes og hva de inkluderer. Gjennom sosiale kontekster kan en forstå bedre hvorfor de tror på konspirasjonsteorier. Konspirasjonstenkning er altså et komplisert fenomen, som ikke kan reduseres til «mennesker i kjellere med mye fritid». Det er mange faktorer som motiverer til denne typen tenkning, og noen av dem er rotfestet i reelle utfordringer i hverdagen.

2.4 Q, QAnon og Anon

«Do you know what this represents? Maybe it is the calm before the storm.»

Dette uttalte Trump i en pressekonferanse i 2017. Hva det betydde skjønnte ikke pressen eller det meste av media, men det skulle bli utgangspunktet for en av verdens største konspirasjonsteorier (Rothschild, 2021, s. 15-16). Gjennom en rekke innlegg på 4chan som relaterte til denne kommentaren til Trump ble QAnon til (Rothschild, 2021, s. 17). QAnon dreier seg om en figur som blir kalt Q. Ifølge fortellingen er Q en anonym gruppe med militærpersonell som, under ordre fra Trump, har i oppdrag å lekke ut hemmelig informasjon om en kommende hendelse som blir referert til som «the storm» (Rothschild, 2021, s. xv). Tilhengerne av konspirasjonsteorien ser på seg selv som midtpunktet av en skjult krig mellom godt og ondt (Rothschild, 2021, s. xv). Hvem er de onde i denne fortellingen? De blir formidlet til å være Demokratene, Hollywood-eliten, media, den rike eliten og medisinselskap. Disse skal være kontrollert av President Barack Obama, som er en muslimsk spion, Hillary Clinton, som er en bloddrikkende skapning, og John Podesta. Disse blir igjen finansiert av George Soros og Rothschild-familien³ (Rothschild, 2021, s. 11). Ifølge QAnon fortellingen er disse onde skapningene motstandere av frihet og demokrati. Gjennom sataniske symboler i musikk, TV og filmer svekker de befolkningen, og gjør dem til slaver (Rothschild, 2021, s. 12). Som nevnt

³ Ikke relatert til den refererte forfatteren Michael Rothschild (Rothschild, 2021, s. 11).

ovenfor, er konspirasjonsteorier kompliserte og tankekrevende. Jeg skal gå i mere detalj i noen deler av fortellingen.

QAnon som konspirasjonsteori har siden den oppstart i 2017 vokst og har omfavnet det meste av amerikansk samtidspolitikk. Rothschild anslo i 2021 at mengden tilhengere sannsynligvis lå rundt 100,000 (Rothschild, 2021, s. 12). Selv om det nøyaktige antallet mennesker som tror på QAnon er usikkert, kan en se at holdningene og elementer fra fortellingene til QAnon siver inn i flere større grupperinger. En PRRI-rapport fra 2021 antydte at 23% av republikanere var QAnon tilhengere, mens det var ned til 12% for uavhengige og helt ned til 7% blant demokrater (PRRI, 2021). Dette målte de gjennom å spørre respondentene om hvor enige de var i en rekke utsagn. Disse var da (1) «the government, media, and financial worlds in the U.S. are controlled by a group of Satan-worshipping pedophiles who run a global child sex trafficking operation», (2) «There is a storm coming soon that will sweep away the elites in power and restore the rightful leaders», og (3) «Because things have gotten so far off track, true American patriots may have to resort to violence in order to save our country» (PRRI, 2021).

Undersøkelsen fant at 23% av republikanere i USA var enige med påstand 1. For påstand 2 og 3 gikk det opp til 28% av republikanere. Alle tre påstandene tar opp rundt en fjerdedel av mormoner og hvite evangelikale (PRRI, 2021). Selv om det er vanskelig å antyde hvor mange det er som tror på QAnon, peker statistikk mot at de underliggende holdningene som er sentrale i QAnons fortellinger er godt spredt innenfor store grupperinger i USA. På mange måter er QAnon en indikator for sammensveisingen av konspirasjonsteoretiske bevegelser, grupperinger i ytre høyre, og mainstream politikk. Kategoriene som ble brukt i PRRI rapporten oppsummerer konspirasjonsteorier i korte trekk. Verden styres av satanistiske pedofile som driver med menneskehandel. Det skal komme en storm som skal styrte de satanistiske pedofile menneskene som styrer verden. Vold er et legitimt middel for å gjennomføre denne endringen. Dette er den korte og enkle versjonen av QAnon. Fortellingen bygger på forestillinger om det finnes en plan som skal redde USA.

I 2019 publiserte Relentlessly Creative Books en bok under aliaset WWG1WGA. Denne boken ble kalt *An Invitation to The Great Awakening* (2019). Bokens formål var å opplyse folket om Q, den kommende stormen, og konsekvensene av det nåværende styret til skyggestaten⁴ (WWG1WGA, 2019, s. 1-2). Boken ble skrevet som et samarbeidsprosjekt mellom ulike Q-influensere⁵, hvor hver influenser skriver et eget kapittel om noe de mener er viktige for å forstå QAnon som en bevegelse. I det første kapittelet forsøker en som kaller seg for Joe M å forklare «The Plan». Han forstår kriminalitet, rasisme og krig som unaturlig for mennesker. Krig, gjeld, sult og fattigdom blir sett på som et resultat forårsaket av de «kriminelle», spesifikt skyggestaten (Joe M, 2019, s. 4). Dette korresponderer med det jeg presenterte i ovenfor. Konspirasjonsteorien forsøker å forklare hvorfor dårlige ting skjer gode mennesker. I dette tilfellet forstår de det som et resultat av skyggestaten. Media og politiske institusjoner forstås som underkastet de kriminelle lederne. Presidenter, den katolske kirke, og ulike kongelige blir nevnt som en del av denne konspirasjonen. De har over tid sneket seg inn i sentrale posisjoner av samfunnet (Joe M, 2019, s. 4). Joe M går videre og forklarer at det er bare to mulige løsninger til dette problemet. En løsning er å gjennomføre et militærkupp. Problemet med dette er panikken og kaoset som vil følge med. Det andre alternativet er å legitimt vinne

⁴ Oversatt fra engelsk: Deep State

⁵ Q-influensere er internettpersonligheter som samler en følgebase basert på å spre budskapet innenfor QAnon og gjennom å tolke Qdrops og samtidshendelser opp mot QAnonfortellingene.

demokratiske valg, og dermed avdekke de kriminelle aktørene (Joe M, 2019, s. 7). For at den sistnevnte planen skulle funke, trengte de en ukorrumberbar og patriotisk person til å stille til presidentvalget. Denne frelsespatrioten er Donald Trump. De mente at Trump var for rik til å bestikkes og for patriotisk til å svikte USA. På grunn av dette, ifølge QAnon-fortellingen, vant Trump i 2016 til tross for valgfusk og ble president. Da dette kapitlet ble publisert i 2019 forklarte Joe M at kampen gikk i «de godes» favør (Joe M, 2019, s. 8). I korte trekk handler QAnon om å kaste denne skyggestaten og gjenoppreise USA i et patriotisk lys. Nøkkelen til dette er å få patriotiske amerikanere, som Trump, inn i sentrale posisjoner slik at de kan hjelpe Q kjempe mot skyggestaten.

Trumps uttalelse om stormen kunne vært en av mange impulsive og utolkbare kommentarer Trump hadde gjennom sitt presidentskap. Stormen skulle likevel bli et viktig element i QAnon-fortellingen. I starten var koblingen mellom QAnon og Trump utydelig, men i drop #38 forklarte Q at det var en sammenheng mellom «the storm» og forskjellige massepågrepelser som skulle skje (Rothschild, 2021, s. 23). Stormen handler i korte trekk om disse massepågrepelsene. En av de første spådommene som dukket opp på 4chan var at Hillary Clinton skulle bli arrestert 30. oktober 2017. Denne spådommen er kjent som «proto-Q»-kommentaren siden det ble delt før Q ble et kjent fenomen innenfor disse forumene (Rothschild, 2021, s. 21). Stormen bakes inn i det som Joe M forklarer i sitt kapittel som «the great plan». I tillegg til pågrepelsene, skal også de verste kriminelle henrettes (Colley, 2019, s. 45). Til tross for mangel av bevis for at arresteringer har skjedd, holder idéen om planen sterkt enda. Etter spådommen om at Hillary Clinton skulle bli arrestert ble hun observert med støvler, og det så tilhengere av QAnon som et tegn på at hun forsøkte å skjule ankelmonitører etter arresteringen (Rothschild, 2021, xvii).

Q har siden 2017 eksistert i et kommuniserende forhold til sine tilhengere. Q, eller også kjent som «Q Clearance Patriot» har tilgang til statens hemmeligheter. Qs oppgave, som nevnt ovenfor, er å sende ut informasjonskapsler ut til tilhengerne som de skal tolke. Disse informasjonskapslene blir kalt for Qdrops (Rothschild, 2021, s. 8). Disse «droppene» blir sluppet på bildeforumsbaserte nettsiden 8kun. Det startet på 4chan og det var det som primært sett ble brukt, men senere flyttet de over til 8chan, som nå kalles 8kun (Papasavva et al., 2021, s. 736). En viktig del av deltagelse i QAnon miljøer er å tolke disse droppene, for å kjempe kampen mot skyggestaten (Papasavva et al., 2021, s. 735). Følgere av QAnon har et forhold til Qdrops som om de var hellige tekster. Rothschild sammenligner tidlig kristendomsstruktur med Q's gospel. Hvor en gruppe «elitedekodere» tolker tekstene og sprer det videre ut til folket (Rothschild, 2021, s. 9). På forumene sitter Anon og tolker Q sine informasjonskapsler. Anon har i hovedsak to betydninger. Brukere på 4chan og 8chan/8kun blir kalt for anon som en forkortelse på «anonymous». Innenfor QAnon har de tatt det samme navnet, men i denne sammenhenger refereres det til i større grad til de som er en innenfor QAnongruppa (8kun Welcome to QResearch, u.å)). Denne tolkningsaktiviteten kalles for «baking». Det er en form for metaforisk brødbaking hvor de bruker brødsulene for å lage en større deig. Baking kommer jeg tilbake til i metodekapitlet.

«Proof», eller bevis, er en essensiell del av hvordan tilhengere av QAnon forstår sin egen fortelling. For de innenfor QAnon-miljøer er det med «statistisk sikkerhet» at Q snakker sant (SpaceShot76 & RedPill78, 2019, s. 14). I boken *An Invitation to the Great Awakening* (2019) skrev SpaceShot76 og RedPill78 et kapittel som handlet om nettopp dette. For de er et bevis et argument som bekrefter validiteten til et faktum. De forstår at påstandene som kommer fra Q og fra fortellingen trenger en god del bevis for å

legitimeres, men at dette gjør det gjennom enorme mengder med bevis (SpaceShot76 & RedPill78, 2019, s. 13). Hvilke bevis bruker de innenfor QAnon? Det meste hviler på det som kan virke som tilfeldigheter. Delte tidspunkter, tall som passer sammen og kryptiske meldinger fra Q eller Trump som tolkes opp mot en eller annen samtidshendelse, og vil i veldig mange sammenhenger inneholde A1Z26-tolkning⁶ (SpaceShot76 & RedPill78, 2019, s. 13-14). Disse bevisene vil ofte lene avhenge av forestillinger om at ingenting er tilfeldig, alt henger sammen, og ingenting er hva det utgir seg for å være. SpaceShot76 og RedPill78 forklarte at det var matematisk umulig at Q ikke samarbeidet med Trump. I det minste så måtte Q være i administrasjonen til Trump (SpaceShot76 & RedPill78, 2019, s. 19). Denne delen av fortellingen legger opp til at motbevis blir vanskelig og QAnon vil alltid ha en bekreftelsesbias, fordi det er umulig at den er feil. De går også så langt og formulerer forskjellige koblinger og tegn som «impossible coincidences» (SpaceShot76 & RedPill78, 2019, s. 19). I tillegg til at det kryr av umulige tilfeldigheter har Q på en tidlig drop formidlet at «disinformation is necessary» (Rothschild, 2021, s. 29). Disse faktorene har bidratt til at Q og QAnon aldri kan ta feil, og alt som kan bekrefte fortellingen vil da bekrefte fortellingen.

QAnon er ikke bare en konspirasjonsteori, men en virkelighetsoppfatning som er rotfestet i politiske og sosiale identiteter i USA. Fortellingen handler om satanistiske, pedofile eliter som styrer verden i retning krig og ufred. Det kan virke som at en slik fortelling er en marginal holdning, men som jeg viste til ovenfor er det store grupperinger i USA som tilskriver denne fortellingen. Den republikanske representanten Marjorie Taylor Greene har åpent støttet QAnon og aktivt sprer sentrale elementer fra QAnons fortelling. Hun støtter aktivt idéene om at politiske motstandere som President Barack Obama og tidligere utenriksminister Hillary Clinton bør henrettes (Barlaup, 2021). QAnon, og andre konspirasjonsteoretiske fortellinger, kan ikke behandles som marginale holdninger. De har reelle konsekvenser for politikk og hverdagsliv. Derfor mener jeg at dette er en av de konspirasjonsteoriene som bør tas på alvor.

2.5 Forskningens bidrag

Konspirasjonsteorier kan altså ikke avskrives som «tullede idéer som er usanne og teite». Det er tydelig at det eksisterer flere mekanismer som gjør at konspirasjonsteoretikere tror på slike fortellinger. Jeg har vist til fortellingselementer som brukes innenfor konspirasjonsteorier og hvordan de da kan knytte de ulike elementene i en større fortelling. Jeg har også vist noen samtalemetoder konspirasjonsteoretikere ofte bruker for å fragmentere fortellingene, og jeg har vist til ulike mekanismer på sosialt og kognitivt nivå som forklarer hvorfor individer er villige til å tro på konspirasjonsteorier. Oppgaven min skal si noe om konspirasjonstenkning gjennom å se på hvordan de bruker konspirasjonssnakk for å konstruere konspirasjonsfortellinger. Selv om jeg har presentert disse aspektene i egne underkapitler, er de altså på ingen måte separate fenomener. I stor grad avhenger de av hverandre for å fungere.

Alt jeg har presentert så langt bidrar til å forstå feltet, og dermed kunne gjøre et godt som mulig forskningsprosjekt. Når en skal forstå konspirasjonsteorier er det nødvendig å forstå seg på de konteksten for forskjellige utsagn og den underforståtte enigheten blant tilhengerne av fortellingen. Det er viktig å kontekstualisere konspirasjonsteorier for å bedre kunne forstå dem (Birchall & Knight, 2023, s. 25). Å kunne forstå konteksten vil

⁶ A1Z26-tolkning er en form for tolkning som handler om å koble tall opp mot sin representative bokstav i alfabetet. Slik at 1=A, 2=B osv. I slike tolkninger er ofte tallet 17 viktig fordi det er bokstaven Q.

dermed hjelpe meg med å kunne forstå kortformene som hegemonisk konspirasjonssnakk konstruerer.

Denne masteroppgaven vil si noe om alle områdene. Når det kommer til konspirasjonsfortellinger, vil jeg si noe om hvordan subkulturelle oppfatninger spiller en rolle i konstruksjonen av fortellinger. Jeg vil belyse hvordan de forskjellige kulturelle elementene blandes og skaper større fortellinger. Innenfor konspirasjonssnakk vil jeg si noe om hvordan fortellingene formidles. Hvilke epistemiske moduser brukes, og hvilke diskursive strategier støtter disse modusene? Konspirasjonstenkning vil bli belyst gjennom innsikten de epistemiske modusene og fortellingskonstruksjonene gir for hvordan de observerer verden og får verden til å gi mening.

3 Diskurs, Materiale og Metode

Konspirasjonsteorier er et komplisert fenomen. Samtalene er vage, og de som tror på konspirasjonsteorier kan i mange sammenhenger forsøke å skjule at de tror på disse fortellingene. Likevel, mener jeg at det er mulig – med de rette verktøyene og perspektivene – at man kan forske på konspirasjonsteorier og miljøene rundt, og si noe av substans. I denne delen skal jeg presentere noen sentrale konsepter for metoden i masteroppgaven. Metoden som er brukt i masteroppgaven er diskursanalyse. Jeg vil presentere diskurs som middel for konstruksjon av virkelighet og identiteter, og epistemiske moduser som kan gi innsikt i hvilke epistemiske strategier som er sentrale innenfor konspirasjonsteorimiljøer. Deretter skal jeg gå gjennom hvordan jeg skal gjennomføre en diskursanalyse og hvilket materiale jeg har valgt å bruke. Jeg har gjennomført observasjonsstudier på QAnonsenteret 8kun. Til slutt i dette kapitlet skal jeg forklare hvordan jeg har analysert materialet og hvordan jeg skal presentere det i de ulike kapitlene senere i oppgaven.

3.1 Språk, identitet og virkelighet

Kommunikasjon er en av de grunnleggende sidene av det å være et menneske. Hvordan vi snakker til hverandre og hvordan vi formulerer oss har betydning for hverandre. Det kan hjelpe til å motivere handlinger, forme verdensbilder, og skape identiteter som vi assosierer oss med. Denne masteroppgavens formål er å si noe om hvordan konspirasjonsteoretikere kommuniserer og derfor blir språk og formulering viktig. Jeg har valgt å bruke diskursanalyse for å kunne gå dypere inn i hvordan konspirasjonsteoridiskursen påkaller andre diskurser, og hvordan epistemiske moduser brukes innenfor miljøet.

3.1.1 Diskurs

Diskurs er en prosess som skaper vår forståelse av verden. Til enhver tid deltar vi i en eller annen form for diskurs. Diskurs handler grovt sett om kommunikasjon som skaper mening i den materielle verden og konstituerer den sosiale virkeligheten (Hjelm, 2011, s. 135). Iver Neumann definerer diskurs som «et system for frembringelse av et utsagn og praksiser som, ved å innskrive seg i institusjoner og fremstå som mer eller mindre normale, er virkelighetskonstituerende for sine bærere og har en viss grad av regularitet i et sett sosiale relasjoner» (Neumann, 2021, s. 22). Diskurs handler altså om hvordan man konstruerer og viderefører den sosiale virkeligheten. Dette gjøres gjennom utsagn som enten forsterker virkelighetsoppfatningen, eller forsøker å utfordre eller endre den. Disse virkelighetsoppfatningene blir dermed assosiert med institusjonene i samfunnet, og disse institusjonene vil dermed forsøke å videreføre diskursen på en gitt måte.

Språk og diskurs former virkeligheten ved å skape den sosiale forståelsen av den (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 18-19). På samme tid vil den sosiale verdenen si noe om individer og identiteter gjennom diskurs og språk (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 24). Diskursanalytikeren vil fokusere på den sosiale representasjonen av virkeligheten, fremfor den materielle virkeligheten. Gjennom dette kan diskursanalytikeren si noe mere om den sosiale settingen hvor diskursen finner sted. En forståelse av diskursen vil bidra til å bedre forstå forutsetningene for handlinger innad i spesifikke miljøer (Neumann, 2021, s. 35). Diskursanalyse vil gjennom språk si noe om hvordan sosiale identiteter og mening blir produsert (Hjelm, 2011, s. 134). Diskurs kan altså være nesten hva som helst. Hvordan en snakker om gulost vil påvirke hvordan andre oppfatter gulost, eller hvordan andre oppfatter deg som person når du sier noe rart om gulosten. Den fysiske

eksistensen av en gulost vil ikke endres av diskursen, men den sosiale virkeligheten rundt og forståelsen av gulost vil konstrueres. Dermed hva den kan brukes til, eller om den burde spises vil avhenge av sosialt konstruerte forståelser. Til og med det å kalle det for en gulost vil på en måte være med å konstruere identiteter som skilles mellom de som kaller det hvitost og de som kaller det gulost. Bevisgrunnlaget for konspirasjonsteorier er tvilsomt. Likevel, er det viktig å forstå fortellingene som en sosial virkelighet som blir konstruert innenfor spesifikke miljøer.

Konspirasjonsteorier har vært et sentralt tema innenfor flere forskningsområder i mange år. Likevel sliter forskersamfunnet med å forstå det helt. Å skulle forske på konspirasjonsteorier medfører en rekke utfordringer. Disse utfordringene inkluderer som sagt over fragmentert og stenografisk konspirasjonssnakk, og konspirasjonsteoretikere vil ofte sende ut implisitte signaler som forsøker å søke etter likesinnede. Selv i miljøer hvor de er «aksepterte» meninger, vil de ofte kommuniseres i språk som avhenger av en underliggende forståelse av fortellingselementer og budskap fra den bredere konspirasjonsteoretiske fortellingen. På grunn av disse hindringene blir det spesielt viktig med det Neumann kaller for kulturell kompetanse. Neumann forklarer at dersom en skal gjøre en diskursanalyse er det nødvendig med god kulturell kompetanse, dersom analysen skal være god (Neumann, 2021, s. 47). Kulturell kompetanse handler om å forstå de underliggende kulturelle kriteriene der diskursen skjer. Et eksempel han bruker er at dersom en skal forske på nyhetsartikler fra sovjettiden, er det viktig å forstå hvordan mediebedriftene på den tiden forholdte seg til hverandre både når det gjelder konkurranse og samarbeid (Neumann, 2021, s. 47-48). Innenfor forskning på konspirasjonsteorier er det både viktig med kulturell kompetanse, og det en kan kalle subkulturell kompetanse. Subkulturell kompetanse blir dermed en mere konkret form for kulturell kompetanse, hvor jeg ikke bare er interessert i de amerikanske kulturelle faktorene som spiller inn i konspirasjonsteorier, men også de kristne, spirituelle og andre medvirkende assosiasjoner de kan ha. Derfor er det viktig for meg som forsker i denne sammenhengen å bruke den tidligere forskningen, både den som er allerede presentert og som jeg skal presentere senere, til å nærmere forstå de diskursive innspillene som jeg finner i materialet. Ikke bare tar jeg med meg forskning på dette, men også de interne tekstene som tilhenger av QAnon ser som sentrale for å forstå budskapet. Inkludert i dette er da bøker, Qdrops og Q-influensere.

Phillips og Jørgensen deler diskurs inn i to aspekter. Kommunikasjonshendelsen og diskursordenen. Kommunikasjonshendelsen er selve utsagnet. Dette er ikke eksklusivt verbalt, men kan være noe skrevet, avbildet eller formidlet på hvilket som helst vis. Utsagnets lingvistiske struktur er viktig for kommunikasjonshendelsen. Hvordan setninger konstrueres og i hvilken kontekst det blir formidlet i spiller en stor rolle. Dette er alt med på å avgjøre det diskursive bidraget til utsagnet (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 79-80). Diskursordenen er en form for ramme for hvordan man bruker språk innenfor ulike diskursområder. Selv om diskursordenen vil påvirke og i mange tilfeller kunne predikere hvordan individer kommuniserer innenfor en diskurs, kan kreativ språkbruk endre den etablerte diskursordenen. Phillips og Jørgensen forklarer diskursordenen til å være summen av alle sjangere og diskurser som brukes innenfor et sosialt domene eller sosial institusjon (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 83-84). Diskursordenen avgjør hvilke diskurser og sjangere man kan bruke som ressurser innenfor kommunikasjon, men likevel kan diskursordenen endres av ny bruk av diskurser og sjangere (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 84). Diskurs er altså en prosess som går både frem og tilbake. Diskursordenen vil påvirke hvordan noen formulerer seg i kommunikasjonshendelsen, og om de formulerer seg slik diskursordenen tilsier, vil denne formen for diskurs

konstitueres. I noen tilfeller kan diskursordenen utfordres av kreativ språkbruk i kommunikasjonshendelsen som kan endre diskursordenen og dermed også påvirke den sosialt konstruerte forståelsen av virkeligheten.

Diskurs eksisterer aldri isolert. Ulike diskurser krysser over i hverandre, og benytter seg av virkemidler og tekster fra andre diskurser. Phillips og Jørgensen fremhever to måter diskurser krysser over i hverandre. Dette er intertekstualitet og interdiskursivitet (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 84). Intertekstualitet handler om hvordan et utsagn, eller en tekst, trekker fra andre tekster for å fremme utsagnet. Det kan trekke veksler fra artikler, bøker, filmer, dokumentarer, andres utsagn og lignende. For eksempel, hvis jeg bruker en bestemt artikkel for å argumentere mot vaksiner, er det en form for intertekstualitet å bruke denne artikkelen. Den intertekstuelle koblingen trenger ikke å være fra faktisk «tekst» i form av skrift, jeg kan referere til hva noen andre sa, eller det noen andre har gjort (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 84). Interdiskursivitet handler om hvordan en diskurs trekker fra andre diskurser. For eksempel kan vaksineskeptikere bruke elementer fra historiediskursen for å argumentere mot vaksiner, ved å trekke en slags linje mellom tidlige vitenskapelige eksperimenter og dagens vaksiner (Jørgensen & Phillips, 1999, s. 84-85). Interdiskursivitet og intertekstualitet brukes hyppig innenfor konspirasjonssnakk. Fortellingene bruker elementer fra diskursområder som politikk, vitenskap, religion, spiritualitet og videre. I tillegg til dette bruker de også tekster fra disse områdene som Bibelen, vitenskapelige artikler, og esoteriske tekster.

Diskursanalyse er et nyttig redskap for å forske på konspirasjonsteorier fordi det tillater forskeren å kunne analysere de språklige konstruksjonene som gir innsikt i fortellinger, identiteter og tenkemåter.

3.1.2 Epistemiske moduser

Mennesker har et epistemisk behov for å kunne forstå verden. De ulike måtene å forstå verden på vil variere ut ifra perspektiver og holdninger, og noen rette seg mere mot holdninger som tilrettelegger konspirasjonstenkning (Green et al., 2023, s. 36). Robertson og Amarasingam forsøkte å forstå de epistemiske sidene ved konspirasjonstenkning gjennom å forstå hvilke epistemiske moduser de brukte i argumentene sine. Robertson og Amarasingam forklarer at i tillegg til Bourdieus kulturelle og økonomiske kapital, så finnes det også en tredje kapital, nemlig epistemisk. Epistemisk kapital handler om hvordan en vet. Hvordan kan en aktør tilegne seg en posisjon av ikke bare status og ressurser, men også bedre kunnskap om verden (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 195). Epistemiske moduser handler om å bruke forskjellige strategier for å overbevise andre om at en vet bedre om verden enn andre. Man kan sitere akademiske tekster, snakke fra erfaring, eller argumentere gjennom forskjellige sosiale institusjoner som refererer til identiteter eller tradisjoner. Forskjellige epistemiske moduser – avhengig av kontekst – vil ha varierende effekt (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 196). Kort forklart handler det om hvordan en aktør kan tilegne seg etos i tilfeller hvor aktøren ikke har noen fra før. For eksempel kan jeg påstå at planeten Mars ikke finnes, men som en religionsvitenskapsstudent har jeg ikke stor overbevisningskraft. Da kan jeg komme med vitenskapelige forklaringer som jeg «har lest en vitenskapelig artikkel» for å påkalle en vitenskapsbasert epistemisk modus. De dominerende kildene til epistemisk kapital i den moderne verden er, ifølge Robertson og

Amarasingam, vitenskap, tradisjon (fra sosiale grupper og institusjoner), erfaringer, kanalisering, og mønstergjenkjenning ⁷ (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 195).

Vitenskap har vært en dominerende kilde til epistemisk kapital helt siden 1700-tallet, og har hatt stor påvirkning på sosiale normer og kollektive oppfattelser (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 195). I dagens samfunn har vitenskap fremdeles en sentral posisjon, sammen med å appellere til rasjonalisme og vitenskap (Robertson, 2016, s. 49). Olav Hammer forklarer at scientisme er en form for appell til vitenskap som brukes i stor grad innenfor esoterisk diskurs, til og med konspirasjonsteorier (Hammer, 2001, s. 203). Når vitenskap brukes som en epistemisk strategi innenfor esoteriske tradisjoner vektlegger de som regel metaforer og intuitive koblinger fremfor deduktive prosesser. Robertson presiserer at konspirasjonsteorier fremtrer ofte som vitenskapelig, og legitimeres gjennom en selvoppfatning som fundert i vitenskap. På samme tid, mener han at vitenskap som epistemisk modus i konspirasjonsdiskurs appelleres til gjennom erfaringer, kanalisering og mønstergjenkjenning, selv når det ikke er vitenskap (Robertson, 2016, s. 49). Som jeg skal vise til senere, korresponderer dette med det jeg finner i diskusjonene på 8kun. Vitenskap som modus brukes hyppig, men som regel legitimeres det gjennom erfaringer og tradisjonsbaserte epistemiske moduser.

Tradisjon er en kollektiv modus. Den må anerkjennes av en gruppe og avhenger av en slags selvlegitimering, hvor «ting er slik de er fordi sånn har det alltid vært» (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 3-4). Et eksempel på dette er forholdet mellom Jenteungen og aktiviteten nissing i NRKs *Jul på Månetoppen* (2002). I denne barneserien ergrer Jenteungen seg over at hun må ut å «nisse» sukker, og spør nisse mamma om hvorfor de må gjøre det. Da svarer Nissemamma «Sukker har vi nisset i alle år» (NRK, 2002, 5:50 – 7:00). Tradisjon som epistemisk modus kan forsterkes både fra større institusjonelle strukturer og mindre sosiale grupperinger. I analysen deres skiller Robertson og Amarasingam mellom tradisjon hos grupper og tradisjon fra institusjoner (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 195-196). Tradisjonsmoduser avhenger av en intersubjektiv konstruksjon av historie som individer assosierer seg med, og sammen med det inkluderes en oppfatning av antikk og verdifull kunnskap (Robertson, 2016, s. 48; Hammer, 2001, s. 85-86). Jeg mener at i tillegg til konstruerte historier, er det viktig en identitetsassosiasjon til disse konstruerte historiene og tradisjonene. Derfor mener jeg at argumenter som vektlegger identiteter vil også være en form for tradisjonsbasert epistemisk modus. De appellerer til et fellesskap som kommer fra en institusjon eller sosial gruppe og er representasjonen av tradisjonene og historien som hører til det fellesskapet. Handlingen å «nisse» blir ikke bare en tradisjon, men en identitetsmarkør for det å være en nisse. Å «nisse» blir en grunnleggende del av å være en nisse, og å være en nisse medfører at en skal ut og «nisse». Sosiale identiteter avhenger av tradisjoner, og tradisjoner avhenger av sosiale identiteter.

Erfaring er en epistemisk modus som har fått mere oppmerksomhet siden midten av 1900-tallet. Her handler det om en form for personlig sannhet. Reduktivt kan man si det handler om magefølelser. Man kan koble denne opp mot intuitive tenkemåter i og med man stoler oftere på magefølelser og emosjonelle tankeprosesser (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 197). Dette ser jeg som strekt tilknyttet til det Oliver og Wood forklarer som intuisjonisme. Selv om erfaringer kan spille inn i stor grad i overbevisning

⁷ Oversatt fra engelsk: Science, Tradition, Experience, Channeling, Assemblage

for alle mennesker, så vil den sannsynligvis ha en større rolle når det kommer til mennesker som er tilrettelagt for intuisjonistiske tenkemåter.

Kanaliserings som epistemisk modus er beslektet med erfaringer. Forskjellene er at kanalisering trekker på en oppfatning av større krefter som kilde til disse personlige og emosjonelle tankeprosesser (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 197). Jeg anser kanalisering til å være en underkategori for erfaring. Jeg mener at dersom en har en erfaring av Gud som kommer i en åpenbaring, er dette en form for erfaring. Denne erfaringen kan bruke til å overbevise andre. Det kan anses som en form for akademisk elitisme å stå utenfor og separere erfaringer i ulike kategorier, og ikke beholde den emiske verdien av erfaringer som tilskrives gudommelige kilder. Likevel, er det interessant å se når erfaringer, og andre moduser, påkaller en guddom eller overmenneskelig kraft for å tilegne seg legitimitet.

Mønstergjenkjenning fokuserer på «dot-connection». Her vil individer koble forskjellige instanser over tid og rom for å kunne se sammenhenger, uavhengig om sammenhengen er der eller ikke (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 197). Det handler om å sette sammen flere små komponenter for å konstruere et «større bilde» (Robertson, 2016, s. 51). Robertson og Amarasingam forklarer dette som en form for epistemisk modus som argumenter kan lene seg på. Jeg mener derimot at dette ikke en form for epistemisk modus, men heller en kognitiv bias. Innenfor konspirasjonsteorier er det kjent at mennesker på et epistemisk nivå er i stand til å bruke overdrevne mønstergjenkjenninger for å forstå verden (Green et al., 2023, s. 36). De er også mere villig til å tildele en form for aktørskap på objekter som ikke har det. I en undersøkelse ble det vist til en korrelasjon mellom konspirasjonstenkning og tilskrivning av menneskelige egenskaper til naturen (Green et al, 2023, s. 37). Mønstergjenkjenning er altså ikke en egen modus som brukes i argumenter, men heller en underliggende kognitiv bias som tilrettelegger for konspirasjonstenkning og bidrar til å konstruere virkelighetsforståelser som støttes av konspirasjonsteorier.

3.1.3 Robertson og Amarasingam

I 2022 dykket Robertson og Amarasingam inn i et tema som de mente var for lite studert i moderne konspirasjonsteoriforskning (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 194). De ville utforske hvordan konspirasjonsteoretikere argumenterer. De undersøkte to spørsmål. (1) Hvordan er epistemer innenfor QAnons sosiale miljøer konstituert? (2) Hvilken rolle spiller disse epistemiske modusene for hvordan autoritet er etablert innenfor høyre-orienterte konspirasjonsteoretiske narrativ (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 194)? Kort forklart forsøker de å utforske hvordan sannhetspåstander fungerer innenfor konspirasjonsteorimiljøer.

For å samle data lagde Robertson og Amarasingam en liste av nøkkelbegreper som kunne gi indikasjon på de forskjellige epistemiske modusene. Totalt samlet de fra 700 telegram-kanaler, og endte opp med 42 millioner innlegg. De 10 øverste nøkkelordene samlet 1.4 millioner innlegg (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 197). I analysen endte modusene med å fordele seg slik: 38% institusjonsbaserte tradisjoner, 28% vitenskap, 13% sosiale tradisjon, 8% mønstergjenkjennelse, 8% erfaring, og 4% kanalisering. Deretter drøfter de ulike problemstillinger som oppstår i lys av dette resultatet. For eksempel, hvorfor institusjonsbaserte tradisjoner står høyt, når konspirasjonsteoretikere generelt scorer høyt på mistillit til institusjoner. I tillegg nevner de at det er interessant hvordan vitenskap scorer høyt når konspirasjonsteoretikere også er kjent for å være notorisk anti-akademia (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 198).

Resultatene fra denne forskningen medfører en rekke spørsmål som må diskuteres og undersøker nærmere. De fleste tar Robertson og Amarasingam opp selv, men går ikke inn i dybden på hvordan disse koblingene ser ut. Det første er at vitenskapsmodusen endte opp med 28% oppslutning. Noe de selv tar opp som interessant, siden konspirasjonsteorier ofte blir ansett som antivitenskap, eller i det minste som en motpart til vitenskap (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 198). De forstår det som at vitenskap som modus har en sentral posisjon til og med innenfor konspirasjonsteoretiske miljøer. Til tross for dette, mener de at vitenskapelige «fakta» ikke har en like stor rolle, og heller ikke vitenskapelige institusjoner. I tillegg kan det forstås gjennom at siden vitenskap er en av de største epistemiske modusene innenfor samfunnet generelt, må de argumentere mot og angripe vitenskapen på forskjellige nivåer (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 198).

Det andre er at tradisjonsbaserte epistemiske moduser ble rangert på 38% for institusjonelle tradisjoner og 13% for sosiale tradisjoner. Noe som er interessant når en tenker på forholdet mellom konspirasjonsteorier, konspirasjonsteoretikere og et høyt nivå av mistillit til autoritet og institusjoner (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 198). Dette forklarer de delvis som at handler om en tillitt til mere abstrakte nasjonalistiske og kristne idéer av institusjoner som grunnloven, USA i seg selv, Bibelen, «the second amendment» og videre (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 198). De finner også at det er interessant at tradisjoner basert på sosiale grupper ikke har høy oppslutning, som kontra dikterer den høyreorienterte oppfatningen av «we the people» som står mot eliten. Her mener de det kan forklares gjennom at de har tillitt til institusjoner og lover, men ikke til sine «social peers» (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 198).

Når resultatene til Robertson og Amarasingam åpner for diskusjoner rundt hvordan de forskjellige epistemiske strategiene fungerer i konspirasjonsteoretiske miljøer, er det interessant å kunne gå nærmere inn på hvordan dette ser ut. Selv om de drøfter mulige og relevante forklaringer på hvorfor prosentfordelingene er som de er, ville det vært opplysende å kunne se hvordan disse epistemiske modusene faktisk bruker innenfor konspirasjonsteoretiske miljøer. Et av målene med denne masteroppgaven er å kunne gjøre nemlig det.

3.2 Materiale

Som jeg har nevnt flere ganger er konspirasjonsteorier et komplisert tema. Både i forhold til sosiale relasjoner og fortellingene som konstrueres. De som følger en form for ikke-hegemonisk konspirasjonssnakk vil argumentere seg vekk, skjule det de tror eller rett og slett ikke utdype argumentene sine. Gjennom hegemonisk konspirasjonssnakk vil de i flere tilfeller uttale direkte og tydelig, men de gjør det i en kortfattet eller humoristisk form som avhenger av et innenforskap eller en underforståthet. En stor utfordring er da hvordan en samler materialet. Formålet med oppgaven er en kvalitativ undersøkelse av epistemiske strategier blant medlemmer i QAnon. Dermed mener jeg at observasjon er den beste måten å gå frem. Materialet som har blitt brukt er en innsamling av kommentarer fra internett på forumbaserte nettsiden 8kun, som anerkjennes som det nåværende oppholdsstedet for QAnon-miljøet på nett.

Mye innholdsrik forskning har blitt gjort på konspirasjonsteorier kvantitativt. Robertson og Amarasingam, som vist til ovenfor, har forsøkt å kartlegge epistemiske strategier blant QAnon-tilhengere. Oliver og Wood presenterer mye statistikk som kobler intuitive tenkemåter opp mot konspirasjonsteoretisk og magisk tenkning. Min oppgave vil være mere kvalitativt rettet. Dette er fordi jeg ønsker å nærlese hvordan ulike epistemiske

moduser brukes i fortellingskonstruksjoner. Kvantitativt har Robertson og Amarasingam kartlagt dette så godt som mulig, derfor vil jeg supplere til dette området av forskning med en kvalitativ masteroppgave.

3.2.1 Forskning om religion på internett

Sosiale medier har vært sentrale for konspirasjonsteoretisk utvikling. Etter hvert har de store mediesidene som Facebook, Instagram og Twitter (nå kalt X) gått frem for å begrense høyreekstrem propaganda, spesielt fokusert mot konspirasjonsteorier (Robertson & Amarasingam, 2022, s. 196). Samtidig har 4chan og 8kun (tidligere 8chan) vært sentrale arenaer for QAnons konspirasjonsdiskusjoner (Papasavva et al., 2021, s. 736). På grunn av internett som et sentralt sted for konspirasjonsteoretiske diskusjoner, gir det mening å observere diskusjonene som finner sted på nett.

Fremveksten av internett innenfor samfunnsvitenskapen har medført store muligheter for forskning. Sosiolog Aksel Tjora deler internetts rolle i samfunnsforskning i tre deler. Internett som verktøy, internett som sted, og internett som væremåte (Tjora, 2021, s. 56). Tjora anser internett til å være en naturlig del av samfunnet. Hvor man kan finne kommunikasjon, relasjonsbygging, politikk, kjærlighet og hat, og mer. Han mener at internett er en arena som er lett tilgjengelig for å kunne gjennomføre observasjonsstudier gjennom det han kaller for «skrivebordsetnografi» (Tjora, 2021, s. 56). Internetts anonymiserte natur påvirker interaksjonene. Kommentarer kan ofte være kortere og mere direkte. I noen tilfeller vil de også være mere gjennomtenkte, i og med de ofte har mere tid til å tenke ut svar enn en har i et møte ansikt til ansikt (Tjora, 2021, s. 56-57). Simon Lindgren spesifiserer hvor sentralt internett er i dagens samfunn. Spesielt når det kommer til å skaffe, produsere og dele kunnskap om verden rundt oss. Han ser på media, og internett, som et senter for hvordan vi som individer relaterer til det bredere samfunnet rundt oss og hvordan vi kobler dette bredere samfunnet til de mindre hendelsene som skjer i livet (Lindgren, 2017, s. 5).

Observasjon på nett kan altså gi innsikt i menneskers meninger og holdninger. I fra Tjoras perspektiv kan en anse internett for å være en sosial arena på lik linje med alle andre steder. Derfor, selv om interaksjonen vil være modifisert, vil en få verdifull informasjon fra interaksjoner på nett. Lindgrens perspektiv trekker også frem digitale media som et sentralt sted hvor man kan forske diskursanalytisk. Dersom digitale medier er sentrale for produksjon, konsumpsjon og deling av kunnskap er dette et viktig område for å forstå diskurs og kommunikasjon.

3.2.2 8kun som forskningsarena

Datasamling på nett har et enormt potensial. Dette medfører at systematisert datainnsamling blir essensielt (Burnham et al., 2008, s. 214). Etersom 8kun har blitt etablert som et sentralt møtested for QAnon-tilhengere ble det aktuelt for mitt prosjekt å gjennomføre datainnsamlingen der. Forskingen gjennom internett medfører noen fundamentale kildekritiske spørsmål til materialet. Hvem lastet opp innholdet og hvorfor? Hvordan har tilskuere interagert med innlegget? Hvordan inviterer nettsiden tilskuere til å delta med innholdet? Hvordan er innholdet presentert og kontrollert i møte med kontradiksjoner eller utfordringer? Hvordan påvirker internetttinnhold og deltagelse religiøs tro og aktivitet off-line (Cowan, 2011, s. 461). Det er vanskelig å si om materialet direkte kobles opp mot økningen av konspirasjonsteoretiske holdninger i verdensbefolkningen, eller om de direkte er kilden til ekstreme politiske handlinger som stormingen 6. Januar. Jeg vil påstå at den direkte koblingen ikke er sentral for hva jeg argumenterer for i denne oppgaven. Oppgaven handler primært om individer som deltar i

konspirasjonsteoretiske diskusjoner på nett og de konstruksjonene de skaper i forhold til fortellinger og identiteter. Oppgaven handler ikke om rekruttering, men det å forstå hvordan konspirasjonsteoretiske fortellinger konstrueres. Hvordan mennesker radikaliseres av fortellingene, er viktig for å motarbeide ekstremisme. Likevel er dette noe som forblir et underpoeng som jeg drøfter som avsluttende refleksjon.

Neumann presiserer at det er viktig for å analysere diskurser å finne der det er «liv og røre» (Neumann, 2021, s. 50). For å finne liv og røre har jeg valgt å bruke 8kun for å samle data. Å bare observere mennesker over nett, kan være lite «liv og røre». Derfor valgte jeg å fokusere på en aktiv diskusjon. Som presentert tidligere er Qdrops det «reneste» QAnon-innholdet som kan spres på nett. Disse kommer direkte fra Q og i noen tilfeller fra Donald Trump, ifølge tilhengerne. Hvordan tilhengerne orienterer seg rundt Qdrops kan være sentralt for å forstå hvordan konspirasjonsteoretikere argumenterer. Derfor valgte jeg å samle materialet gjennom kommentarer fra en aktiv diskusjon rundt en Qdrop.

8kun er en bildebasert forumsnettside som deles inn i forskjellige «boards», eller diskusjonsforum. De fleste diskusjonsforumene er styrt av uavhengige «Board Owners» som kan operere uavhengig av 8kun-administrasjonen. Diskusjonsforumene er en plattform for å kunne legge ut bilder og tekst om alle slags tema. I disse forumene blir det lagt ut ulike tråder som angår et eller flere tema innenfor diskusjonsforumets rammer. Trådene blir ikke permanent lagret, blir slettet over tid ettersom nye blir laget (8kun FAQ, u.å.). 8kun fremhever at de har bare én regel når det kommer til innhold, det skal være lovlig i henhold til amerikansk lov. Dette gjelder både for posting av kommentarer, og for nye bildeforumer (8kun FAQ, u.å., a). De ulike diskusjonsforumene varierer i stor grad i forhold til tema. Det kan være dataspill, film, tv-serier, anime, ASMR, religion, pornografi, filosofi, våpen, og ikke minst QAnon. På 8kun sin frontside finner man det de kaller for «Nerve Center» mellom alle diskusjonsforumene og det står også tydelig QResearch som det øverste og mest populære forumet. Totalt har dette diskusjonsforumet over 20 millioner innlegg. Til referanse har diskusjonsforumet for dataspill i overkant av 17 millioner innlegg, og TV-serier har rundt 2 millioner innlegg (8kun, u.å.).

På nettsiden finnes en side som heter *Welcome to /QResearch/* hvor QResearchmoderatorene presenterer informasjon om hva som skjer på dette forumet. Både i formuleringene de bruker, og i informasjonen de presenterer er det tydelig at innenfor forumene brukes forskjellige ord som kan anses å være «upassende» i de fleste andre sammenhenger. Nye brukere på sidene blir kalt for «newfags», og ordet «autist» brukes til å beskrive de som bruker mye fritid på å tolke Qdrops. De presiserer at de ikke kommer til å sensurere noen formuleringer, og at de som synes det er upassende eller støtende burde «finne seg et annet sted» (8kun Welcome to QResearch, u.å.). Jeg har valgt å ikke sensurere kommentarene innenfor forumet som bruker slike upassende formuleringer. Dette er på grunn av to faktorer. Det ene er å kunne opprettholde mest mulig autentisitet i materialet. Det andre er fordi disse formuleringene er viktige for å kunne forstå retorikken innenfor konspirasjonsteoretiske miljøer, spesielt innenfor anonymiserte internettmiljøer. På grunn av dette kan det komme frem utsagn som kan vurderes som å være ufine eller støtende i situasjonene jeg presenterer senere. Videre forklarer siden at de som er på denne nettsiden er krigere som kjemper en aktiv kamp mot «ondskapen som nesten tok over verden». De mener at de må være aggressive og frekke mot hverandre for å sile ut de svake menneskene som er på forumene og bygge sterke «anon» som skal være krigere i denne konflikten. De anser diskusjonsforumet

som et «war room», hvor disse diskusjonene og tolkningene er en del av krigen (8kun Welcome to QResearch, u.å.).

3.2.3 Datasamling på 8kun

QResearch deles som nevnt opp i flere tråder. Disse trådene dukker opp med varierende mellomrom, men som regel dukker det opp rundt 3-5 tråder per dag. Her handler det om å etterforske brødsmuler fra Q⁸. Derfor blir det innad i miljøet ofte kalt «baking». Det er bakeren sin oppgave å holde tråden åpen og samle informasjon fra andre anon, og dermed samle det viktige i en liste som kalles Notables, og når tråden stenges på grunn av 8kun begrensninger så føres de over til neste tråd. Dette medfører en slags felles konstruksjon av fortellingen som baller på seg jo lengre det går, eller i metaforen til 8kun miljøet så bakes det sammen til en større deig (Captain Roy D, 2019, s. 122). Q legger ikke ut droppene sine som egne tråder, men heller som kommentarer innenfor andre sine QResearch-tråder.

Selv å avgrense materialet til å være samtaler rundt Qdrops er ikke særlig spesifikt. Q har sluppet 4966 av disse informasjonsskapslene mellom 2017 og 2022. Jeg valgte en Qdrop som er samtidsrelevant og formuleres slik at det gir rom for tilhengere å interagere med sine egne kommentarer. Jeg besluttet derfor å samle kommentarer som angår den siste Qdroppen fra 28. november 2022. Nemlig Qdrop nummer 4966. Denne droppen inneholder en rekke ulike konspirasjonsteoretiske vendinger og tema. Samtidig formuleres den på et vis hvor det åpner opp for interaksjon. Dette gjør den gjennom å stille spørsmål til tilhengerne som de kan tolke aktivt med hverandre. Mange av kommentarene i materialet formuleres som et svar til et eller flere av de spørsmålene Q stiller i droppen. Droppen inneholder:

What is coded in your DNA?
Who put it there?
Why?
Mankind is repressed.
We will be repressed no more.
Information is knowledge.
Information is power.
How do you protect your DNA?
There is a war for your DNA.
Protect your DNA.
Ascension.
Q

(8kun, 2022).

Jeg brukte arkiveringsnettssiden dchan.Qorigins.org for å hjelpe med å navigere 8kun, og finne droppene, og hvilke forumer de er lagt ut på. Gjennom denne nettsiden fant jeg at Qdrop #4966 ble lagt ut på tråden QResearch #21858 (Qorigins, u.å.). Deretter fant jeg selve tråden på 8kun. Når man interagerer på forumene, får man en «tripcode». Tripcode er en kode som består av 8 siffer. Disse sifrene er avgjort av passordene. Brukerne bruker ikke standard email-innlogging, men bare et brukernavn og et passord. Passordet blir da «synlig» for alle andre, men i en endret og kryptisk form. Alle har en identitet, men den identiteten er ikke koblet til noe som kan identifisere de i

⁸ Spor fra Q blir ofte referert til som "Bread Crumbs", derav brødsmuler.

virkeligheten. Q har en egen tripcode, som gjør at selv om nettsiden er helt anonym, vil ikke hvem som helst kunne fremstå som Q. Angivelig (Rothschild, 2021, s. 7).

Ved å tagge hverandres tripcodes kan man lage lenker med kommentarer som refererer til hverandre. Gjennom dette kan man se når noen refererer direkte til noen andres kommentar. Materialet har som formål å rette seg mot kommentarer som skriver om eller refererer til Qdrop #4966 og derfor valgte jeg å se kommentarer som linker direkte til den dropen. Øverst i hver kommentar kan en se en rekke tall-linker til andre kommentarer. Linkene peker mot kommentarer som har nevnt den aktuelle kommentaren. Det vil si at jeg kan både gå fra kommentaren som refereres til over til den som refererer og motsatt. Dermed kunne jeg se alle kommentarene som refererte til Qdroppen bare gjennom å studere selve kommentaren som var Qdroppen. Oppgaven handler ikke bare om kommentarer på Qdroppen, men den diskusjonen det skaper. Derfor valgte jeg å inkludere alle kommentarer som refererer til kommentarene som refererer til Qdroppen, og videre i lenkene. Likevel begrenset jeg det til kommentarer som skjedde på samme forumtråd, nemlig QResearch #21858. Ut ifra dette samlet jeg 129 kommentarer av varierende lengde og innhold. Kommentarene varierer i empirisk verdi. Noen sier mye, og noen sier bokstavelig talt ingenting av verdi. Jeg valgte å ikke inkludere bilde-memer i analysen, til tross for at bilde-memer viktige deler av de humoristiske og interne måtene å drive konspirasjonssnakk. Dette er fordi mange av bilde-memene refererte til hverken Qdroppen eller andre kommentarer som refererte til Qdroppen.

Etter materialet hadde blitt samlet satt jeg igjen med en kaotisk samling av individuelle kommentarer som hadde blitt kastet rundt i et forum. Jeg undersøkte hvilke kommentarer som var koblet via tagging til hverandre, og ut ifra det jeg hadde samlet sorterte jeg kommentarene i ulike samtaletemaer som ble tatt opp. Dette gjorde jeg etter beste evne uten å miste noe av den empiriske verdien i kommentarene. Derfor forsøkte jeg å unngå å kategorisere dem, men heller bruke samtaletemaer som knagger. Da jeg gjennomførte dette, fant jeg at de mest gjengående temaene som ble tatt opp var om Guds tilknytning til mennesket, vaksiners fare mot mennesker, og en rekke ulike små temaer som ble tatt opp for eksempel Trumps pro-vaksinerings holdning og en rekke tilsynelatende vitenskapelige artikler rundt diverse tema. Ut ifra dette noterte jeg enkelte analytiske faktorer ved hver kommentar.

Først gikk jeg gjennom hvordan de ulike epistemiske modusene som Robertson og Amarsingam presenterte ble brukt innenfor kommentarene. Jeg begrenset ikke kommentarene til å kunne bare bruke en modus hver, men var bevisst på at sannsynligvis ville de brukt flere i en kommentar. Deretter noterte jeg hvilke ulike diskurser som ble tatt frem i kommentarene. Som forventet var det mest vitenskapsdiskurs, religionsdiskurs og esoterisk diskurs. Tillegg ble forskjellige diskurser rundt DNA, genetik, nasjonalisme, historie og videre brukt. Deretter gikk jeg systematisk gjennom kommentarene og undersøkte om det var noe som ble tatt opp i kommentarene som jeg ikke mente ble reflektert enten gjennom diskursene eller epistemiske modusene. Dette ville jeg gjøre fordi fordelene med kvalitativ forskning er å kunne legge merke til det som ikke kan systematisk letes etter med forhåndsbestemte faktorer, og dermed mente jeg det var nødvendig for å ta opp i alle temaer som reflekteres i materialet.

3.3 Gjennomføring av analysen

Som jeg forklarte tidligere, er fordelene med kvalitativ forskning å kunne legge merke til det som står mellom linjene, og det man finner uten forhåndsbestemte faktorer. Jeg visste at jeg ville ta opp flest mulig temaer som blir diskutert blant kommentarene, og at kommentarene kan påkalle flere epistemiske moduser, flere diskurser og flere intertekstuelle bidrag per kommentar. Jeg strukturerte analysen ut ifra de ulike diskursene og epistemiske modusene jeg fant i materialet, og det er slik jeg skal presentere dem i masteroppgaven. Derfor kommer jeg til å presentere de samme kommentarene flere ganger der det er relevant å skrive om et annet aspekt eller perspektiv ved kommentaren. Dette gjør jeg, fremfor å presentere kommentarene en gang og forklare alt der og da, for å kunne presentere materialet og de komplekse sammensettingene de medfører på en strukturert og ryddig måte. Senere i oppgaven skal jeg drøfte de ulike koblingene og hvordan de spiller sammen, og i hvilken grad de er avhengige av hverandre for å kunne fungere.

Målet med oppgaven er som sagt å kunne kartlegge argumentasjonsstrategier gjennom en analyse av to aspekter ved fortellinger, nemlig diskurs og epistemiske moduser. Jeg mener det er viktig å kunne argumentere for de analytiske vinklingene i kapitlene. Derfor starter hvert underkapittel med å argumentere for det analytiske perspektivet som brukes i det respektive kapitlet. Jeg argumenterer for de analytiske referansepunktene gjennom både forskning og tekster innenfra miljøet. Underkapitlene i analysen kommer til å være en om religionsdiskurs, en om scientisme, og en om esoterisk diskurs. Først og fremst vil jeg også presentere et kapittel som forsøker å kartlegge bruk av mønstergjenkjenning innenfor miljøet. Dette gjør jeg først fordi jeg mener dette fenomenet er relevant for den videre analysen. Som nevnt er ikke disse helt avskåret fra hverandre, og vil i fleste tilfeller inkludere og påvirke hverandre. Jeg kommer til å vise at scientismen og religionsdiskursen går frem og tilbake, den esoteriske diskursen bruker både scientisme og religionsdiskurs, og mønstergjenkjenning både påvirker og blir påvirket av alle disse strategiene. I løpet av kapitlene vil jeg også vise til hvilke forskjellige epistemiske moduser og/eller strategier de bruker for å fremme argumentene. Selv om det er mange ulike måter epistemiske moduser kan brukes, vil jeg fokusere denne oppgaven på de epistemiske modusene jeg har presentert ovenfor.

3.3.1 Diskursinventar

Når en skal gjennomføre en diskursanalyse er det viktig å avgrense hvilken diskurs en er interessert i (Neumann, 2021, s. 53). Formålet med oppgaven er å kunne si noe om hvordan konspirasjonsteoretikere argumenterer, og dermed vil jeg påstå at det er naturlig å avgrense oppgaven til å handle om konspirasjonsteoridiskurs. Fremdeles er det viktig å huske på at konspirasjonsteorier er fortellinger som strekker seg inn i flere elementer av samfunnet, og derfor vil inkludere en god del andre diskurser.

Jeg kommer til å fokusere oppgaven på epistemiske moduser og diskurser. Jeg er interessert i hvilke epistemiske ressurser som brukes innenfor samtalen på QAnonforumet, og dermed også hvordan dette former deres perspektiver og meninger. Epistemiske moduser vil da tillate meg å kunne se hvor de plasserer tilliten i argumentene sine, og jeg er interessert i hvilken grad materialet jeg har funnet korresponderer med det Robertson og Amarasingam fant i sin gjennomgang. Diskurser og interdiskursive koblinger kan brukes til å bedre forstå de underliggende holdningene og oppfatningene som siver inn i måten de formulerer seg på og hvordan hvilke oppfatninger argumentene forsøker å fremme.

Neumann forklarer at dersom en skal gjennomføre diskursanalyse er det også viktig å gjøre seg kjent med de ulike diskursene som er sannsynlige å møte på i feltet. Han forklarer man burde lage en inventarliste av diskurser en kan møte på (Neumann, 2021, s. 57). Det er tre kilder jeg bruker til å kunne analysere diskursene i denne oppgaven. Det ene er hva den tidligere forskningen forteller, det andre er hva de interne tekstene fra konspirasjonsteorien forteller, og det siste er hva Qdroppen selv starter.

Droppen trekker veksel på mange forskjellige fortellingselementer innenfor konspirasjonsteorier. Det første jeg la merke til er hvordan ordet DNA brukes i teksten. Det å bruke et begrep som DNA er i seg selv en form for scientisme og vil diktere at samtalene orienterer seg rundt dette. Selv om Q selv ikke nevnte vaksiner, kan en se koblingene som kan gjøres basert på droppen, og med det vil forumet til slutt ikke bare snakke om DNA, men også vaksiner og genetikk som et bredere felt. Det andre som er interessant er hvordan Q henter til at «noen» plasserte DNAet. Her er det flere tolkningsretninger som kommer frem. Det ene er å påkalle en teleologisk eller en religiøs forklaring, om at høyere makter, da statistisk sett mest sannsynlig Gud, har skapt DNA og plassert det der. Droppen i seg selv henter også i stor grad til esoterisk kunnskap. Hvor det er informasjon lagret i kroppen som kan komme frem. Det finnes informasjon som er kilden til kunnskap og dermed makt, det kryr av esoteriske koblinger. I tillegg har det et preg av skepsis for autoriteter, hvor «noen» der ute er på jakt etter DNA og vil ødelegge det. Svaret til QAnon-tilhengerne er at de må forsvare det mot disse unavngitte aktørene. Til slutt i innlegget skriver Q «Ascension». Dette kan tolkes på flere vis. For mange vil det være en slags esoterisk oppnåelse av mennesker til et nytt nivå, for andre kan det heller handle om en slags kristen endetidsprofetering om at de skal opphøyes før endetid.

3.4 Forskningsetiske vurderinger

Når jeg skal gjennomføre kvalitativ forskning, er det en rekke etiske betraktninger jeg må vurdere. Disse inkluderer samtykke og personopplysninger. Når man kommer nært inne på forskningsarenaen, spesielt med kvalitativ observasjon, er det ofte en vil finne opplysninger som kan identifisere de ulike individene som blir forsket på (Tjora, 2021, s. 55). Det finnes egne retningslinjer for hvordan samfunnsforskere skal håndtere personopplysninger, og i hvilken grad samfunnsforskere må ha samtykke fra forskningsobjektene (Tjora, 2021, s. 55). SIKT definerer personopplysninger som «alle opplysninger som kan knyttes til en person, for eksempel fødselsnummer, navn eller e-postadresse/IP-adresse, og stemme på lydopptak» (SIKT, u.å.). Denne master oppgaven bruker ikke noen form for informasjon som kan assosieres til en identifiserbar enkeltperson. Videre forklarer også SIKT at dersom det finnes koblingsnøkler som kobler opplysningene til ett navn skal dette regnes som personopplysninger (SIKT, u.å.). Her igjen er det ingen kobling mellom opplysninger som brukes i masteroppgaven eller informasjon som kan identifisere, hverken direkte eller gjennom opplysningskjeder, enkeltpersoner. Det nærmeste er at jeg har opplyst hvilken tråd jeg har samlet kommentarene fra, og dermed kan en spore kommentarene og kildene til kommentarene. Likevel er ikke dette noe som inneholder informasjon om enkeltpersoner ettersom brukere på 8kun er anonymiserte og QResearch sine egne retningslinjer, som vist til tidligere, spesifiserer at de ikke er interessert i personlige opplysninger. Jeg har valgt å behandle 8kun forumet som en offentlig arena. Selv om deltagerne på forumet ikke har fått mulighet til å gi samtykke, mener at jeg likevel kan forske på dette området etisk, siden materialet ikke kan spores til identifiserbare enkeltpersoner og dermed kan de ikke oppleve konsekvenser som følge av denne forskningen. Selv om jeg anerkjenner at det er 8kun som gir en arena for disse tilhengerne å samles på, står det

på alle kommentarer i alle QResearch forumet «Disclaimer: this post and the subject matter and contents thereof – text, media, or otherwise – do not necessarily reflect the views of the 8kun administration». Derfor vil jeg anse ytringer som ytringer som kommer fra de som la ut kommentaren.

Til slutt så vil forskningens kvalitet avhenge av påliteligheten til funnene og forskningsprosessen. Innenfor kvalitativ forskning avgjøres dette gjennom å være transparent (Tjora, 2021, s. 263). Min analyse er diskursanalytisk. Med dette medfører det en vis subjektivitet i forskningen, hvor jeg som diskursanalytiker kan se materialet annerledes enn en annen diskursanalytiker. Derfor har jeg valgt å være tydelig i masteroppgaven på hvor jeg har samlet materialet, hvorfor jeg bruker de ulike perspektivene i analysen, og hva jeg mener materialet sier i lys av den diskursive konteksten. Jeg er transparent med tanke på prosessen i forhold til samling av materiale og analyseprosessen.

4 Mønstergjenkjenning

Tegn og tolkninger er grunnleggende elementer i konspirasjonsteorier. I dette kapitlet vil jeg belyse hvordan jeg mener mønstergjenkjenning fungerer på et kvalitativt nivå. Som jeg presenterte i den tidligere forskningen, mener Barkun at det er tre elementer i konspirasjonsteorier og deres fortellinger som går igjen. Ingenting er tilfeldig, alt henger sammen og ingenting er hva det utgir seg for å være. Disse faktorene forklarer i hovedsak hvordan mønstergjenkjenning fungerer. Disse prinsippene åpner opp for mange forskjellige koblinger i konspirasjonsteoretiske diskusjoner. Dersom ingenting er tilfeldig og alt henger sammen, vil alle mulige koblinger og tolkninger være relevante koblinger og tolkninger. I et tilfelle hvor det viser seg at noe er feil, påkalles den siste av de tre om at ingenting er hva det utgir seg for å være. Dermed vil en kunne argumentere for at koblingen er skjult.

Alt henger sammen og ingenting er tilfeldig, hvorfor er dette en så tiltrekkende tankeprosess? Det kan delvis forklares ved hjelp av konseptet «semiotic arousal», på norsk oversatt til semiotisk opphisselse. Dette konseptet handler om spenningen en får av å finne tegn og symboler som passer inn i et allerede etablert perspektiv på verden. Når man leter etter tegn vil en kunne finne det overalt, og når de får en følelse av at det passer, avfyres en slags lykkerus. Alt må forstås, fordi alt har mening (Landes, 2011, s. 99).

Det er tiltrekkende å koble sammen forskjellige hendelser man ser. At man ruller en terning og den viser seks så at den neste gang viser én, kan få kastene til å virke som at de henger sammen. Det kan virke som at på et vis bruker opp flaks. På samme måte kan det oppleves at det er en sammenheng mellom at man rullet to seksere på rad. Det å se slike intuitive sammenhenger er naturlig for de fleste mennesker. De som sitter på den intuisjonistiske enden av skalaen tilskriver oftere til slike tankemønstre. For dem handler det om følelser og anelser (Oliver & Wood, 2018, s. 3). Den menneskelige hjernen har en bias til å se at noe er der, fremfor at noe ikke er der. Det er fristende å kunne se sammenhenger, og det er mye mer tiltrekkende å se sammenhenger enn å ikke se sammenhenger. Å kjenne igjen mønstre er ofte kognitive hopp, men det er kognitive hopp som lar mennesket prosessere informasjon hurtigere, og dermed lar oss komme til konklusjoner uten all nødvendig informasjon (Guthrie, 1993, s. 42-43). Forskning viser også at de som er mer tilbøyelige til å se mønstre når de ikke er der, korrelerer med tro på konspirasjonsteorier. Troen på konspirasjonsteorier korrelerer også med mennesker som fant mønstre i en serie med myntkast (Green et al., 2023, s. 36-37). Dreier dette seg om faktiske mønstre? Ikke helt. Det jeg poengterer her er det å kunne se sammenhenger mellom både små og store komponenter som til sammen skaper en forståelse av at de henger sammen, og dermed konstruerer en virkelighetsoppfatning gjennom disse relasjonene.

Tidligere var jeg innom hva bevis betyr for QAnon. Disse bevisene avhenger i stor grad av denne mønstergjenkjenningen. At det står «Q74» på utsiden av en brannbil er i seg selv ikke en stor oppdagelse, men siden det matcher med den dagen Qdrop #74 kom, så kan de skape en kobling mellom to uavhengige hendelser (SpaceShot76 & RedPill78, 2019, s. 20-21). Eller når en bildefil fra Trump er «DOITQJ8UIAAowsQ.jpg» så legger tilhengerne av QAnon-fortellingen spesielt merke til at filen starter med «do it Q», noe som da bekrefter Trumps tilknytning til Q for dem (SpaceShot76 & RedPill78, 2019, s. 28). Hva som kan regnes som bevis for tilhengerne av QAnon støttes i stor grad av denne formen for mønstergjenkjenning.

I Robertson og Amarasingam sin gjennomgang av epistemiske moduser blant QAnon-miljøer konkluderte de med at 4% av utvalget brukte mønstergjenkjenning som en epistemisk modus. De forklarte at denne modusen handler om å se koblinger mellom ulike hendelser eller objekter, hvor det gjennom dette skapes relasjoner som både kan være der eller ikke være der. I konspirasjonstenkning er dette et fundamentalt aspekt, noe jeg mener er en større del av fortellingsstrategier enn det de fire prosentene antydte. Poenget med mønstergjenkjenning er at det, til tross for en stor grad av kompleksitet, gir mening for menneskene i miljøene. Spesielt gjelder dette de som har et intuitivistisk tankesett. Én ting skjer, en annen ting skjer, det må bety at de hører sammen. En ting ligner på en annen ting, det må bety at de henger sammen. Til tross for at dette kan være et resultat av å skape enkle koblinger, er sammensetningene komplekse og uryddige. I dette kapitlet skal jeg presentere på en ryddig måte mønstergjenkjenning slik det blir brukt i forumet.

I materialet er det hovedsakelig tre ulike måter jeg observerer at mønstergjenkjenning brukes for å konstruere fortellinger. Den første er å peke på likheter mellom to tegn. Dette er den enkleste formen for mønstergjenkjenning, da man ikke trenger noen kunnskap om den bredere fortellingen for å forstås. Tegnene som kobles sammen går for det meste på likheter mellom navn eller konsepter. Den andre formen for mønstergjenkjenning som brukes er å forsøke å tolke Qs utsagn opp mot en form for fortelling. Under denne metoden forsøker de å få Q sin post til å gi mening i den bredere konspirasjonsfortellingen. Den tredje måten er at de forsøker å smelte sammen større fortellinger. Individene som kommenterer, vil skape overlappinger mellom ulike fortellingsmomenter og forsøke å lage en felles fortelling som kan bruke alle komponentene. Her igjen, som med alle andre kategorier som brukes innenfor denne masteroppgaven, er dette analytiske referansepunkter som kan synliggjøre disse momentene i diskusjoner. I realiteten er ikke grensene så tydelige og vil heller blandes i større grad. Kommentarer bruker ikke bare en metode innenfor mønstergjenkjenning om gangen, men noen metoder er tydeligere i enkelte kommentarer enn andre.

I dette kapitlet kommer jeg ikke til å gå gjennom alle kommentarene i materialet. Dette er fordi nesten alle kommentarene kan tolkes som å bruke denne formen for kognitiv bias til en viss grad. Det som er viktig her er å eksemplifisere hvordan det kan se ut i de ulike nivåene, og hvilke temaer som knyttes inn når de gjør det.

4.1 Likheter og sammenligninger

Den første og mest forutsigbare koblingen jeg vil peke på i materialet er den mellom vaksiner og DNA. Q nevner ikke vaksiner i Qdroppen, men bare noen spørsmål om hva som er i DNAet og hvordan man beskytter det. Basert på dette, og litt forkunnskaper om konspirasjonsteoretiske miljøer, kan en se at dette kommer til å havne i en diskusjon om vaksiner.

1.1: «So, what's going to happen with all the people that have polluted their DNA with the mRNA injection?»

1.2: «The people who took mRNA shots, are they lost?»

1.3: «don't get mRNA vaccines.»

Det kan intuitivt virke som at DNA og vaksiner er koblet. Denne fortellingen brukes i QAnon-miljøer til tross for at helsemyndigheter har formidlet at DNA ikke påvirkes av vaksiner. Betegnelsene mRNA og DNA ligner, og dermed kan det være tiltrekkende å se sammenhenger mellom de to komponentene. Likheten mellom navnene åpner for

mønster-gjenkjennende koblinger mellom disse aspektene. I tillegg til å åpne for denne sammenhengen, kan det bidra til å bekrefte idéer de allerede har om at det er en sammenheng mellom vaksiner og DNA. Idéen om at DNA kan endres av mRNA er i seg selv en form for scientisme, men koblingen, og overbevisningsverdien, lener seg i stor grad på at ordene ligner.

Q avslutter droppen med ordet «Ascension». Dette ordet blir dermed et hyppig tolkningstema inne i diskusjonene. Jeg kommer tilbake til dette ordet flere ganger i løpet av analysekapitlene, men her skal jeg vise et eksempel hvor det brukes til tolkning grunnet en likhet. Når Q skriver et ord som «Ascension» i droppen kan det bety alt mulig for tilhengerne og de knytter det til mange ulike deler av deres forståelse.

1.4: «Ascension is one of the largest private healthcare systems in the United States, ranking second in the United States by number of hospitals as of 2019. [2] It was founded as a nonprofit catholic system. [3]»

Denne kommentaren forsøker å finne et tegn i begrepet «Ascension» ved å knytte det til helsetjenesten «Ascension» i USA. Personen forsøker ikke å presisere hva de mener med denne koblingen, men ut ifra konspirasjonsteoretikers utgangspunkt i å være skeptisk til større selskap er det mulig det hintes til varsomhet mot denne helsetjenesten.

Helseorganisasjonen «Ascension» blir relevant fordi det deler navn med noe Q skrev. Når Q bruker ordet «Ascension» og så finner de ut at «Ascension» også er navnet på en helseorganisasjon. De kobles altså sammen ved å dele navn i likhet med koblingen mellom DNA og mRNA, men i dette deles det samme navnet fremfor noe som bare ligner. Her kommer det også flere koblinger, hvor blant annet at «Ascension» er en katolsk helseorganisasjon. Selv om mange som tror på QAnon er katolikker, bærer fortellingene i QAnon preg av at Vatikanet og styret i den katolske kirken er korrupte og en del av problemet.

Denne formen for mønster-gjenkjenning kan reduktivt kokes ned til at «ingenting er tilfeldig». Denne logikken gjør at alle koblinger som kan antydes til å ha en sammenheng, har en sammenheng. For eksempel må det være et forhold mellom mRNA-vaksiner og DNA fordi de ligner sånn i stavelen. Dette forholdet mellom mRNA-vaksiner og DNA kan også støttes gjennom store mengder misinformasjon under pandemien, og misforstått vitenskap. Uansett mener jeg det er tydelig at dette bekreftes gjennom en mønster-gjenkjenning av likheter. Den samme mønster-gjenkjenningen kommer frem når Q nevner «Ascension». Tilhengerne mener derfor må det være relevant å undersøke en helseorganisasjon med samme navn, fordi ingenting er tilfeldig.

4.2 Koblinger til Qdroppen

Den neste metoden forsøker å få brødsmulene til Q til å kunne tolkes opp mot fortellinger de allerede tror på. Primært sett relaterer de til forskjellige religiøse og esoteriske fortellingselementer. Deltagerne på forumet tolker en kobling mellom DNA og kristne fortellinger om at Gud eksisterer innenfor menneskers DNA. Denne metoden uttrykkes ofte som et svar til Q sine spørsmål.

2.1: «God is coded in our DNA»

2.2: «[...] THE NAME OF GOD THAT'S TRANSCRIBED UPON YOUR DNA.»

2.3: «Who put it there? God.»

2.4: «HOW THE JAB OF THE BEAST DESTROYS THE NAME OF GOD THAT'S TRANSCRIBED UPON YOUR DNA»

2.5: «Blueprint for all of us. God put it there. Protect your DNA by staying jab free. Holding the line here Q.»

For religiøse, som gjelder mange innenfor konspirasjonsteoretiske miljø, kan det være en intuitiv kobling mellom kroppen og Gud. Spesielt ettersom mennesker i den kristne kosmologien er laget i «Guds bilde». Intuitivt for dem vil vaksinen også være noe som ødelegger en kobling de har til Gud. Koblingen skjer gjennom deres allerede etablerte forståelse av et kristent verdensbilde opp mot hva DNA betyr. Jeg skal gå nærmere inn på den religiøse diskursen senere, men her er det selve koblingen som man må merke seg. Tilhengerne forstår DNA som en del av den bredere kristne kosmologien. Denne formen for mønstergjenkjenning bruker DNA og Q sin dropp om DNA til å koble dette med en bredere kristen fortelling om menneskers hellighet. Her kobles det at Q nevner DNA opp mot kristne fortellinger, dermed et enkelttilfelle opp mot en bredere fortelling.

Dette kan knyttes til det Robertson forklarer om «rolling prophecy», eller løpende profetering. Dette konseptet handler om å aktivt tolke informasjon og hendelser, som er en løpende prosess hvor motstridende og avkrefteende informasjon tolkes vekk, mens nye og bekreftende forklaringer adopteres (Robertson, 2013, s. 208). I diskusjonene kommer dette frem når de forsøker å bruke brødsulene Q gir til å konstruere fortellinger som relaterer til det. De relaterer til mange fortellingsmomenter, men det viktigste er at de får dem til å passe med deres etablerte verdensperspektiver.

4.3 Fortellingssammensmelting

Den tredje måten jeg skal vise til er det mest komplekse nivået, og avhenger ofte av forståelser for større fortellinger. Her handler det om å konstruere sammensatte fortellinger. Denne måten handler om å kunne se sammenhenger mellom flere fortellingselementer som de opplever har en relasjon til hverandre. Det trenger en form for intuitiv mønstergjenkjenning til å skape disse sammenhengene. Jeg prøver ikke å si at det ikke er noen sammenheng, men heller at sammenhengen gir mening intuitivt for de som er tilhengere av fortellingen.

Som forklart tidligere er etnonasjonalistiske fortellinger en form for opplevd identitetstrussel konspirasjonsteorier kan bygge på. Etnonasjonalisme handler om en identifisering med et etnisk fellesskap. Oppfatningen av det etniske fellesskapet avhenger av en tro på felles opphav (Spicer et al., 2022, s. 7). Etnonasjonalisme bygger på en fortelling som handler om at de hvite europeerne blir nedprioritert, og generelt sett på som taperne i samfunnet. Fortellingene konstruerer en forestilling om at majoritetsbefolkningen er ofre, og at det er på grunn av andre etniske minoriteter (Birchall & Knight, 2023, s. 35-36). Da Q nevnte DNA åpnet de opp for en stor diskusjon rundt opphav og etnisitet.

3.1: «I think our 'junk' DNA contains our ancestral history, am I wrong boss?»

3.2: «our true history?»

3.3: «ancestral connection, heritage, birthright. It's already been taken. The push for open borders. The constant race mixing in every form of entertainment and marketing. It's FUCKING obvious they're trying to destroy that and replace it with an entire worldwide populace of obedient slaves to their system.»

3.4: «God & country»

Kommentarene kommer med varierende grad av etnonasjonalistiske hint. De vagere kommentarene er 3.1 og 3.2. Disse kommentarene kobler DNA opp mot deres historiske opphav. Dette er fortellinger som er gjentakende i etnonasjonalistiske opphavsforestillinger. 2.8 forklarer at Gud og landet er kodet i DNAet. Her kombinerer kommentaren både holdningen om at Gud og er i mennesket, og med en nasjonalistisk idé om at det er en kobling mellom opphav, DNA og fedreland. Dermed spiller kommentaren på flere aspekter ved kristennasjonalistiske fortellingselementer. 3.3 åpner opp for flere etnonasjonalistiske fortellingselementer. Her forklarer kommentaren at det er historie, opphav, og føderett som er kodet i DNAet og når underholdningsbransjen diversifiseres medfører dette en fare for landet. Disse kommentarene gir innsikt i hvordan mønstergjenkjenning brukes for å se sammenhenger som gir intuitivt mening. Hvor DNA og opphav ofte spiller sammen, gjør at de som kommenterer føler et forhold mellom deres nasjonalhistorie opp mot trusselen for DNAet, og dermed kobler det opp mot etnonasjonalistiske fortellingselementer. Når kommentar 3.3 ser «rasemiksing» i samfunnet kobler de det da opp mot hvordan DNA er i fare for påvirkning, og at det må forsvares. Dette resonnementet spiller enda mer på mønstergjenkjenning og intuitive koblinger for å kunne gi mening for personer.

Videre i materialet har mange av kommentarene denne formen for koblinger. En kommentar påpeker flere sammenhenger mellom observerte hendelser og fortellinger om vaksiner.

3.5: «It seems the vax fucks with your pituitary gland. It also seems to me the vax causes people to be stressed which may cause them to be angry and such. Makes everyone irrational and angry and wanting to start wars.»

Denne sammensettingen forsøker å forklare krig og folks irrasjonalitet med vaksiner. Koblet opp mot hypofysen. Når de bruker hypofysen som et slags vitenskapelig fundament nærmer de seg et scientistisk retorisk område, som jeg som jeg vil utdype i kapittel 6. Det som er interessant for dette kapitlet å bemerke er at de setter sammen en fortelling. De bruker et konsept som hypofysen sammen med at det ødelegges av vaksiner, og dermed får de en forklaring på krig, irrasjonalitet og sinne, selv om det kan være mange grunner til det meste. Krig er et komplekst fenomen, som har mange årsaker, men som jeg viste til i den tidligere forskningen, vil mennesker ofte ha enkle fortellinger som er lette å forstå. På mange måter kan det være enklere å tenke seg at det er vaksinen sin skyld, og at det egentlig ikke er noe personer selv ville gjort, og dette er et godt eksempel på et tankemønster en kan se hos en intuitiv person. I 2022, og helt tilbake til 2020, har også de fleste hatt god grunn til å være sinte eller «irrasjonell» med tanke på at det var mange store konsekvenser av pandemien. Det å forstå dette innenfor et intuitivt lys hvor vaksiner er problemet kan kobles siden vaksinene oppsto rundt samme tid. De observerer at folk blir sinte og «irrasjonelle» rundt samme tid som Covid19-vaksiner oppstår, og derfor må det være en sammenheng.

3.6: «Johnson & Johnson doesn't mess with your DNA right?»

3.6.1: «Yah that's why they took it off the market.»

Kommentar 3.6 forstår det sånn at Johnson & Johnson vaksinen ikke ødelegger DNAet, hvor en annen svarer med at det var derfor de tok det vekk fra markedet. Johnson & Johnson-vaksinen ble fjernet fra markedet i flere land, også i Norge, i 2021 etter meldinger om stor fare for alvorlige bivirkninger (E24, 2021). Kommentarene bygger på en fortelling om at vaksinen ble fjernet på grunn av at den var trygg. Det er tydelig at

mistilliten til autoriteter og institusjoner preger denne fortellingskonstruksjonen. Mistilliten er ikke bare sentralt innenfor QAnon, men også konspirasjonsteorier generelt som forklart tidligere. Interaksjonen kan også ses i lys av Barkuns tre prinsipper. Kommentarene forklarer at når de handlet med å ta det av markedet må dette bety at det er en ondsinnet hensikt med det, altså er ingenting hva det utgir seg for å være. Det kan heller ikke være en tilfeldighet siden ingenting er tilfeldig, og alt henger sammen. Det er interessant at forumet har en så stor skepsis mot vaksiner og at de fleste kommentarene peker mot at vaksiner er farlige for mennesker både biologisk og spiritielt. Likevel møter autoriteter kritikk når de fjerner vaksiner. Det er nesten som om deres skepsis til institusjoner er større enn skepsisen mot vaksiner. Biologiske og spirituelle farer med vaksiner blir videre brukt for å konstruere fortellinger.

3.7: «Holy moly this is more like old Q. Not VAXXED. Never will be. Don't eat bioengineered food. Try to keep vibration high. Disclosure plus ascension. Getting warmer!»

Denne kommentaren slenger sammen flere elementer man kan finne blant de i konspirasjonsteoretiske konspirituelle miljøer. Som de kommentarene som jeg viste til i starten av kapittelet, etablerer denne kommentaren et forhold mellom vaksiner og DNA. I tillegg legger kommentaren til at en ikke burde spise genmodifisert mat. Dette er et tilskudd av alternativ velværediskurs til diskusjonene på forumet. Tilhengere av QAnon og alternativ velværediskurs overlapper på flere områder (Greer & Beene, 2024). I tillegg legger de til at en skal «keep vibration high» noe som refererer til vibrasjoner nyreligiøse forståelser av verden ofte inkluderer (Crockford, 2021, 14-16). Disse koblingene legger opp til at individet som kommenterte dette muligens er tilhenger av alternativ velværediskurs. På samme måte som kristne bruker sin forståelse til å tolke vaksiner og budskapet til QAnon, kan de også bruke andre nyreligiøse forståelser. Dette er et tilbakevendende tema innenfor konspirasjonsteorier grunnet den konspirituelle koblingen mellom konspirasjonsteorier og spiritualitet.

3.8: «If YHWH and YHVH are encoded in our DNA, is this an effort to remove?»

3.9: «It also seems to me the vax causes people to be stressed which may cause them to get angry and such. Makes everyone irrational and angry and wanting to start wars.»

Disse kommentarene henter til en slags baktanke bak vaksinene, og at myndighetene som anbefaler vaksiner til befolkningen har en skjult agenda. Teleologisk sett gir det mening for individene å tenke at det må være et formål, ettersom mennesker ofte har lyst til å tenke slik. Kommentar 3.8 avhenger veldig av «dot connecting» for å komme til konklusjonen om at det er en sammenheng mellom stress, sinne, krig og vaksiner. Noe et individ kan observere i sitt lokalsamfunn eller på nyheter, eller andre former for medier, og skape koblinger som gir mening på et personlig nivå. Samtidig bruker kommentaren også en form for mønstergjenkjenning i artikkelen som de lenker til i kommentaren. Artikkelen forklarer at det finnes aminosyrer som staver YHWH (Wade, 2007, s. 1), og deretter kobles navnet Jaweh opp mot det som må beskyttes i DNAet.

I disse tilfellene bruker de mønstergjenkjenning til å konstruere sammensatte fortellinger. Likevel avhenger de av andre epistemiske moduser for legitimitet. Mange av kommentarene påkaller en form for vitenskapsbaserte epistemiske moduser, mens noen andre refererer til ulike historiske og identitetsbaserte faktorer og dermed kan forstås som å bruke tradisjonsbaserte epistemiske moduser.

4.4 Mønstergjenkjenning i konspirasjonsteorier

Mønstergjenkjenning handler om de intuitive koblingene vi som mennesker har lyst til å gjøre. Innenfor konspirasjonstenkning er dette sentralt for å konstruere fortellinger som gjør at verden gir mening. I materialet er det tydelig at det brukes for å koble sammen andre fortellingsområder som relaterer til QAnon inn i diskusjonene. En kommentar ser en sammenheng mellom YHWH/YHVH og navnet Javeh, og klarer dermed å inkludere kristne fortellingselementer inne i konspirasjonsteoriene. Dette gjøres også på alternative religiøsiteter som vibrasjonsspiritualitet. Hvor de mener at vaksiner er farlige fordi det forstyrrer vibrasjonene eller frekvensene. På dette området er det tydelig at de subkulturelle oppfatningene er sentrale for hva som blir inkludert inne i konspirasjonssnakket. Kristne mennesker vil gjerne bruke kristne fortellingselementer i samtalene, samme gjelder for tilhengere av spiritualitet med spiritualitetselementer, eller etnonasjonalister med etnonasjonalistiske fortellingselementer. I tillegg til disse subkulturelle faktorene, spiller mistilliten til institusjoner en viktig rolle. For eksempel er vaksiner ansett som noe farlig jevnt utover i samtalene, men når «de» (sannsynligvis staten) fjerner vaksiner er det også feil. En motstand mot eliten er et gjentagende tema i konspirasjonsteorier, og spesielt innenfor QAnon.

Hvorfor mener jeg at mønstergjenkjenning ikke er en epistemisk modus? Den tidligere forskningen jeg presenterte tyder mot at det å se mønstre er en kognitiv bias som noen mennesker gjør mer enn andre. Mønstrene manifesterer seg i større grad blant de som har intuisjonistiske tankemønstre. Når fortellingsbidrag bruker mønstergjenkjenning, kommer ofte overbevisningsevnen fra et annet sted, eller fra en annen modus. For eksempel vil mange av argumentene som peker mot at vaksiner er farlige bruke vitenskapsbaserte epistemiske moduser gjennom å referere til vitenskapelige begreper og konsepter som DNA og mRNA. Et annet eksempel er at de bruker begreper som delt historie og opphav for å fremme farer ved vaksiner. I disse tilfellene bruker de en form for tradisjonsbasert epistemisk modus, gjennom å referere til en felles konstruksjon av historie. De bruker også erfaringer når 3.5 bruker ordlegging som sier «it seems to me». Dette kan tolkes til være en form for erfaringsbasert epistemisk modus. Poenget mitt er at mønstergjenkjenning har ikke epistemisk verdi alene, men trenger å bruke andre epistemiske moduser for overbevisningsevne.

Selv om det er mulig å se de ulike måtene de bruker mønstergjenkjenning, er de på ingen måte adskilt eller uavhengige fra hverandre. En mønstergjenkjenning kan logisk sett gi mening uten noen ekstra kontekst, for eksempel ved delte navn, tidspunkt eller andre former for sammenligninger. For å ha verdi innenfor konspirasjonstenkning, må de kunne kobles opp til større fortellinger, eller brukes til å skape større fortellinger. Det handler om at konstruerte fortellinger relaterer til hverandre på enten delte interesser eller delte momenter. For eksempel deler etnonasjonalistiske holdninger momenter sammen med QAnon fortellingen i det området hvor de forstår sin egen tilstedeværelse og identitet til å være under angrep av både eksterne og interne krefter.

Mønstergjenkjenning er altså grunnleggende for både konspirasjonstenkning og konspirasjonsfortelling. Det limer sammen de tilsynelatende uavhengige komponentene slik at de skaper en fortelling som gjør at verden gir mening. Dette brukes da videre i de andre diskursive områdene jeg skal innom i de andre kapitlene. Mønstergjenkjenning er altså, som vist ikke en egen form for modus, men en kognitiv bias som gjør at disse koblingene kan eksistere og dermed gjør konspirasjonstenkning og konspirasjonsfortellinger mulig.

5 Religionsdiskurs

Fortellingene i QAnon har i lang tid hatt en sterk tilknytning til religiøse tematikker. Religion spiller en stor rolle i konspirasjonsteorier. Både i form av fortellingsbidrag og som identitetsassosiasjoner. I boken *An Invitation to the Great Awakening* vektlegger Lori Colley at Q er en «bible-believer». Dette mener Colley kommer frem gjennom at Q har brukt diverse bibelreferanser i flere av Qdroppene (Colley, 2019, s. 48). Hun henter også nærmere til at det er en slags kobling mellom stormen og den kristne profetien om at Jesus kommer tilbake (Colley, 2019, s. 48). Gjennom hele boken brukes Gud, bibelen, og andre kristenreligiøse virkemidler som underliggende fortellingselementer. Eksempelvis skal Jesus vende tilbake (Colley, 2019, s. 48), og de som jobber for skyggestaten hater Jesus (Paris, 2019, s. 180). Bibelen brukes også for å argumentere for at de fiendtlige globalistene sprer farlige fortellinger som fører til vold og hat (Pamphlet & Raddix, 2019, s. 102). Religiøsitet er et subkulturelt element som påvirker de ulike oppfatningene vi har i samfunnet. Religiøse – og spirituelle – mennesker har ofte en sosialt konstruert forståelse av virkeligheten, rotfestet i de oppfatningene som religionen eller spiritualiteten tilsier. Derfor mener jeg at dette området er et meget relevant felt å undersøke språkbruk og epistemiske moduser.

At det finnes sammenhenger mellom QAnon, konspirasjonsteorier og kristendom er ikke en banebrytende oppdagelse. Ut ifra tidligere forskning er det tydelige overlapper mellom konspirasjonsteoretikere og kristne. Store deler av de menneskene som tror på elementer av QAnonnarrativet assosierer seg med en form for kristendom. Flere evangelikale, protestanter, katolikker og mormonere tror på en eller flere av de grunnleggende fortellingsmomentene i QAnon. Krysningen mellom QAnon og kristendom er et fortellingselement og et identitetselement. Det er en sterk tilknytning mellom det å være kristen til fortellingselementene i QAnon, hvor det at Q er en «bible-believer» er i seg selv en grunn til å stole på Q.

Det er ikke bare identitetsmarkører som er grunnen til å analysere religiøse elementer opp mot QAnons fortellingsstrukturer. Tidligere forklarte jeg ulike mekanismer som gjør at de som tror på konspirasjonsteorier ofte er religiøse. Som forklart tidligere viste Oliver og Wood en overlapp mellom magisk tenkning, intuisjonisme, religiøsitet og konspirasjonstenkning. Dette mener jeg at kan føre til at folk bruker religioner og magisk tenkning for at verden skal gi mening, og for at konspirasjonsteorier skal gi mening. Konspiratorialitet forklarer også delvis dette. Intuisjonisme forklarer dette for det meste på et kognitivt nivå, konspiratorialitet forklarer det på et sosialt nivå. Konspiratorialitet forklarer at spirituelle og konspirasjonsteoretiske fort finner sammen fordi de begge dreier seg om en interesse for esoterisk og avvist kunnskap. Det gir mening for en religiøs person å argumentere for deres oppfatning av verden gjennom religiøse ressurser. Religiøse og spirituelle, og mer spesifikt kristne, argumenter påkalles i stor grad for å konstruere en forståelse av verden.

Denne formen for fortellingskonstruksjon kan også i noen tilfeller påkalle millennialistiske fortellingselementer. Som presentert i den tidligere forskningen er apokalyptikk og konspirasjonsteorier ofte sammenbundet. Hele idéen om stormen som en samfunnsstransformerende hendelse, som skal resultere i en bedre tidsalder i etterkant inneholder mange forskjellige millennialistiske elementer. Noen ganger hintes det bare til elementer av kristen dommedagsprofetering og andre ganger skrives det mere eksplisitt.

De fortellingselementene jeg skal vise til her handler altså om å bruke religiøse analogier og koblinger for å argumentere for et verdensbilde som støtter – og støttes av – QAnon.

Her gir det mening for tilhengerne å bruke både bibeldiskurs, og en bredere religionsdiskurs. I tillegg kan de også bruke elementer av historiediskurs og spiritualitetsdiskurs. Når det kommer til epistemiske moduser påkaller de for det meste institusjonsbaserte tradisjonsmoduser, men de påkaller også i stor grad erfaringer, og i noen tilfeller vitenskapsbaserte moduser.

5.1 Gud er i mitt DNA

Et av de mest brukte fortellingselementene i diskusjonene er en forståelse av at mennesker har en form for hellig tilknytning til Gud. Poenget til mange av de som bruker denne strategien er å advare mot at vaksiner er farlige og at en har en hellig tilknytning til Gud som vil bli ødelagt dersom en tar vaksinene.

4.1: «The Fingerprint of GOD»

4.2: «GOD particle»

4.3: «Either God Almighty or the Annunaki coded our DNA Q»

4.4 «Our Creator's Signature.»

4.5: «God is coded in our DNA.»

4.6: «God is coded in our DNA.»

4.7: «God & country.»

4.8: «Who put it there? God.»

Alle disse kommentarene er korte, men gir mye innsikt når det kommer til bruk av konseptet Gud i forhold til deres fortelling. Alle kommentarene med unntak av 4.3, mener at Gud er kilden til DNA, eller i det minste har en tilknytning til opprinnelsen til DNA. Selv om alle er enige på dette punktet, er det noen små fortellingselementer som skiller de fra hverandre. Kommentar 4.2, 4.5 og 4.6 mener at Gud selv er koblet direkte inn i DNAet, mens 4.7 legger til at «country» også finnes i DNA. 4.1 og 4.4 mener at det er spor av Gud i DNAet, men det er likevel ikke tydelig om dette betyr at det er en hellig tilknytning direkte mellom mennesket og Gud mer enn opprinnelsen. 4.3 skriver mere direkte at det enten er Gud eller Annunaki som kodet DNAet, noe som peker i en retning av at Gud seg selv ikke ER i DNAet, men muligens er den som skapte det. Annunaki er et tema som kommer frem flere ganger i materialet, og jeg skal komme tilbake til det i kapitlet om esoterisk diskurs.

4.9: «If YHWH and YHVH are encoded in our DNA, is this an effort to remove?»

4.10: «Lord God/YHWH/Jehova. This being is not mentioned in the Genesis.»

Ved å gå tilbake til kommentaren som refererer til YHWH og YHVH mener jeg det er en tydelig religionstematikk som benyttes i kommentaren. 4.9 og 4.10 refererer begge til noe som blir nevnt som YHWH, som er en forkortelse som de mener har en tilknytning til Jaweh eller Jehova, nemlig Gud. Denne koblingen med disse navnene, viste jeg tidligere til å være et resultat av mønstergjenkjenning. 4.9 kobler det at Gud som en del av DNA, blir fjernet av vaksiner, noe som knytter de scientistiske argumentasjonsstrategiene sammen med religionsdiskursen. Dette blir også nært knyttet til hvordan hellige og demoniske kvaliteter blir tilknyttet vaksiner, hvor det å ikke ta vaksinen fører deg nærmere Gud ut ifra tolkningen opp mot navnet Jaweh. Kommentar 4.10 gjør også den

samme koblingen, men lener seg mere mot en esoterisk forståelse av kunnskapen om YHWH og hevder at Jehova ikke var nevnt i «Genesis».

Disse kommentarene forklarer DNA som hellig og derfor skal ikke besudles med profane eksterne kilder. Andre kommentarer går videre og forklarer at man skal ikke forandre på DNAet fordi dette kan ødelegge denne koblingen til Gud.

4.11: «HOW THE JAB OF THE BEAST DESTROYS THE NAME OF GOD THAT'S TRANSCRIBED UPON YOUR DNA.»

4.12: «The mRNA jab rewrites it to the beast. How do you protect your DNA? No shots?»

4.13: «These seed of the Serpent have been into breeding since the beginning.»

Disse kommentarene vektlegger det at hvis man tar vaksinen vil man overgi kroppen sin til Satan, Antikrist, Lucifer, eller hvilket som helst navn de velger å bruke. Det er interessant at disse kommentarene ikke bare ser på det at vaksiner «profaniserer» koblingen til Gud, men at en kaster den helt over til «den andre siden». En blir altså sammenlignet med å være nærmest en djevel selv. Mennesket blir gjort til noe «uhellig» og dermed også en potensiell motstander av det som er tilknyttet Gud. Kommentar 2.11 tilskriver vaksiner en direkte kobling til Satan, og gjenspeiler korrelasjonen Exline et al. fant i sin undersøkelse av tilskrivning av hellige kvaliteter til vaksiner (Exline et al., 2022, s. 15). Ved å relatere vaksinen til å være koblet til Satan knytter de det opp mot en bredere forståelse av «godt mot ondt» og bidrar videre til å påvirke andres oppfatning om at vaksiner er farlige. Kommentar 4.12 skriver derimot ikke at vaksinen i seg selv er koblet til Satan, men at DNAet «omskrives» over til Satan dersom en tar den, og derfor bidrar stort sett på samme vis som kommentar 4.11. Kommentar 4.13 kobler generelle Satansymbolikker inn i denne diskusjonen, og det er usikkert hva personen som skrev kommentaren mente å bidra med. Det som er tydelig er at en forståelse av Satan, eller Antikrist, bidrar for denne personen å forstå samtidshendelser.

4.14: «Blueprint for us all. God put it there. Protect your DNA by staying Jab Free. Holding the line here Q.»

4.15: «God wants to Collect the Data. Can't read what has been corrupted.»

Kommentar 4.14 og 4.15 har en lignende retning som 4.11, 4.12 og 4.13, men istedenfor å skrive om at det direkte går over til satan, eller annen uhellig betegnelse, forklarer de bare at man bryter en kobling til Gud dersom en tar vaksinen. Hvis en ser på det at de har en kobling til Gud som noe hellig, så mener de at du gjør deg selv profan. Dette kan kobles opp mot perspektiver som anser det materielle til å være negativt og «korrumperbart», mens det interne og «åndelige» er hellig. Dermed besudler man sitt DNA ved å ta den materielle, eksterne vaksinen.

Kommentarene fra 4.11 til 4.15 forklarer alle faren ved å ta vaksiner, selv om de ikke har vist til noen kobling mellom DNA og vaksiner. Det er veldig interessant at de går ut ifra at dersom man tar noe utenifra og besudler det hellige, blir det automatisk redusert. Alle kommentarene fra 4.1 til 4.15 forklarer at det er en kobling mellom mennesker og Gud, men hvordan fungerer dette for diskursen? Det er en interessant, men ikke nødvendigvis ny, bruk av diskurs å bruke religionsdiskursive elementer for å argumentere mot vaksiner. Koblingen til Gud brukes i disse argumentene som støttemiddel for det Q skriver, at en må forsvare DNAet, og bidrar å bygge opp et verdensbilde når Q spør «Hva er i DNAet og hvem puttet det der?».

4.16: «Time Travel is a natural ability of God in man. I know this because God has time traveled me. That is how I knew from Day 1 that you Q time travel. Your vibration. Differently than me but you revel in it. God made our DNA. There are rumours that aliens messed with it. Is that true?»

Denne kommentaren kobler tilknytningen til Gud til en evne som mennesker har. Individet som kommenterer, mener at de basert på erfaring har god kunnskap om dette. Noe som jeg mener hviler på en erfaringsbasert epistemisk modus. Robertson og Amarasingam ville nok heller klassifisert dette som en form for kanalisering. I tillegg bruker kommentatoren en form for identitetstilknytning til Q for å fremme Qs epistemiske kapital om dette temaet.

Disse kommentarene bruker de ulike epistemiske modusene på ulike nivåer og måter. Kommentarene refererer til en form for renhet som man har i kobling til en gud. Man kan tolke det som en bruk av kanalisering, fordi det har en tilknytning til overmenneskelige skapninger, men ingen refererer til noen spesifikk erfaring de har. Dermed gir det heller ikke mening å plassere det innenfor erfaringsbaserte moduser. Jeg mener at det nærmeste disse kan plasseres innenfor spesifikke moduser er tradisjonsbaserte moduser, både institusjonelle og innenfor sosiale grupper. Institusjonelt avhenger disse kommentarene av forståelser av konsepter som Gud for å tilegne seg epistemisk kapital. Selv om de ikke refererer direkte til noen institusjonelle entiteter bruker de Gud som han er kjent innenfor institusjoner for å konstruere fortellinger og for å fremme argumenter. I noen tilfeller refererer de til Bibelen som kan ha en epistemisk autoritet i enkelte grupper. I flere av disse argumentene spiller epistemiske moduser basert på sosiale grupper inn. Dersom andre opplever en kobling til Gud og derfor en frykt eller varsomhet mot vaksiner, kan andre kristne føle på en identifisering med denne fortellingen, og dermed la seg overbevise av det. Det å bruke kristne elementer vil altså være en faktor som tiltrekker kristne til å tro på disse fortellingene, siden det samstemmer med QAnonteorien.

5.2 Bibelkorrespondanser

En annen måte flere innenfor forumet bruker religiøse diskurselementer er å trekke linjer mellom elementer fra bibelnarrativ og tolke det opp mot samtidshendelser. Som jeg skal vise til, kommer disse krysningene i forskjellige former. Noen ganger er det implisitte nevnte bibeltemaer, og andre ganger forsøker de å trekke linjer mellom profetier og samtidshendelser. Innenfor denne formen for argumentasjon, er det ikke særlig viktig hva som står i Bibelen. Det viktige er at de trekker på en forståelse av narrative elementer de oppfatter står i bibelen, eller krysningen som de mener er koblet til kristne profetier.

5.1: «1 Corinthians 15:52 King James Version. In a moment, in the twinkling of an eye, at the last trump: for the trumpet shall sound, and the dead shall be raised incorruptible, and we shall be changed.»

Dette er det mest direkte eksempelet med å bruke bibelnarrativ for å fremme fortellingen. I dette tilfellet har de tatt frem et utdrag fra et bibelen og delt det i kommentarene på forumet. Individet kommenterte dette hadde mulig en spesifikk tolkning, men ikke noe personen valgte å dele med oss. Basert på den tidligere forskningen er det sannsynlig at de forsøker å trekke linjer mellom dette bibelverset og stormen. Kommentaren gir et preg av at trompeten i verset kobles opp mot navnet til Donald Trump, som kan være en logisk kobling hvis en har en overdreven mønster-gjenkjenningsskapasitet. Det jeg synes er interessant med denne er synliggjør

koblingen mellom millennialistiske apokalyptiske profetier og konspirasjonsteoretiske diskusjoner.

5.2: «So your previous post stating Ascension was no accident. End Times. Lourdes. Fatima. Garabandal. Revelations. Warning. Miracle. Chastisement. Almost Upon Us.

Kommentar 3.2 åpner en stor eske av forskjellige millennialistiske apokalyptiske profetier, og generelt profetier. Dette gjelder med å bekrefte koblingen på kommentar 5.1 ved å eksplisitt koble Qdroppen opp mot endetidsprofetier. Fatima Garabandal, og Lourdes refererer til profetier som handler om endetid. Garabandal er en landsby i Spania. Der skal fire ulike jenter, rundt en alder av 12, ha fått åpenbaringer om endetid på 1960-tallet (Sjöström, 2010, s. 358). Budskapet i åpenbaringene kan oppsummeres som at en endetid kommer, men ikke en apokalyptisk ødeleggende endetid. I tillegg er det en advarsel om at hvis mennesker ikke vender mot Gud kommer en straff over menneskeheten (Sjöström, 2010, s. 361). Denne fortellingen er både millennialistisk og overlappende med QAnon-fortellingen. Både QAnon-fortellingen og åpenbaringene på Garabandal peker mot en fremtidig samfunnsdrene hendelse. Begge peker også mot at dersom en er klar for denne hendelsen vil en komme bedre ut av det. Fatima er en by i Portugal, som også har fått en tilknytning til åpenbaringer. Denne åpenbaringen skjedde i 1917, og inkluderte også dommedagsprofetier. Åpenbaringen inkluderte solen som danset, og deretter falt ned fra himmelen (Horsfall, 2000, s. 376). Lourdes er også tilknyttet en åpenbaring på nitten-hundretallet. På dette stedet fikk en annen jente en åpenbaring, men denne kan oppsummeres til å for det meste handle om hengivenhet (Carroll, 1985, s. 65). Fatima og Garabandal fungerer som stenografer som henter til de millennialistiske spådommene. Disse spådommene kan oppleves at overlapper med stormen, som også ligner på en form for millennialistisk spådom.

Q nevnte selv «Ascension», dette ble også nevnt i to dropper tidligere i dropp #4964. «Ascension» kan tolkes gjennom flere diskursive vinkler, men i denne delen vil jeg tolke det innenfor et religiøst perspektiv. «Ascension» kan assosieres med den kristne profetier om dommedag og «oppstandelsen». Det kan også tolkes innenfor spirituelle millennialistiske profetier. Det kommer tydelig frem i materialet at tolkningen av hva «Ascension» innebærer tolkes ulikt mellom tilhengerne. Til tross for den ustødig tolkningen innenfor forumet av dette ordet, er det tydelig at det bærer preg av kristenapokalyptiske toner. Her igjen blir tradisjonsbaserte epistemiske moduser sentrale for å forstå appellen i slike kommentarer. Når de bruker bibelen som referanse for å tolke Qdroppen, og gjennom dette også for å forstå QAnon-fortellingen, påkaller de en slags tradisjonsbasert epistemisk modus som baserer seg på institusjoner. Institusjonen i dette tilfellet er da kristendommen, eller mere konkret kirken, eller andre samfunnsmessige krefter som setter bibelen sentralt som livssynskilde.

5.3 Spiritualitetsassosiasjon

Selv om Gud og kristne symboler ofte blir brukt innenfor konspirasjonsteorier, og spesielt QAnon, er det ikke det eneste diskursive virkemiddelet fra religion som brukes. Som jeg forklarte tidligere er det en kobling mellom spiritualitet og konspirasjonsteorier, som forklares gjennom konseptet konspiratorialitet. Det er riktig nok mange grunner til at akkurat de får en kobling, men det gir fremdeles mening at de kan brukes for å støtte hverandres narrativ.

Da sosialantropologen Susannah Crockford gjennomførte forskning på spiritualitetsmiljøer i Sedona, Arizona, ble temaet om vibrasjoner ofte nevnt. Vibrasjoner

blir forstått som universet som sender meldinger. Mennesker har også vibrasjoner og resonnerer til universet på ulike måter basert på frekvenser. Gjennom disse frekvensene kan også mennesker relatere til og føle med andre mennesker (Crockford, 2021, s. 14-16).

6.1: «I believe that our DN contains a kind of code that allows the body to manifest entities of another dimension, such as souls, in this 3D reality. FreQuencies.»

6.2: «Time Travel is a natural ability of God in man. I know this because God has time traveled me. That is how I knew from Day 1 that you Q time travel. Your vibration. Differently than me but you revel in it. God made our DNA. There are rumours that aliens messed with it. Is that true?»

6.3: «ascension is frequency. Your dna has little tuning forks. Each unique person with its own song. Most arent singing... yet.»

6.4: «Sympathetic Resonation. Alter the DNA, no Resonance»

Kommentar 6.1 forklarer at det finnes en kode i kroppen som tillater mennesker å manifestere seg i andre dimensjoner. Denne kommentaren besøker scientistiske epistemiske strategier innenfor religionsdiskursen. Den bærer også preg av hinting mot en form for esoterisk scientistisk evolusjonisme. Scientistisk evolusjonisme kommer jeg tilbake til senere. Poenget er at kommentaren belyser hvordan kommentarer fort påkaller flere diskurser og flere moduser. På slutten av kommentaren skriver personen «FreQuencies» som er en slags stenografi som kobler spirituelle oppfatninger om vibrasjoner og frekvenser opp mot QAnon-fortellingene. Så enkelt som en stor Q inne i ordet bekrefter kommentaren at personen som la det ut ser en kobling mellom spiritualitet og QAnon-fortellingen. 6.2 går også innom denne frekvenstropen, og forklarer at det Q mente med «Ascension» var frekvenser, koblet opp med scientistisk terminologisk bruk av DNA som forklarer at DNA har «tuning forks» som resonnerer med forskjellige menneskers sang. Dette er mulig en intuitiv kobling personen som kommenterer gjør på bakgrunn av at lyd er basert på frekvenser, som for så vidt også lener seg på en scientistisk vinkling. Dette er også en kobling mellom frekvensspiritualitet sammen med QAnon, hvor denne personen ikke nødvendigvis kobler dette opp mot navnet til Q, men heller opp mot noe som korresponderer med det Q skrev i en Qdrop. Lydtemaet blir tatt opp enda en gang når kommentar 6.3 snakker om sympathetic resonance, og at dersom en endrer på DNA vil en få «no Resonance» [sic]. Dermed brukes denne vibrasjonstematikken igjen, men ved et annet begrep. Dette kobles opp med fortellinger mot at den ikke skal endre DNA, upresisert hvordan en gjør det, men ut ifra andre kommentarer i bildeforumet er det godt mulig dette knyttes opp mot en skepsis mot vaksiner.

Disse kommentarene går inn på det samme temaet som Crockford fant som sirkulerte i Arizona, nemlig at vi som mennesker har vibrasjoner og frekvenser som sier noe om vår posisjon i verden. Disse påstandene kobler spiritualitetsfortellinger til å være relevant for konspirasjonsteoretiske fortellinger. Jeg mener at dette primært bygger på en tradisjonsbasert epistemisk modus, siden det forsterker den identitetsfaktoren som i stor grad gjør konspiratorialitet mulig. De som kommenterer, og mulig de som leser disse kommentarene, vil føle at det er en kobling mellom fortellingene og mellom gruppene, og kan dermed videre forsterke deres tilhørighet til QAnon som miljø og assosiasjoner til QAnon som fortelling. Det kan også være mulig å se på dette gjennom et perspektiv av

erfaringsbaserte epistemiske moduser. Dette er fordi argumentene, spesielt kommentar 4.16, refererer til egne erfaringer og opplevelser. Videre brukes dette for å være grunnlaget for poenget i kommentarene. Ofte kan spiritualitet lene seg på en implisitt fortelling om erfaringer, men ettersom de fleste kommentarene ikke forklarer dette eksplisitt er det usikkert hvor stor epistemisk påvirkning dette har innenfor denne tråden. I tillegg kan det anses som en form for vitenskapsbaserte epistemiske moduser når de refererer til konsepter som vibrasjoner, dimensjoner, frekvenser eller resonninger. Disse begrepene bærer preg av scientisme, og dermed kan få poengene til å virke mere vitenskapelige.

5.4 Bruk av spirituelle, religiøse og kristne fortellingselementer i QAnon

Et samsvar mellom religiøse temaer og konspirasjonsteorier er ikke en ny oppdagelse. Som presentert i den tidligere forskningen og ovenfor i dette kapitlet, er det både et identitetsbasert og et tematisk krysningpunkt mellom disse to faktorene. Likevel er det interessant å se hvordan dette ser ut i praksis. Deltagerne i diskusjonene påkaller religiøse og spirituelle temaer i aktiv diskusjon. Gjennom dette bidrar de til en fortellingskonstruksjon, som dermed inkluderer de religiøse temaene de velger å ta opp. De ulike fortellingsbidragene bruker ulike epistemiske moduser.

Religion som diskursivt virkemiddel fungerer på flere nivåer og gjennom flere epistemiske moduser. Vitenskap blir mye brukt innenfor disse temaene, men mest på et scientistisk vis. Krysningen mellom religion og scientisme kommer jeg tilbake til i neste kapittel. De bruker vitenskapelige termer som DNA, mRNA og vaksiner, og kobler dette opp mot religiøse motiver. For eksempel blir vaksinen assosiert med Satan, eller DNA blir koblet til en assosiasjon til Gud.

Tradisjonsbaserte epistemiske moduser brukes mye tydeligere, og mye hyppigere, i diskusjonene. Tradisjonsmodusene som avhenger av institusjonelle tradisjoner, kommer til lys gjennom å nevne ulike nøkkelord. For eksempel blir bibelen brukt som en slik markør. Når 5.1 forteller om et bibelvers så avhenger bidraget av den institusjonelle verdien av bibelen. Bibelen avhenger også av kristendommen som institusjon for å ha verdi. I diskusjonene vil bibelen få ekstra epistemisk kapital gjennom kristendommen. Som forklart tidligere, tror store deler av kristne i USA på elementer av QAnon-fortellingen. Det gir mening for disse tilhengerne at bibelen, og kristendommen, har innvirkning på hvilke fortellingselementer som brukes i diskusjonene. Kristendommen og bibelen får igjen oppmerksomhet når 5.2 ramser opp noen stikkord som kan assosieres med kristenapokalyptiske spådommer. Her igjen lener de seg på institusjonens verdi for å gi legitimitet til fortellingsbidraget. Tradisjonsbaserte epistemiske moduser manifesterer seg ikke bare som institusjonsbaserte, men også basert på sosiale grupper. Gud, og en tilknytning til Gud, blir sett på som viktig for noen av de som kommenterer på forumet. Sammen med dette medfører det en form for fortellingskonstruksjon som sier noe om personer gjennom dette forholdet til Gud. De som kommenterer sier også noe om personers forhold til Gud dersom de tar vaksinen. De forklarer at dersom de tar vaksinen vil de overgi seg til Satan. Dette fører dermed også til noe som kan tolkes til å være et identitetsbasert skille mellom «de gode» og «de onde» gjennom religiøse og kristne illustrasjoner. Videre utover diskusjonene kommer det spiritualitetstilskudd fra enkelte kommentarer. De nevner ulike omtalte begreper i spiritualitetsmiljøer som vibrasjoner, frekvenser og dimensjoner. Dette kan også tolkes som en bruk av tradisjonsbaserte epistemiske moduser fordi de påkaller et kjennskap til de ulike temaene som er kjent i de spesifikke miljøene.

Erfaring som epistemisk modus kommer ikke tydelig frem i diskusjonene. Kommentar 4.16 bruker erfaring for å konstruere en forståelse av at Q reiser i tid, likt til den som kommenterer. De refererer til at «god has time traveled me» og dermed eksplisitt bruker en form for erfaring for å gi legitimitet til utsagnet. En kan også tolke at når de bruker referanser til spiritualitet eller religiøsitet, bruker de følgelig erfaringsbaserte epistemiske moduser til en viss grad. Dette mener jeg de gjør fordi spiritualitet og religiøsitet avhenger ofte av personlige erfaringer, og kommentarene kan relatere til disse erfaringene for legitimitet.

Bibelfortellingene som brukes i forumet er nesten eksklusivt apokalyptiske eller millennialistiske. Dette fører både til en følelse av at fortellingen kobles opp mot de kristne fortellingsmomentene, i tillegg til at det gir en følelse av at stor en endring skal skje. Som oftest, for de som venter på den apokalyptiske eller transformative hendelsen, vil dette være en positiv ting (Robertson, 2016, s. 42-43). I sammenheng med stormen er det tydelig at dette er en positiv hendelse som tilhengerne av QAnon venter på, men mange av de bibelske tolkningene av endetid går ikke så bra sammen med QAnon-fortellingen. QAnon-fortellingen er tydelig millennialistisk siden den venter på den bedre tid som skal komme etter stormen, mens mange av de kristne forståelsene av endetid er dommedag hvor det neste riket skal komme. Det kommer tydelig frem hvordan religionstematikker bidrar i diskusjonene. Det brukes både til å fremme millennialistiske fortellinger om endetid, og motivere til handling. Samtidig som det brukes til å lage religionsbaserte kategorier for hvordan en forstår verden. «Dette tilhører Gud», «det tilhører Satan», «dette er vibrasjoner», «de som har like frekvenser er like mennesker». Disse kategoriene hjelper individene å få verden til å gi mening.

Religionsdiskurs er en sentral del av hvordan konspirasjonssnakk utformes på 8kun. De knytter sine religiøse fortellinger opp mot konspirasjonsfortellingene, og knytter dem sammen med andre fortellingselementer innenfor både spiritualitet og apokalyptikk. De subkulturelle oppfatningene av kristendom og spiritualitet bidrar i konstruksjonen av en sammensatt fortelling. Selv om dette muligjgjøres av et fellesskap som forklart av konspirualtiet og en kognitiv mekanisme som forklart i intuisjonismen, spiller de religiøse oppfatningene en stor rolle innenfor hvilke fortellingselementer som blir tatt opp i diskusjonene. Disse fortellingselementene brukes da til å konstruere en fortelling som består av mange ulike momenter fra forskjellige oppfatninger som gir mening for dem innenfor forumet.

6 Scientisme

Som Robertson og Amarasingam påpekte, kan konspirasjonsteorier og vitenskap virke som en merkelig kombinasjon. Historisk og politisk, har konspirasjonsteorier i stor grad blitt sett på som noe anti-vitenskapelig. Til tross for denne oppfatningen av forholdet mellom disse to, peker forskning mot at forholdet er litt mere komplisert enn som så. Robertson og Amarasingam konkluderte i sin artikkel med at 28% av kommentarene i deres forskning påkalte en vitenskapelig epistemisk modus for å fremme sitt argument. Først og fremst er det viktig å huske på at konspirasjonsteoretiske miljøer er – til tross for at de ofte er på utkanten – en del av det større samfunnet rundt. I det sekulariserte samfunnet har vitenskap og rasjonalisme blitt en av de primære epistemiske strategiene. Ofte vil mennesker mene at noe er vitenskapelig dersom det er falsifiserbart. Noe som konspirasjonsteorier vil presentere seg selv som (Robertson, 2016, s. 48-49). Derfor gir det mening for konspirasjonsteorier å benytte vitenskapelige argumenter selv om det kan virke som en motsetning. Omfanget av vitenskapelige epistemiske moduser kan også forklares gjennom konseptet scientisme.

Olav Hammer definerer scientisme som en diskursiv strategi som brukes mye innenfor esoteriske tradisjoner. Som jeg skal komme tilbake til, er esoterisme og konspirasjonsteorier sammenknyttet og deler flere diskursive og narrative elementer. Olav Hammer definerer scientisme som «the active positioning of one's own claims in relation to the manifestations of any academic scientific discipline, including, but not limited to, the use of technical devices, scientific terminology, mathematical calculations, theories, references and stylistic features – without, however, the use of methods generally approved within the scientific community, and without subsequent social acceptance of these manifestations by the mainstream of the scientific community through e.g. peer reviewed publication in academic journals» (Hammer, 2001, s. 206). Kort forklart er det en diskursiv strategi som forsøker å utnytte vitenskapens posisjon i samfunnet. Siden vitenskap har en sentral posisjon i samfunnet som epistemisk strategi har det en stor påvirkning på hvordan mennesker oppfatter hva som er sant. Det Olav Hammer forklarer er at det ikke trenger å faktisk være vitenskap i en akademisk forståelse. Det viktige er at det fremstår som vitenskap. Så lenge noe kan kommuniseres på en slik måte at det ligner på vitenskap, kan det påvirke andre mennesker på lik måte som vitenskap selv kan. Resonnement, kalkuleringer, begreper og utstyr kan alle bidra til å få noe til å virke vitenskapelig. Til og med utseende, altså den visuelle representasjonen, kan «vitenskapeliggjøre» påstander. Hva som er vitenskap i scientismens øyne er ikke begrenset til naturvitenskapelige felt, men kan også inkludere historie og arkeologi som vitenskapelige arenaer.

Scientisme handler om å bruke metoder og begreper fra vitenskapen. Å påstå at noe er sant som et historisk faktum er ikke scientisme, ifølge Hammer. For eksempel er det ikke scientisme å påstå at Atlantis eksisterte. Scientisme kommer frem når en forsøker å bruke vitenskapelige kilder for å bevise eksistensen av Atlantis (Hammer, 2001, s. 207). Som jeg viste til i den tidligere forskningen, bruker de innenfor QAnon mange scientistiske trekk for å argumentere for sin fortelling. Mye av det er rotfestet i A1Z26-tolkninger, eller andre tall og tegn. For dem er det ingen tvil om at Q finnes, og dette er en sannhet som alle må forholde seg til.

I stor grad handler scientisme om «bullshitting». Bullshitting er et fenomen som handler om å få påstander som i stor grad er svada, til å virke imponerende og dermed overtalende for andre mennesker. Dette kobles opp mot den intuitive tenkemåten, som forskning viser at har korrelasjon med konspirasjonsteoretisk tilhørighet (Green et al.,

2023, s. 37). I sammenheng med scientisme er det ikke nødvendigvis slik at påstandene er usanne, men de har et «bullshitting»-element til seg, ettersom det handler om hvordan påstanden fremstilles, fremfor hva den vitenskapelige verdien av påstanden faktisk er.

I materialet er det relevant å se på hvordan begreper, kalkuleringer, teorier og visuelle representasjoner brukes til å fremme konspirasjonsteoretisk innhold. Jeg skal derfor vise til hvordan noen av disse brukes innenfor diskusjonene på 8kun. Mange av fortellingselementene lener seg som forventet på vitenskapelige epistemiske moduser. Jeg mener det også er viktig å se hvordan tradisjonsbaserte epistemiske moduser påvirker hvordan scientistiske diskursive konstruksjoner fungerer.

6.1 Terminologisk scientisme

Hammer forklarer at terminologisk scientisme er en av de sentrale måtene en kan bruke scientisme, spesielt innenfor kultiske miljøer. Vitenskapelige begreper kan brukes til å virke vitenskapelig, uavhengig om det faktisk er vitenskapelig eller ikke. Det kan gjøres på flere ulike måter. Enten anvendes begrepene rett fram, eller så kan de brukes unødvendig, sannsynligvis for å virke smartere eller mer vitenskapelig. Et av de mest brukte vitenskapelige begrepene i materialet er "DNA».

7.1: «Unleash your scret DNA. Tell us about covid vaccines. Why Trump stands with them too? What has our DNA so special?»

7.2: «Johnson & Johnson doesn't mess with your DNA right?»

7.3: «What if I was born with a transposition in my DNA?»

7.4: «Protect your DNA by staying jab free.»

7.5: «God is coded in our DNA.»

Kommentarene eksemplifiserer hvordan begrepet DNA anvendes. Det er tydelig at noen av kommentarene bærer preg av å ikke vite helt hva DNA er, eller hvordan vaksiner fungerer. Som kommentar 7.5 sier er gud kodet i DNAet. Kommentaren virker mere vitenskapelig ved å bruke begreper som «kodet» eller «DNA». Å skrive «gud er i oss alle» ville vært en mere religionsdiskursiv måte å kommunisere det samme. Denne kommentaren blander religionsdiskursen sammen med scientismen. 7.1 og 7.4 assosierer vaksiner med noe som kan alterere, eller skade, DNA. Frykten for at Covid19-vaksiner kan skade DNA har ved flere anledninger blitt avkreftet av diverse institusjoner (Lewis, 2024). Når de kaster rundt ordet DNA så virker påstandene litt mere vitenskapelige og dermed litt mere sanne. En annen strategi for å bruke scientisme er bruken av ordet mRNA for å forklare Covid-19vaksiner.

7.6: «So, what's going to happen with all the people that have polluted their DNA with the mRNA injection.»

7.7: «The people who took mRNA shots, are they lost?»

7.8: «How do you protect your DNA? Don't get mRNA vaccines.»

7.9: «There is your clear confirmation not to take another mnra shot... if you have already»

7.10: «The mRNA jab rewrites it to the beast.»

Når de bruker ordene «mRNA jab» eller «mRNA shots» for å beskrive Covid-19vaksiner utnytter de form for scientisme. Det er ikke nødvendigvis feil det de skriver, men det er interessant hvordan de kunne valgt å kalle det for Covid-19vaksiner. Det å bruke begrepet «mRNA» får utsagnet til å virke mere vitenskapelig, og dermed sannere. Det er også mulig at når en bruker begrep slik som mRNA for å beskrive vaksiner virker det mere usikkert og skummelt. Til og med bruken av ordet «injection» kan få en påstand til å virke skumlere enn om de hadde sagt «shot» eller «jab». I tillegg tar flere i diskusjonene frem temaet om «junk DNA».

7.11: «I think our 'junk' DNA contains our ancestral history, am I wrong boss?»

7.12: «What about so called Junk DNA? Either God Almighty or the Annunaki coded our DNA Q.»

7.13: «Scientists talk about 'junk' DNA but God would not made junk of anything in us. Is some of our DNA blocked so we can't ascend thus making us slaves?»

Her igjen ser jeg usikker bruk av fenomenet. 7.11 er et godt eksempel på scientisme, hvor individet forsøker å bruke vitenskapelige konsepter og fenomener for å fremme en fortelling om esoterisk kunnskap, et tema som jeg kommer tilbake til senere. 7.12 og 7.13 bruker scientistiske fortellingsmetoder i religionsdiskursen selv om de ikke nødvendigvis forsøker å argumentere for noe ved bruk av vitenskapelige begreper. De bruker det i en sammenheng som forsøker å fremme konseptet om at Gud skapte oss og DNAet inni oss. I kommentar 7.13 er det utydlig om de mener at Junk DNA ikke finnes, eller om de bare mener at det må komme fra noe annet enn Gud siden Gud selv ikke ville laget «junk» inni mennesket. Flere andre begreper brukes i enkelttilfeller i tråden.

7.14: «Don't share it (biometrics), and don't alter it (gene therapy).»

7.15: «Don't eat bioengineered food.»

7.16: «it seems the vax fucks with your pituitary gland.»

Her brukes det flere eksempler av vitenskapelige begreper som får påstander til å virke «sanne». 7.14 og 7.15 assosierer disse vitenskapelige termene opp mot Q sine spørsmål. Dermed gir de legitimitet til Q og bruker scientisme for at det skal virke sant. De kobler fenomener som genmodifisert mat opp mot påvirkning av DNA. Dermed krysser de også inn i et diskursivt område som nærmer seg alternativ-velværediskursen. 7.16 skriver om hvordan vaksiner ødelegger hypofysen, som gir videre legitimitet til det å ikke ta vaksinen. 7.16 er bare et utdrag av en lengere kommentar jeg skal komme tilbake til i neste underkapittel. Det som er relevant her er at de bruker hypofysen som et vitenskapelig begrep for å få en kommentar til å virke mere sann. Det å si at vaksinen ødelegger hypofysen kan på et vis virke mere troverdig enn hvis noen har bare sagt at «vaksinen er farlig».

Disse kommentarene bruker altså en form for terminologisk scientisme. De bruker vitenskapelige begreper for å fremme et argument eller et fortellingselement. Det varierer i stor grad hvor mye det virker som at de vet hva begrepene betyr. Her kommer mønstergjenkjenningen inn igjen, og skaper forståelser av begreper mulig gjennom intuitive forståelser eller metaforiske sammenslutninger. For eksempel når de snakker om 'junk DNA' så kobler en det opp mot at det faktisk er snakk om skrot.

6.2 Vitenskapelige konsepter og teorier

Konspirasjonsteorier avhenger i stor grad av scientistiske teorier for å kunne eksistere. Selve navnet konspirasjonsteorier gir en legitimitet til fortellingene, ikke bare som tråder av informasjon og skepsis i en fortelling, men fremstiller de som sammensatte, testede teorier. I materialet bruker flere av tilhengerne ulike teorier.

8.1: «It seems the vax fucks with our pituitary gland. It also seems to me that the vax causes people to be stressed which may cause them to be angry and such. Makes everyone irrational and angry and wanting to start wars?»

Denne kommentaren forklarer en slags hypotese, fremstilt som en teori. Kommentaren formuleres på en spørrende måte, trolig for å få et svar fra Q om dette temaet. Denne kommentaren avhenger i stor grad av et intuitivt tankesett som gjør at det kan gi mening med en korrelasjon mellom sinnstilstanden til mennesker og vaksineringen av befolkningen. Dette resonnementet har et stort hull. «De», nemlig skyggestaten eller staten generelt, vil at folk skal ta vaksiner for å gjøre dem irrasjonelle og starte kriger. Hvis vaksinen faktisk er farlig og gjør mennesker irrasjonelle, ville «de» ikke tatt den selv, men samtidig er det «de» som starter krigene. Resonnementet skaper en kognitiv forvirring mellom hvem som starter kriger og hvem som tar vaksinene. Påstanden får derimot mere legitimitet i miljøet fordi den klarer å aktivere ordet «hypofysen» for å få utsagnet til å opptre som forankret i vitenskap. I tillegg til å bruke scientistiske fortellingselementer for å fremme dette narrativet, retter også personen som kommenterer en kritikk mot dem som sitter med makten. Dermed bekrefter også kommentaren skepsis mot autoriteter, og bygger videre på en fortelling om skyggestaten som vil onde ting mot folket. Kommentaren spiller sammen med QAnon-fortellingen om at mennesker ikke vil krige eller være voldelige, men gjør det likevel på grunn av skyggestaten.

8.2: «What is coded in your DNA? Epigenetics is a real thing. One of the key points of the study of epigenetics is how your behaviour, your thoughts, experiences, and actions biologically alter your very DNA since your entire being is rebuilt and rejuvenated every two years or so. One's DNA holds all the information and changes someone experiences throughout their life. Blood is literally life, because it is. DNA essentially holds the spark of the 'divine'. Information, in other words. Who put it there? God. How do you protect your DNA? Doing all that is good and being aware (do not take the obvious tainted and poisonous vax, watch what you eat and consume, recreate your surroundings etc). Above all, PROTECT THE CHILDREN.»

I denne kommentaren forsøker individet å anvende det vitenskapelige fenomenet epigenetikk for å argumentere for ulike punkter i fortellingen. Først og fremst bruker individet disse vitenskapelige fenomenene for å argumentere for elementer som kan virke separat fra hverandre. Utover i forklaringen om epigenetikk begynner de å bruke begreper som «hellig» og forklarer at Gud laget DNAet til mennesker. Dette eksempelet bruker scientismen igjen for å argumentere for religionsdiskursive elementer. Det brukes også for å forklare at vaksiner er farlige, men denne koblingen er tilsynelatende litt mere logisk. I forhold til min kunnskap om epigenetikk kan det godt stemme det individet skriver, og det kan godt være helt feil. Dette er et eksempel på at det er uviktig hvor sant det er. Det er derfor jeg foretrekker å bruke begrepet pseudovitenskap for dette. Hvor stor grad det stemmer overens med vitenskap er ikke viktig, men at det kan oppfattes som vitenskap. Denne kommentaren vil jeg påstå preges av å forsøke å

anvende vitenskapelige teorier og teoretiske resonnement, for å fremme konspirasjonsteoretiske fortellingsmomenter. Denne kommentaren krysser også sammen religionsdiskursen sammen med scientismen.

Disse fortellingselementene som baserer seg på sammensatte vitenskapelige teorier eller felt bruker i hovedsak vitenskapelige epistemiske moduser. De bruker vitenskapelige konsepter for å konstruere fortellinger gjennom å peke på en sammenheng mellom subkulturelle oppfatninger som dermed bekrefter hverandre. Scientismen kan dermed brukes for å bekrefte den kristne koblingen til QAnon. Scientismen støtter også noen esoteriske fortellingsmomenter som blir brukt i disse kommentarene.

6.3 Referanser og kilder

De fleste kommentarene i diskusjonene oppgir ikke kilder for hvor de har hentet informasjonen sin fra. Likevel, kan kilder brukes til å anvende en scientistisk legitimitet. Det kan enten være en påstand om at noen har sagt noe, eller lenker til nettsider som de mener forteller verdifull informasjon knyttet til QAnon-fortellingen. Selv om noen ryddig oppgir lenker til hvor de har fått informasjonen fra, er det viktig å bemerke seg at kildene som regel ikke holder opp til vitenskapelige standarder. Som forklart tidligere handler det om at det må oppfattes som en vitenskapelig kilde, fremfor at det faktisk er en.

9.1: «Scientists talk about 'junk' DNA but God would not made junk of anything in us.»

9.2: «Telomeres were first noted in the 1930s by scientists, and in 2010, Harvard Medical School connected the dots between telomere shortening and cellular aging. Telomeres are the DNA-protein at the end of our chromosomes, which control how we age.»

Kommentarene ovenfor refererer til «forskere» for å gi en form for kredibilitet til påstandene deres. Kommentar 9.1 har vært presentert før i religionsdiskursen, men her brukes den litt omvendt. Når jeg tolker den som at det er sant at det eksisterer «junk DNA», men at de kommer fra et annet sted enn Gud, vil kommentaren lene seg på at «forskere» har sagt at det eksisterer og derfor er det sant. Denne kommentaren lager en glatt overgang mellom religionsdiskursen og scientismen, hvor begge deler er sant samtidig. Kommentar 9.2 forklarer sammenhengen mellom telomer og DNA. Dette gjør individet gjennom å lene seg på å referere til forskere for legitimering. Kommentaren forklarer også en spesifikk tilknytning til Harvard med dette fenomenet. Hvor det meste av scientisme lener seg på en vitenskapsbasert epistemisk modus, er det tydelig at disse også trenger støtte fra tradisjonsbaserte epistemiske moduser. En forskers status til å si noe om verden rundt oss er ikke bare vitenskap, men også knyttet til hvordan vi forstår menneskers plassering i sosiale grupper. I tillegg har institusjoner som Harvard, og andre universiteter, en posisjon i samfunnet til å kunne si noe om verden på et nivå de fleste andre ikke kan.

En annen, men direkte, måte å scientistisk bruke referanser på er bruke lenker i kommentarene.

9.3: «www.bitchute.com/embed/n0pUQ1VfGOnf/ HOW THE JAB OF THE BEAST DESTROYS THE NAME OF GOD THAT'S TRANSCRIBED UPON YOUR DNA».

9.4: «The answers are written in stone, but changed by a tribe of scribes for their own reasons. Here's the answers: <https://youtube.com/watch?v=CFKDRArS-HM>»

9.5: «Yes. Yes it is. They are allowed to lie, cheat steal, cover up and it's legal. <https://www.investmentwatchblog.com/the-u-s-legalized-the-use-of-domestic-propaganda-in-2012-the-smith-mundt-modernization-act-of-2012/>. <https://www.smithmundt.com/about/>. Pull a rabbit outta muh hat.»

9.6: «The Ascension & Apotheosis of DNA: Molecules and Evolution. Thomas H. Jukes. Columbia University Press, New York, 1966. 295 pp. <https://www.science.org/doi/abs/10.1126/science.155.3760.308.b>.»

9.7: «If YHWH and YHVH are encoded in DNA, is this an effort to remove? https://www.researchgate.net/publication/216766851_The_tetragrammaton_peptides_YHWH_and_YHVH.»

9.8: «[https://en.wikipedia.org/wiki/Ascension_\(healthcare_system\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Ascension_(healthcare_system)) Ascension is one the largest private healthcare systems in the United States, ranking second in the United States by number of hospitals as of 2019. [2] It was founded as a nonprofit Catholic System. [3]».

9.9: «<https://wyss.harvard.edu/technology/dna-data-storage>»

Alle disse kommentarene lener seg på kilden de refererer til for å enten forklare noe, eller overbevise andre om at det er sant. Kommentar 9.3 og 9.4 refererer til Bitchute og Youtube. De er begge videodelingsplattformer, selv om youtube muligens har en større posisjon i samfunnet. 9.3 bruker igjen, som 9.1, en form for scientisme for å argumentere for religionsdiskursivt innhold. Kommentaren henviser til en video på Bitchute som skal fungere som et slags bevis for at det er sant at Guds navn er i DNAet. 9.4 sin Youtube-video er et eksempel på hvordan arkeologiske og historiske faktum brukes for å bevise at noe esoterisk er sant. I dette tilfellet handler det om Annunaki, som jeg skal komme tilbake til.

9.5, 9.6 og 9.9 forklarer ikke hva som står i tekstene, men henviser bare til lenker som om lenkene sier noe i seg selv, og det gjør det. Det å oppgi lenker får kommentarene til å fremstå som pålitelige og objektive. 9.5 forsøker i det minste å formidle noe i fortellingen som kan støttes ved hjelp av kildene, mens 9.6 og 9.9 bare peker mot en form for kilde. 9.7 bruker en kilde for å bevise at YHWH og YHVH faktisk står i DNAet og dermed bruker en forutinntatt skepsis mot vaksiner, eller noe annet, for å forklare at de forsøker å fjerne det. Kommentar 9.8 bruker wikipedia for å finne informasjon om «Ascension», som ble nevnt av Q selv, og fant at det er en helsetjeneste i USA med det navnet. De forklarer videre hvordan «Ascension» startet og hvor stort det er, men gir ingen ekstra informasjon om hva dette betyr for helheten. Basert på konteksten man finner om konspirasjonstenkning og fortellinger, er det tydelig at denne bærer preg av en form av skepsis mot helsetjenesten. Konspirasjonsteoretikere har generelt en skepsis mot store selskap og helsetjenester.

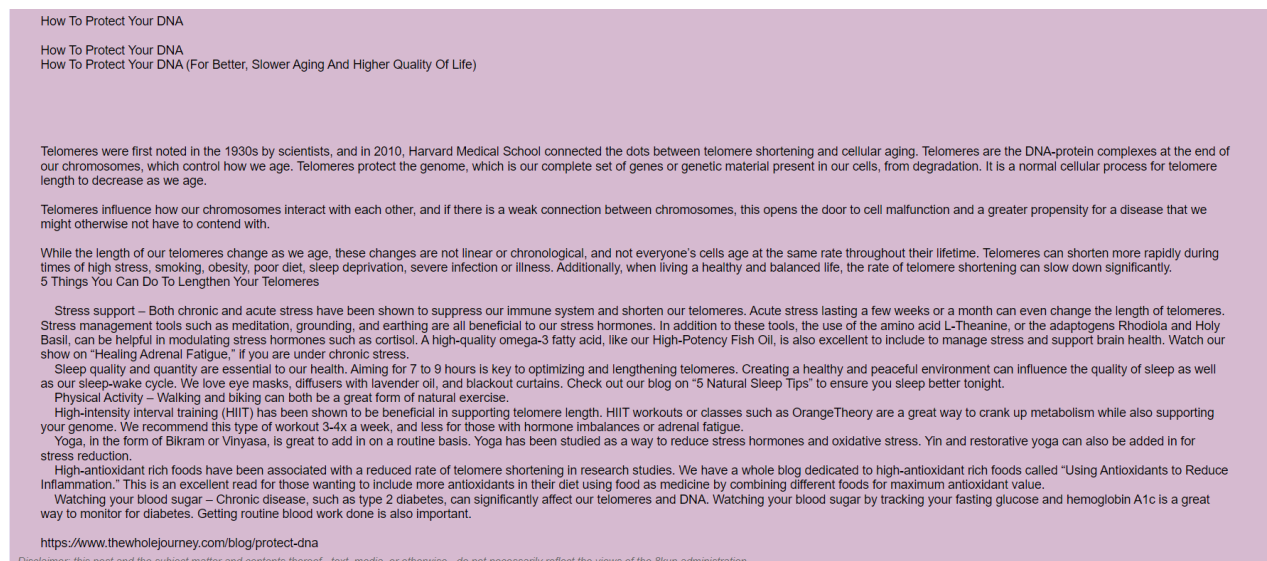
Det er tydelig at kommentarene bærer preg av epistemisk autoritet gjennom å referere til andre kilder. Det kan sammenlignes med et stempel av bekreftelse på kommentaren. Til tross for den vitenskapelige effekten av å bruke referanser og kilder, er det tydelig at flere av disse ikke vil anerkjennes som vitenskapelige kilder. Youtubevideoer, Bitchutevideoer, og wikipedialenker er ikke automatisk usanne fra et vitenskapelig

standpunkt, men i forumet gir det kredibilitet. Det samme gjelder med å referere til andre mennesker. Dette gjør de gjennom å enten referere til spesifikke navn, spesifikke institusjoner eller til forskere generelt.

6.4 Visuell Representasjon

Alt av scientisme handler om hvordan utsagnene representeres. Det vil representeres som vitenskap for å ha den samme epistemiske kapitalen som vitenskap har. I mange tilfeller handler det om begreper, og teoretisk fremstilling. I andre tilfeller kan det være hvordan teksten er strukturert stilistisk sett. Hvordan en stilistisk skriver teksten kan spille inn på hvordan andre oppfatter teksten, og på spesifikke måter kan utseende av en tekst få det til å virke mere vitenskapelig. I denne delen velger jeg å bruke bilder, for jeg mener det er viktig for å formidle hvordan det ser ut i forumet.

11.1:

How To Protect Your DNA

How To Protect Your DNA
How To Protect Your DNA (For Better, Slower Aging And Higher Quality Of Life)

Telomeres were first noted in the 1930s by scientists, and in 2010, Harvard Medical School connected the dots between telomere shortening and cellular aging. Telomeres are the DNA-protein complexes at the end of our chromosomes, which control how we age. Telomeres protect the genome, which is our complete set of genes or genetic material present in our cells, from degradation. It is a normal cellular process for telomere length to decrease as we age.

Telomeres influence how our chromosomes interact with each other, and if there is a weak connection between chromosomes, this opens the door to cell malfunction and a greater propensity for a disease that we might otherwise not have to contend with.

While the length of our telomeres change as we age, these changes are not linear or chronological, and not everyone's cells age at the same rate throughout their lifetime. Telomeres can shorten more rapidly during times of high stress, smoking, obesity, poor diet, sleep deprivation, severe infection or illness. Additionally, when living a healthy and balanced life, the rate of telomere shortening can slow down significantly.

5 Things You Can Do To Lengthen Your Telomeres

Stress support – Both chronic and acute stress have been shown to suppress our immune system and shorten our telomeres. Acute stress lasting a few weeks or a month can even change the length of telomeres. Stress management tools such as meditation, grounding, and earthing are all beneficial to our stress hormones. In addition to these tools, the use of the amino acid L-Theanine, or the adaptogens Rhodiola and Holy Basil, can be helpful in modulating stress hormones such as cortisol. A high-quality omega-3 fatty acid, like our High-Potency Fish Oil, is also excellent to include to manage stress and support brain health. Watch our show on "Healing Adrenal Fatigue," if you are under chronic stress.

Sleep quality and quantity are essential to our health. Aiming for 7 to 9 hours is key to optimizing and lengthening telomeres. Creating a healthy and peaceful environment can influence the quality of sleep as well as our sleep-wake cycle. We love eye masks, diffusers with lavender oil, and blackout curtains. Check out our blog on "5 Natural Sleep Tips" to ensure you sleep better tonight.

Physical Activity – Walking and biking can both be a great form of natural exercise.

High-intensity interval training (HIIT) has been shown to be beneficial in supporting telomere length. HIIT workouts or classes such as OrangeTheory are a great way to crank up metabolism while also supporting your genome. We recommend this type of workout 3-4x a week, and less for those with hormone imbalances or adrenal fatigue.

Yoga, in the form of Bikram or Vinyasa, is great to add in on a routine basis. Yoga has been studied as a way to reduce stress hormones and oxidative stress. Yin and restorative yoga can also be added in for stress reduction.

High-antioxidant rich foods have been associated with a reduced rate of telomere shortening in research studies. We have a whole blog dedicated to high-antioxidant rich foods called "Using Antioxidants to Reduce Inflammation." This is an excellent read for those wanting to include more antioxidants in their diet using food as medicine by combining different foods for maximum antioxidant value.

Watching your blood sugar – Chronic disease, such as type 2 diabetes, can significantly affect our telomeres and DNA. Watching your blood sugar by tracking your fasting glucose and hemoglobin A1c is a great way to monitor for diabetes. Getting routine blood work done is also important.

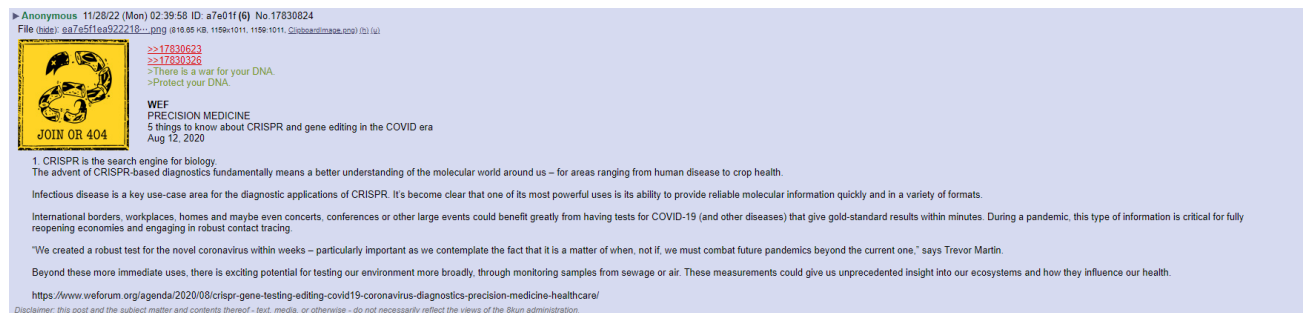
<https://www.thewholejourney.com/blog/protect-dna>

Disclaimer: this post and the subject matter and contents thereof - text, media, or otherwise - do not necessarily reflect the views of the 8kun administration.

Figur 1: bildeutdrag av kommentar fra 8kun

Denne kommentaren bærer preg av det jeg mener er en pseudovitenskapelig tekststruktur. Den er ryddig delt opp i avsnitt, med innrykk i hvert avsnitt. Kommentaren kommer med en overskrift og tydelige poeng i hvert avsnitt som gjør den lettere å lese. Helt til slutt henviser kommentaren til en kilde. Kilden får kommentaren til å virke mere vitenskapelig. Kommentaren forsøker også å koble selvhjelpsdiskurs opp mot samtaler om DNA. Dette er en kobling som i stor grad knyttes til spiritualitetsmiljøer og i noen tilfeller en form for konspirasjonsteoretisk diskurs.

11.2:

Anonymous 11/28/22 (Mon) 02:39:58 ID: a7e01f (6) No.17830824

File (size: 8a7e5f1ea922218...png (819.85 KB, 1156x1011, 1156-1011, C:\oc\art\image.jpg) (3)) (u)

>>17830623
>>17830326
>There is a war for your DNA.
>Protect your DNA.

WEF
PRECISION MEDICINE
5 things to know about CRISPR and gene editing in the COVID era
Aug 12, 2020

1. CRISPR is the search engine for biology.
The advent of CRISPR-based diagnostics fundamentally means a better understanding of the molecular world around us – for areas ranging from human disease to crop health.

Infectious disease is a key use-case area for the diagnostic applications of CRISPR. It's become clear that one of its most powerful uses is its ability to provide reliable molecular information quickly and in a variety of formats.

International borders, workplaces, homes and maybe even concerts, conferences or other large events could benefit greatly from having tests for COVID-19 (and other diseases) that give gold-standard results within minutes. During a pandemic, this type of information is critical for fully reopening economies and engaging in robust contact tracing.

"We created a robust test for the novel coronavirus within weeks – particularly important as we contemplate the fact that it is a matter of when, not if, we must combat future pandemics beyond the current one," says Trevor Martin.

Beyond these more immediate uses, there is exciting potential for testing our environment more broadly, through monitoring samples from sewage or air. These measurements could give us unprecedented insight into our ecosystems and how they influence our health.

<https://www.weforum.org/agenda/2020/08/crispr-gene-testing-editing-covid19-coronavirus-diagnostics-precision-medicine-healthcare/>

Disclaimer: this post and the subject matter and contents thereof - text, media, or otherwise - do not necessarily reflect the views of the 8kun administration.

Figur 2: bildeutdrag av kommentar fra 8kun

Denne kommentaren skiller seg også tydelig fra de andre i forumet. Tydelig strukturerte poeng i egne linjer, med en kilde helt til slutt. Kommentaren bruker også referanser for å gi litt ekstra legitimitet, gjennom å bruke et sitat fra Trevor Martin. Det at det fremstår som om at det noen andres ytring gir legitimiteten til kommentaren.

Kommentarene eksemplifiserer at det er viktig med visuell representasjon får å tilskrive en form for scientistisk legitimitet. Det å presentere tekstene i en ryddig stil, i tillegg til å bruke ulike avsnitt for forskjellige poeng, gjør det både enklere for leseren og det gjør at det oppfattes som noe mere akademisk. Kilden gjør at teksten virker mere vitenskapelig, uavhengig om en undersøker hva kilden faktisk viser til.

6.5 Bruk av scientisme i diskusjonene

Som vist er scientisme en viktig faktor for hvordan konspirasjonsteoretiske fortellingskonstruksjoner oppnår pålitelighet. Scientisme i diskusjonene er med på å forklare den store andelen av vitenskapsbasert epistemisk modus i Robertson og Amarasingams artikkel. Selv om vitenskapsbaserte epistemiske moduser kan forklare det meste av scientistiske argumenter, er det likevel tydelig at de påkaller andre former for epistemiske moduser. De blander flere ulike diskurser og gjennomfører i stor grad intertekstuelle koblinger, men ikke på noen overraskende eller ny måte i forhold til det bredere konspirasjonsteoretiske landskapet.

De mest brukte diskursene innenfor dette kapitlet er tydelig vitenskapsdiskurs, eller nærmere bestemt vaksinediskurs og DNA-diskurs. Dette er ikke noen innovativ bruk innenfor konspirasjonsteorier. Som vist til tidligere er det vanlig innenfor konspirasjonsteoretiske miljøer å bruke scientistiske virkemidler. Selv om konspirasjonsteorier kan bli sett på som «antivitenskap» eller «antiakademia» er det tydelig at vitenskapsoppfatninger spiller en viktig rolle for hvordan konspirasjonsteoretikere forstår kunnskap, og hvordan disse diskusjonene fungerer. Selv om vitenskapsmodus og scientisme blir mye brukt innenfor dette forumet er det ikke gitt at dette er noe som kan generaliseres til alle konspirasjonsteoretiske diskusjoner på nett. Ettersom Qdroppen aktiverer temaet om DNA, ble det dermed naturlig for diskusjonene å bruke forskjellige pseudovitenskapelige virkemidler i interaksjonene. Likevel, mener jeg at dette tydeliggjør hvordan konspirasjonsteoretikere kan bruke vitenskap som et støttemiddel for å argumentere for konspirasjonsteoretisk innhold.

En annen interdiskursiv kobling de gjør er å trekke inn bruken av religionsdiskursen inn i vitenskapen. Dette er ikke nødvendigvis noe nytt, men interessant likevel. Religion kan på mange måter, som konspirasjonsteorier, anses til å være en motsetning til vitenskap (Evans & Evans, 2008, s. 88). Materialet peker tydelig mot at vitenskap i stor grad kan brukes til å legitimere religioner og religiøse fortellinger. I tillegg til at vitenskapen kan brukes til å legitimere religion, brukes også religion til å relatere til vitenskapen. Når DNA blir brukt som et samtaletema om hva som er inni oss, og hvor DNA kommer fra, bruker tilhengerne i forumet religiøse fortellinger for å bedre forstå vitenskapelige fenomener som vitenskap, junk DNA og epigenetikk.

Som forventet bruker scientisme for det meste vitenskapsbaserte epistemiske moduser. På mange måter kan det forstås som det samme. Scientisme bruker likevel flere epistemiske moduser enn bare vitenskap. Jeg mener de scientistiske kommentarene i stor grad også bruker tradisjonsbaserte moduser for å gi legitimitet til de scientistiske argumentene. Det meste av scientisme kan forstås opp mot vitenskap som epistemisk modus. Tradisjonsmoduser kommer frem når de refererer til ulike institusjoner eller ulike stillinger mennesker kan ha i forhold til et sosialt hierarki. For eksempel refererer

kommentar 9.1 til «scientists», altså forskere. Her bruker de ikke bare en vitenskapsbasert referansestil, men også en påkalling av den sosiale posisjonen forskere har i samfunnet. Denne posisjonen mener jeg er koblet til tradisjoner og institusjoner som er etablert i samfunnet. Det samme gjelder når 9.2 refererer til «Harvard Medical School». Kommentaren avhenger av den epistemiske kapitalen Harvard som institusjon har i samfunnet. Til og med erfaringer kan brukes innenfor scientisme. Dette kommer ikke mye frem i forumet, men et eksempel er når kommentar 8.1 bruker formuleringer som «it seems to me» innenfor en scientistisk forklaring av farer ved vaksiner. Dette legger til et subjektivt perspektiv-element til kommentaren som kan ligne på en personlig erfaring.

Vitenskap er dermed ikke en motsetning til konspirasjonsteorier. Konspirasjonsteorier legitimeres gjennom vitenskap, eller scientisme. Selv om de som kommenterer bruker vitenskap, er ikke denne formen for vitenskap noe som ligner en akademisk form for vitenskap. Som vist avhenger den av erfaringer og tradisjoner, som Robertson også påpekte i sin forklaring av vitenskap innenfor konspirasjonsteoretiske bevegelser. Det som blir viktig å reflektere over i møte med scientisme og konspirasjonsteorier er ikke å anse det som uvitenskapelig, men heller tenke seg «hva er det de anser som vitenskap?». Vitenskap blir dermed en nødvendig del av konspirasjonsteoriens selvlegitimering.

7 Esoterisme

Konspirasjonsteorier bygger på en interesse for skjult og avvist kunnskap. Esoterisk diskurs kan defineres som en retorikk som angår skjulte sannheter. Disse sannhetene forsøker å holdes skjult av den institusjonaliserte majoriteten, og vil ofte inkludere alternative tolkninger av universet og historie (Dyrendal, 2013, s. 202). Esoterisme er, ifølge Asprem og Dyrendal, et av de viktigste elementene for konspirasjonsfortellinger. De mener at interessen for esoterisk kunnskap kan være avgjørende for tro på konspirasjonsfortellinger (Asprems & Dyrendal, 2018, s. 212). Skjulte samfunn, avglemt kunnskap og obskure, overmenneskelige eliter er vanlige elementer som brukes både innenfor konspirasjonsfortellinger og vestlig esoterisme. Samtidig som mange konspirasjonsteoretiske fortellinger bruker esoteriske elementer, bruker også esoterisk diskurs elementer fra konspirasjonsteoridiskursen (Asprems & Dyrendal, 2018, s. 207). Konspirasjonsteorier og esoterisme går sammen fordi konspirasjonsteorier i flere tilfeller handler om å avsløre skjult kunnskap om de ulike konspirasjonene.

Konspirasjonsteoretisk diskurs vil, i likhet med esoterisk diskurs, forsøke å avsløre den skjulte historien og kunnskapen for å kunne motarbeide den skjulte makten (Dyrendal, 2013, s. 220-221). Esoterisme forsøker å anvende religion, filosofi og historie som har blitt stemplet som «avvist» av institusjoner med epistemisk autoritet. De kan referere til spiritualitet, antikk visdom, paganisme og videre (Asprems & Dyrendal, 2018, s. 208-209). Esoterisme og konspirasjonsteorier er på mange måter compatible. De deler interesse for avvist kunnskap, og jobber for å avdekke sannheten i en slags kamp mot de som forsøker å skjule sannheten. Derfor mener jeg at esoteriske fortellingselementer kan ses på som en subkulturell påvirkning på konspirasjonsteorier.

Esoterisme og konspirasjonsteorier har som forklart flere overlappende områder. Et esoterisk fortellingselement som ofte blandes inn i konspirasjonsteorier er fortellinger om «hidden masters», altså skjulte ledere. Ifølge fortellingene er disse skjulte lederne i besittelse av skjult kunnskap, og benytter skjulte nettverk for å fremme sin posisjon. Skjulte ledere blir mye brukt innenfor fortellinger som kan identifiseres som superkonspirasjonsteorier, som for eksempel konspirasjonsteorien om Illuminati (Asprems & Dyrendal, 2018, s. 213). Skjulte ledere handler altså om fortellinger som bygger på at det eksisterer noen som står bak kulissene og kontrollerer massene. Denne tropen brukes i stor grad innenfor QAnon, hvor det er tydelige koblinger mellom skyggestaten og oppfatninger om skjulte ledere. Fortellingene krysser på mange steder, som når Joe M forklarer at patriotiske amerikanere har blitt slaver for disse kriminelle statsledere.

Rollen til Q er interessant i dette forholdet. Q spiller en rolle som et bindeledd mellom kampen mellom Trump og skyggestaten på en side og på den andre siden tilhengerne av QAnon-fortellingen. Denne informasjonen uttrykkes på et esoterisk vis, spesielt når utsagnene kommuniseres som gåter. Qdrop er på et vis en liten smakebit av den esoteriske kunnskapen som eksisterer innenfor statens vegger (Amarasingam et al., 2023, s. 284). Q blir på mange måter en kilde til den skjulte sannheten og dersom en tolker det Q forteller vil de kunne avsløre denne sannheten.

Esoterisme er altså en form for sammensetting av flere subkulturelle oppfatninger som angår skjulte sannheter. Disse brukes ofte i fortellinger i konspirasjonsteorier, og dermed mener jeg det er relevant å analysere bruken av esoteriske diskursive elementer i diskusjonen på 8kun.

7.1 DNA inneholder informasjon

Flere kommentarer bygger på en fortelling om at DNA inneholder en form for informasjon. Her er det interessant å se hvordan de ulike kommentarene mener at denne informasjonen påvirker mennesker, og i hvilken grad dette spiller inn i den bredere konspirasjonsteoretiske QAnon-fortellingen. Gjennom de tidligere analysekapitlene har jeg vist hvordan deltagerne av diskusjonsforumet mener at DNA inneholder informasjon eller en tilknytning til Gud. Flere kommentarer formulerer at DNAet inneholder noe lesbart. Gjennom dette har også den lesbare informasjonen verdi for noen.

12.1: «Our creator's signature. The mRNA jab rewrites it to the beast. How do you protect your DNA? No shots?»

12.2: «God wants to collect the Data. Can't read what has been corrupted.»

12.3: «The ability to turn off and on the code. God put it there. This information is indeed knowledge, and that knowledge can control people, or it can free people.»

Disse kommentarene forsøker på ulike nivåer å konstruere en fortelling om at Gud har lagret noe i DNAet. Noen mener også at Gud trenger å få lese det som er innskrevet i DNAet. Det er altså en skjult form for informasjon som finnes i DNAet. 12.2 skriver rett ut at Gud vil samle informasjonen, og ikke kan lese det som har blitt korrumpert. Kommentaren refererer ikke til andre kommentarer så hva dette individet mener korrupperer DNAet er usikkert, men ut ifra de tidligere analysekapitlene er det relativt trygt å anta at personen refererer til vaksiner som en form for korrupsjon, eller en form for spirituell korrupsjon. Andre former for besudling kan altså inkludere genmodifisert mat, eller negative vibrasjoner. 12.3 forteller om en kode i DNAet som kan skrues av og på, som Gud har skapt. Dette impliserer at kunnskapen om denne koden altså er makten i seg selv, og at dette kan kontrollere mennesker eller det kan frigjøre mennesker. Fortellingen om at det kan kontrollere mennesker er interessant å koble opp mot fortellingene om skjulte ledere, noe jeg skal komme tilbake til senere. 12.1 sier ikke noe om hva DNAet gjør, eller hva Gud skal med det. Likevel, er det interessant når personen kommenterer at Guds signatur eksisterer i DNAet, for det impliserer at informasjonen enten er en form for tekst, eller i det minste en metaforisk tekst. Dermed bygges det opp en forståelse om at det er noe som kan leses. Som nevnt refererer mange av kommentarene til en tilknytning til Gud enten gjennom at Gud selv er kodet i DNAet eller at Gud har kodet DNAet. Dette støtter disse holdningene om at det eksisterer informasjon i DNAet som Gud kan lese. Kommentarene henter til en idé om at det finnes skjult informasjon inne i DNAet, og denne informasjonen spiller en nøkkelrolle i en fremtidig hendelse. Hvilken hendelse det dreier seg om er usikkert, men ut ifra den tidligere forskningen og religionsdiskursen er det sannsynligvis enten stormen eller dommedag.

Hvilke epistemiske moduser de bruker innenfor disse argumentene er usikkert. Argumentene reduserer DNA ned til noe en kan forstå basert på allmennkunnskap. Når de bruker ulike kristne koblinger trekker de litt fra en institusjonsbasert tradisjonsmodus, ved å bruke diverse forståelser fra den kristne troen. I disse kommentarene bruker de alle tre diskursive områdene jeg har vært gjennom. De bruker scientistiske forståelser av DNA for å forklare et religiøst fortellingsmoment om Guds tilknytning til mennesker, gjennom et rammeverk tilrettelagt av esoteriske fortellingselementer. Dette eksemplifiserer det jeg kommer tilbake til i neste kapittel, at alle diskursive områdene brukes samtidig i flere tilfeller. De diskursive områdene som jeg besøker i denne

oppgaven ikke er separate. Interdiskursivt påvirker de hverandre hele tiden innenfor dette forumet.

7.2 Q er en kilde til esoterisk kunnskap

Forholdet mellom Q og Anon er viktig for å kunne forstå hvordan de esoteriske fortellingselementene spiller inn i QAnon. Q er, som forklart, en slags budbringer og tilhengerne, også kjent som Anon, har i oppdrag å tolke budskapene. Jeg mener at dette forholdet utspiller seg i en form hvor Q formidler en form for avvist kunnskap til sine tilhengere. Dette aspektet utfolder seg eksplisitt i enkelte kommentarer, hvor de spør Q om kunnskap og lurer på om koblingene er relevante. Mange kommentarer refererer til hvordan det eksisterer informasjon som skal komme til syne. Jeg viste til noen av dem som refererte til at Gud er tilknyttet denne informasjonen og at Gud kan lese den. Utenfor dette finnes det flere kommentarer som bare refererer til informasjon. Etter innlegget til Q bruser det litt en stemning av at «nå skjer det» blant kommentarene. En av likhetene mellom QAnon som bevegelse og andre nyreligiøse bevegelser er en interesse for esoterisk kunnskap. Q er på mange måter en figur som påstår at de har tilgang til den esoteriske og skjulte informasjonen innenfor militæret og staten (Amarasingam et al, 2023, s. 284). De kommentarene jeg skal vise til her peker mot denne forståelsen av at Q har spesiell tilgang til informasjon. Denne informasjonen blir presentert av noen kommentarer som banebrytende i kampen mot skyggestaten.

13.1: «Almost time for us to learn what it really means to 'be human'. Huge information is close to seeing the light of day at last?»

13.2: «UNLEASH THE SECRETS AND DO CHECKMATE»

Kommentar 13.2 er med på å videreføre den oppfatningen innenfor QAnon-fortellingen som ser Q som en kilde til esoterisk kunnskap. Det at Q skal gjøre en «sjakk matt» indikerer på at Q sitter på banebrytende informasjon som vil hjelpe å avdekke en form for sannhet. Dette spiller trolig inn på den delen om QAnon-fortellingen som handler om å avsløre kriminelle ledere, og at disse avsløringene på et vis kan «ta dem». Q sitter på en måte på denne informasjonen, og denne kommentaren spiller inn på dette temaet om at informasjon er alt som trengs for at en skal kunne ta disse statslederne og fengsle dem. Kommentar 13.1 henter også til denne holdningen om at Q har tilgang til informasjon som kan være banebrytende for deres kamp mot skyggestaten, og endelig frigjøre det amerikanske folket. I tillegg peker denne kommentaren på at det skal finnes mere informasjon om hva det betyr å være et menneske, som er en veldig underlig bemerkning. Min tolkning av dette er at det enten trekker veksler på en idé om hemmelige koder som styres av skjulte ledere som for eksempel annunaki, eller at personen forsøker å anvende det temaet om at Gud har kodet DNAet og det derfor finnes det informasjon der som kan være banebrytende for kampen.

13.3: «our whole being, our chromosomes. I think our 'junk' DNA contains our ancestral history, am I wrong boss? Our human collective maybe? Never turned away from the mission.

13.4: «I think our 'junk' DNA contains our ancestral history, am I wrong boss? Our human collective maybe?»

13.5: «Our true history?»

13.6: «So what is going to happen to the people who polluted their DNA with mRNA injections?»

13.7: «The people who took mRNA shots, are they lost?»

13.8: «unleash your secret for dna. Tell us about covid vaccines. Why Trump stands with em too? What has our dna so special?»

Disse kommentarene peker ikke nødvendigvis mot elementer de mener er del av fortellingen, men stiller spørsmål for Q som de mener fortellingen kan gi svar på. Det jeg mener er av verdi med dette er at de tydeliggjør Q som en figur med svar på ulike samfunnsspørsmål. I disse eksemplene handler det mest om vaksiner og DNA. Når de stiller spørsmål til Q som omhandler tema, som de sannsynligvis allerede har oppfatninger om, bekrefter de ovenfor de andre som leser i kommentarfeltet at Q gir svar på disse spørsmålene.

Kommentarene fremhever Q sin rolle som et bindeledd til esoterisk kunnskap. Kommentarene bruker de ulike epistemiske modusene, men for det meste implisitt. Når de refererer til konstruksjoner av historie benytter de tradisjoner som epistemisk modus, og når de refererer til vitenskapelige fenomener som vaksiner og mRNA benytter de vitenskapsbaserte epistemiske moduser. Likevel er det ikke sentralt for mange av disse kommentarene, men at de forsøker å få svar fra noen de anser som å være en kilde til sannhet.

7.3 Annunaki og antikk historie

Som presentert i starten av dette kapitelet, er det en fortelling i mange esoteriske narrativer om at det eksisterer skjulte ledere som på et eller annet nivå forsøker å kontrollere massene. I kommentarene er det mange forskjellige hintinger til dette fenomenet. I denne delen skal jeg gå gjennom de kommentarene som både nevner elementer av «skjulte ledere-fortellinger» og de som pakker bredere ut om disse fortellingene. En fortelling som blir mye omtalt i kommentarene er Annunaki. En person i forumet skriver et innlegg som sier:

14.1: «The answers are written in stone, but changed by a tribe of scribes for their own reasons. Here's the answers.

[<https://www.youtube.com/watch?v=CFKDRArS-HM>]]»

Denne YouTube-lenken fører til en 32 minutter lang video på om Annunaki. Jeg vil presentere et sammendrag i den grad informasjonen er relevant for min oppgave. Annunaki kommer originalt fra gamle mesopotamiske religioner, men er også blitt en del av esoteriske fortellinger som blander romvesener sammen med antikk religion og historie. Videoen forklarer at Annunaki var en utenomjordisk art som eksisterte parallelt sammen med mennesker for flere tusen år siden. Mennesker skal ha levd som slaver under Annunaki. Videoen forklarer at Annunakiene genmodifiserte menneskene for å gjøre dem til lovydige slaver. Ifølge denne fortellingen skal mennesker ha blitt til gjennom en bevisst mutering av aper som skulle lage disse slavene. Videoen påstår at det finnes bevis for dette gjennom antikke, sumeriske steintavler og forskjellige «mistenksomme» deler i bibelen (The 5th Kind, 2019). Flere av kommentarene ser ut til å peke mot en tilknytning til denne fortellingen.

14.2: «What is coded in your DNA? Illness and early death. Who put it there? Annunaki. Why? To prevent loss of control over their property.»

14.3: «What about so called 'junk' DNA? Either God Almighty or the Annunaki coded our DNA Q.»

14.4: «enki»

Kommentarene peker mot denne Annunaki-fortellingen. Kommentar 14.4 refererer til Enki, som er en av flere guder i det sumeriske panteonet. Hva Enki vil, eller hvilken tilknytning til mennesker Enki har, blir ikke nevnt, men det at personen assosierer Enki sammen med DNA og hva som er kodet i det peker tydelig mot en sammenheng til den esoteriske Annunakifortellingen. Ifølge den videoen som ble delt var Enki den ansvarlige guden for «menneskeprosjektet» og Enki bestemte seg for at mennesker skulle få bedre kognitive evner gjennom å modifisere DNAet (The 5th Kind, 2019, 26:00). Kommentar 14.3 har blitt vist til flere ganger, i denne sammenhengen er det interessant at personen mener at det enten var Annunaki eller Gud som kodet DNAet. Forskjellige oppfatninger om opprinnelsen til DNA kan medføre ulike perspektiver til formålet til DNA. Hvis Gud skapte DNA, ville fortellingene ofte implisere et positivt forhold til denne koblingen. Annunaki hinter derimot en mere negativ kobling til de religiøse figurene. 14.2 forklarer forholdet mennesker har til Annunaki, i tillegg til at det var de som kodet DNA. Målet med DNA i denne forståelsen er å gi mennesker tidlig død og sykdom slik at de kan kontrolleres. Denne kommentaren knyttes kraftig opp mot idéen om at mennesker i seg selv er renere, og som besudles av noe. I motsetning til holdningen til vaksiner som det som besudler mennesket, mener denne kommentaren at DNA allerede er besudlet. Formålet med denne kodingen er da ifølge kommentaren å ha kontroll på mennesker, noe som spiller inn i fortellinger om at mennesker, eller mere spesifikke grupperinger, egentlig er slaver uten at de vet det. QAnon-fortellingen har også den holdningen om at patriotene er slaver for skyggestaten og må bryte fri. Fortellingen om at mennesker er slaver, passer godt inn i esoteriske fortellinger om skjulte ledere.

Her kommer det frem hvordan de ulike subkulturelle oppfatningene kan være med på å konstruere ulike forklaringer på fenomener. DNA som et produkt fra Gud eller fra Annunaki kan medføre veldig forskjellige narrative implikasjoner. Annunakifortellinger bygger på en idé om at mennesker er, eller har vært, slaver og derfor er DNA en hindring for høyere opphøyelse eller bevissthet. Den kristenanalogske tilnærmingen med å forklare DNA som et produkt fra Gud forklarer det som noe rent, som ikke skal besudles. Dermed er det heller en varsomhet mot vaksiner de motiverer til. Kommentarene bruker både vitenskapsbaserte og tradisjonsbaserte epistemiske moduser. De vitenskapsbaserte epistemiske modusene kommer frem når de bruker scientistiske argumenter for at Annunakiene eksisterte. Samtidig bruker de en tradisjonsbasert epistemisk modus når de konstruerer en alternativ antikk historie.

7.4 Vi er slaver

Fortellingene som beskriver mennesker som slaver for noe er ikke unikt for Annunakifortellingen. Som forklart tidligere er det en tilbakevendende trope med skjulte ledere og undertrykkelse i esoteriske fortellinger. Sammen med Annunakifortellingen er det flere kommentarer som generelt peker mot en lik idé om at mennesker er slaver eller underkastet.

15.1: «Why? To repress mankind.»

15.2: «Devolution theory, BS? Who is best to follow for info? What can we do more to fight for humanity?»

15.3: «ancestral connection, heritage, birthright. It's all already been taken. The push for open borders. The constant race mixing in every form of entertainment and marketing. It's FUCKING OBVIOUS they're trying to destroy that and replace it with an entire populace of obedient slaves to their system.»

15.4: «Scientist talk about 'junk' DNA but God would not make junk of anything in us. Is some of our DNA blocked so we can't ascend thus making us slaves?»

15.5: «The ability to turn off and on the code. God put it there. This information is indeed knowledge, and that knowledge can control people, or it can free people.»

Kommentarene henter implisitt til hva de mener mennesker er underkastet. Litteraturen og den tidligere forskningen gir noen pekepinne på hva de forskjellige mulighetene kan være. I forrige underkapittel viser jeg til hvordan de bruker Annunakifortellingen vevet inn i forumet. Dette er en mulig forklaring som de som ikke nevner noen ledere kan mene. Det er også mulig at de refererer til staten, eller skyggestaten, som denne skjulte lederen. Et tredje alternativ kan være å gå en religiøs vei å tenke seg at Satan, Antikrist, Lucifer, eller hvilket som helst navn de bruker, kan være denne skjulte lederen som forsøker å besudle mennesker.

Kommentarer 15.3 og 15.4 refererer direkte til et slaveforhold som angår mennesker. Den ene mener at vi er i denne situasjonen, mens den andre ser på det som en fremtidig mulighet. Det er tydelig at kommentar 15.3 kobler en forestilling om at mennesker er slaver opp mot diversifisering av medier i den vestlige verden. Forestillingen bygger på at diversifiseringen strider mot forholdet de har til sine forfedre og «arv». Dette spiller inn i denne forestillingen om at antikk kunnskap er noe bedre eller høyere enn moderne kunnskap. Kommentaren kobler en reduksjon av denne antikke visdommen opp mot en fortelling om at de blir slaver. Det er også interessant å merke seg at denne kommentaren ikke snakker om mennesker som en helhet og er dermed blir det usikkert om de mener at dette gjelder for hvite amerikanere, eller om det generelt gjelder for alle mennesker. Selv om kommentaren legitimerer holdninger om hvit nasjonalisme er det også en tolkningsvinkel hvor personen mener at alle kulturer skal være separate i en slags segregerende etnonasjonalistisk forstand. 15.4 snakker om at mennesker blir slaver på grunn av at noe i DNAet er blokkert. Denne retorikken flytter det å skille mennesker fra hverandre over til at hele menneskeheten kollektivt er slaver. Kommentaren gir ikke en klar forklaring på hva kilder til dette er, eller hva formålet til slavesystemet er. Likevel, det er tydelig at kommentaren mener at dette ikke kommer fra Gud, men heller noe utenfra. Dette kan spille inn i både vaksinefortellingen og Annunakifortellingen.

Kommentar 15.1 refererer hverken til et spesifikt slavesystem, eller hvem som står bak denne undertrykkingen. Det er likevel tydelig at kommentaren spiller på en oppfatning om at mennesker, eller spesifikke mennesker, er undertrykt i et system av aktører som kan påvirke DNA og dermed på et vis kontrollere disse menneskene. Det samme gjør kommentar 15.3, men den forklarer det som at Gud har skapt denne koblingen i DNAet og at kunnskapen om dette DNAet - tolket opp mot esoteriske fortellingselementer – kan kontrollere mennesker. På mange måter blir dette temaet likt til de andre slaveorienterte krisefortellingene som kommer frem i forumet. 15.2 nevner ikke kontroll i seg selv, men kommer inn på et tema om at menneskeheten er truet av ett eller annet. Dette bidrar også til en følelse av «oss mot dem»-fortellingskonstruksjon, som jeg vil komme tilbake til senere. Jeg mener at denne «oss mot dem»-konstruksjonen bidrar til å etablere sosiale identiteter og er viktig for hvordan tradisjon som epistemisk modus fungerer.

7.5 Dette har jeg skjønt!

Esoteriske fortellingskonstruksjoner handler, som nevnt, ofte om at det finnes kunnskap som er avvist av epistemiske institusjoner. Dette spiller inn på en konspirasjonsteoretisk argumentasjon som går ut på å formidle noe som at man har en forståelse av den esoteriske kunnskapen. Når andre ikke aksepterer de esoteriske og konspirasjonsteoretiske fortellingene, vil konspirasjonsteoretikeren se det som et tegn på at de ikke forstår kunnskapen, fremfor at kunnskapen er feil. Disse fortellingsmomentene vil ofte handle om at folk må «våkne opp» eller at de sliter med at andre ikke har skjønt det ennå og er fortvilet på grunn av det. Hele poenget med boken *An Invitation to the Great Awakening* er at det skal fungere som en opplysningsbok for de som ikke er like aktive innenfor miljøet (WWG1WGA, 2019, s. 1-2).

16.1: «wtf do we do for loved ones that are retarded and dont know this!!!??!!?
(and wont listen to my `crazy ramblings` or read anything I send them)»

16.2: «People need to ascend from the current nigger cattle reality to something better. People are starting to catch on to how much they are being repressed, but things takes time. You can't rush these things. There will be casualties. Evil surrounds people who try to do good. Never let evil into your hearts. It will lead you down the path of destruction.»

Disse kommentarene på kommuniserer på hvert sitt vis at det er en oppfatning som er riktigere som andre burde få meg seg. 16.1 forklarer at de sliter med at deres nære ikke vil lese det de sender og heller ikke høre på «crazy ramblings». Denne forståelsen av at de ikke har skjønt det, og må lese denne informasjonen og at snakkingen kan virke som galskap spiller rett inn i viktige elementer av esoteriske fortellinger. Det at de som er nære for personen synes denne snakkingen er en form for galskap forer rett inn på at kunnskapen blir avvist, og at de har kilder som kan bevise at det er sant. I slike situasjoner er det også mulig at denne assosiasjonen til avvist kunnskap bare forsterkes ved motstand siden det er så viktig for identiteten til personen. Dermed kommer de inn på et forum og får støttende kommentarer. Konspirasjonssnakket som bekrefter hverandres holdninger blir essensielle for å forsterke tillit til fortellingen og det sosiale samholdet som forumet har. Kommentar 16.2 løfter en annen side av oppfatninger med esoterisme, hvor denne informasjonen kan oppnås av mennesker, men de må ta fatt og finne ut av det. Denne delen av esoteriske fortellinger går ut på at informasjonen finnes og kan skaffes, og burde skaffes fordi samfunnet er på vei mot farlige situasjoner. Dette motiverer til en videre bruk av esoteriske koblinger i konspirasjonsteoretiske miljøer. Disse kommentarene refererer til erfaring som epistemisk modus. 16.1 beskriver sin erfaring med å forsøke å fortelle sine nære om det de anser til å være sannheten. 16.2 kan anses som en form for erfaring ettersom den avhenger av en observasjon av samfunnet som kommentaren formidler. Samtidig kan det hende at kommentaren bruker en form for identitetsbasert tradisjonsmodus, fordi de konstruerer grupper som kan klassifiseres som «gode» og «onde». Dermed blir fellesskapsfølelsen viktig.

7.6 Scientistisk evolusjonisme

I det moderne samfunnet, og innenfor esoteriske oppfatninger, er evolusjonen et sentralt tema. I koblingen mellom evolusjonisme og spiritualitet, vokste det fram en forståelse av spirituell evolusjon som gikk ut på at mennesket kunne oppnå en høyere form for eksistens (Hammer, 2001, s. 254-255). Selv om dette er en del av det Hammer forklarer som scientisme, presenterer jeg det i dette kapitlet, fordi jeg mener forholdet mellom evolusjonisme og konspirasjonsteorier i stor grad lener seg på fortellinger om esoterisk

og avvist kunnskap. Det er tydelig at dette preger flere av kommentarene, spesielt når det gjelder «Ascension»-kommentaren fra Q. Begrepet «Ascension», eller opphøyelse, er i seg selv en påkalling av scientistisk evolusjonisme. Det henter til forståelser om akkurat denne muligheten for mennesket å oppnå en form for høyere spirituell eksistens.

17.1: «[...] Ascension. Evolution to a higher level. [...]»

17.2: «Holy Moly this is more like the old Q. Not VAXXED. Never will be. Don't eat bioengineered food. Try to keep vibration high. Disclosure plus ascension. Getting warmer!»

17.3: «Scientists talk about 'junk' DNA but God would not made junk of anything in us. Is some of our DNA blocked so we can't ascend thus making us slaves?»

Alle disse kommentarene kommer innom tematikken om evolusjonismen. 17.1 forsøker å rett fram forklare at «Ascension» handler om evolusjon til et høyere nivå. Selv om kommentaren ikke nevner at det er snakk om en spirituell esoterisk form for evolusjon, er det tydelig det de mener. 17.2 nevner også DNA, men knytter det sammen med at de ikke har tatt noen vaksiner. Dette er en kobling som Rudolf Steiner promoterte i 1907, og jeg skal komme tilbake til dette konseptet i neste kapittel. 17.3 kobler på lik linje det å kunne «ascend» til å være forhindret av en blokkering i DNAet. Her er også kommentaren uklar om den mener vaksiner, eller om det er noe annet som forhindrer dette. Jeg mener disse kommentarene bruker en form for vitenskapsbasert epistemisk modus. Dette er fordi de forsøker å si noe om menneskers biologiske og spirituelle tilstand gjennom vitenskapelige begreper.

7.7 Esoterisme i konspirasjonsteoridiskusjoner

De esoteriske fortellingskonstruksjonene bruker ulike diskursive og epistemiske vinklinger. Religionsdiskursen og scientismen påkaller veldig konkrete epistemiske moduser til enhver tid, hvor mange religionsargumenter kan oppfattes som tradisjonsbaserte epistemiske moduser, og mange scientistiske argumenter kan oppfattes som vitenskapsbaserte epistemiske moduser. Innenfor esoterisk diskurs er det tydelig at de varierer i større grad, og bruker flere samtidig. For eksempel i fortellingskonstruksjonen om skjult kunnskap i DNA bruker de en religiøs tradisjonsbasert retning for å argumentere for at Gud skapte noe i DNAet som kan leses og forstås. Samtidig bruker de scientistisk retorikk om DNA for å fremheve denne forestillingen. Det er heller ikke en standard for hvilke epistemiske moduser som brukes når de refererer til Q som et bindeledd til esoterisk kunnskap. Noen av kommentarene bruker scientistiske forståelser av vitenskapelige fenomener, mens andre knytter religiøs og spirituell oppfatning opp mot dette. Tradisjon som epistemisk modus blir sentralt når en fokuserer på Olav Hammers perspektiv om at det for det meste handler om konstruerte historier. Mange av kommentarene går på esoterisk historiekonstruksjon blant annet gjennom å referere til et opphav eller til antikke historiefortellinger.

Esoterisme vil i flere tilfeller forsøke å konstruere en historie om avvist og skjult kunnskap og sannhet. Dette kommer til syne i diskusjonene i forumet når de tar opp fenomener som Annunaki. I dette tilfellet forsøker de å konstruere en felles idé av historie basert på argumenter fra scientistisk bruk av arkeologi og historiestudier. Samtidig bruker de diverse bibelfortellinger for å bekrefte fortellingene om Annunaki. Tradisjon blir dermed sentralt for hvordan esoterisme fungerer og får legitimitet som komponent i konspirasjonsteoretisk fortellingskonstruksjon. Likevel, legitimeres de

gjennom scientistiske arkeologiske argumenter, og må dermed forstås som et uttrykk for vitenskapsbaserte epistemiske moduser.

Erfaringsbaserte epistemiske moduser fortsetter å fremstille seg svakt i diskusjonene i likhet med de to andre diskursive områdene. Innenfor esoterisk diskurs ser vi en kommentar som forsøker å forklare at de nærmeste rundt de ikke vil lese artiklene de sender til dem. Dette mener jeg gir innsikt i en erfaringsbasert epistemisk modus, hvor kommentaren bekrefter gjennom personlig erfaring at kunnskapen er avvist. Dermed kan det nesten virke mere «sant», fordi det bekreftes som en skjult sannhet, og dersom andre ikke aksepterer dette betyr det at noen forsøker å skjule noe.

Esoterisme som diskursivt felt deler langt slektskap til konspirasjonsteoretisk diskurs. Skjulte sannheter, og skjulte ledere. Mennesker med onde hensikter som kontrollerer menneskeheten. Hjernevaskede mennesker som ikke kan akseptere den virkelige sannheten. Disse komponentene er sentrale i konspirasjonsteoretiske fortellinger. Esoterisme støtter dermed konspirasjonsteorier på en måte som ikke bare tilfeldigvis krysses av identiteter som har interesse for avvist kunnskap, men også i hvordan de ulike fortellingskonstruksjonene spiller sammen. Konspirasjonsteorier er, som forklart tidligere, krisefortellinger. Mange av disse krisene kan knyttes til hvordan esoterisk diskurs oppfatter verden. De deler en interesse for at noen forsøker å skjule sannheten, og dermed gjør de som forsøker å skjule sannheten, en ugjerning mot menneskeheten.

8 Avsluttende refleksjoner

Igjennom denne masteroppgaven har jeg presentert hvordan de ulike epistemiske modusene brukes innenfor forskjellige diskursive områder i konspirasjonsteoretiske diskusjoner. For å konkludere denne masteroppgaven vil jeg presentere noen avsluttende refleksjoner basert på materialet. Først vil jeg presentere noen refleksjoner rundt de ulike fortellingskonstruksjonene jeg fant i materialet. Deretter vil jeg fremheve hvordan epistemiske moduser fungerer i samspill med subkulturelle oppfatninger og hvordan mønstergjenkjenning bidrar for de ulike diskursene og for de ulike modusene. Jeg vil også reflektere rundt hvordan spørsmål om identitet kommer frem i materialet. Deretter vil jeg reflektere rundt hvordan kommentarene som refererer til vaksiner utspiller seg i en bredere antivaksinediskurs. Helt til slutt vil jeg også reflektere rundt hvordan jeg mener vi burde gå fremover i forskning på konspirasjonsteorier, konspirasjonssnakk og QAnon.

8.1 Konstruksjoner av fortellinger

Diskusjonene på forumet fremhever en rekke ulike temaer. Det er ikke sikkert at alle disse temaene kommer til å bli akseptert av andre i miljøet. Likevel mener jeg det er relevant å se disse fortellingsmomentene som mulig konspirasjonsfortellingskonstruksjon. I denne delen skal jeg oppsummere de ulike fortellingene som blir tatt opp i forumet, og reflektere rundt dem.

En av de fortellingene som kommer frem flere ganger i diskusjonene er at noe eksisterer inni oss. I kristne analogier forklares det at Gud er noe som eksisterer inni oss og dermed er synonymt med DNA. Dette kan korrespondere med kristne oppfatninger om menneskers tilknytning til Gud. De esoteriske fortellingsmomentene som brukes innenfor dette temaet handler om at DNA er informasjon, og dermed eksisterer det informasjon inni menneskekroppen. Denne forståelsen bygger på at esoterisk kunnskap er en form for skjult sannhet som kan frigjøre de som finner den. Når de formulerer at DNA er en form for informasjon som eksisterer inni kroppen knyttes mennesket, og muligens opphavet til mennesket, til en løsning for den problematikken de mener skjer i samfunnet. I dette temaet bruker de stort sett scientistiske argumenter for å fremme disse forståelsene av DNA. De kaster rundt begreper og konsepter som mRNA vaksiner, og epigenetikk, og bruker mange kilder til å poengtere argumentene sine.

Kristne fortellinger og sammenhenger brukes ikke bare i forhold til DNA, men også innenfor andre tema i diskusjonene. En av disse gjelder apokalyptikk. Det er ikke mange kommentarer som refererer til kristenmillennialistiske spådommer. Dette gjelder mest for dem som bruker bibelkorrespondanser i tolkningene. For eksempel når noen deler et Bibelves som refererer til den siste trompeten og som i stor grad henter til endetid. Dette reflekterer de fortellingsmomentene som forsøker å formidle en form for nært forestående hendelse. Dette blir derfor relevant å ta i betraktning når en ser på de krisenarrativene som brukes i forumet.

Som Bromley og Richardson påpekte er konspirasjonsfortellinger fortellinger som angår trusler. Inkludert i dette er krisenarrativ. Krisenarrativ dukker flere ganger opp i diskusjonene. En av disse handler om at vaksiner er farlige og utgjør en trussel for mennesker. Denne trusselen som vaksiner utgjør kommer jeg tilbake til senere. I denne sammenhengen er det viktig å poengtere at vaksiner som trusler i samfunnet kan analyseres på flere diskursive nivåer. Det brukes innenfor religion, scientisme og esoterisme. Andre trusler de bruker i fortellingene inkluderer også rasemiksing. Dette blir knyttet opp mot temaet Q refererer til når de forklarer at mennesker må beskytte sitt

DNA. De anser blandingen av etnisiteter som en trussel for samfunnet. Oppfatninger om identiteter er sentrale for truslene som konstrueres innenfor konspirasjonsfortellinger. Dermed er det logisk å bruke de etnonasjonalistiske tilknytningene til DNA og videreføre en fortelling om at rasemiksing og innvandring er trusler for samfunnet innenfor konspirasjonsfortellingene. Utover dette hintes det i stor grad til personer og institusjoner som er farlige i forhold til QAnon-fortellingen. Dette kommer jeg enda mere tilbake til etterpå når jeg skal gå gjennom identitetskonstruksjoner i materialet.

Flere kommentarer forsøker å representere alternative versjoner av antikk historie. Dette går for det meste ut på å bruke Annunaki i sin forståelse av DNA. Annunaki brukes til å forklare hvor DNA kommer fra, og til å bygge på en fortelling om at mennesker egentlig er slaver. Idéer om at mennesker er slaver er ikke eksklusivt for Annunakifortellingen, men hintes jevnt utover i forumet. Flere mener at vi mennesker rett og slett bare er slaver, uten å referere til hvem som er slaveeierne. Dette korresponderer med det slaverforholdet Joe M beskriver, hvor han forklarer at innbyggerne i USA er slaver til skyggestaten (Joe M, 2021, s. 9). Det at mennesker er slaver er også en form for krisenarrativ som brukes for å skape et fellesskap i miljøet og for å konstruere en felles fiende. Dermed blir det en felles forståelse av at de er underkastet, og må reise seg opp i et opprør mot herrene. Dette mener jeg også motiverer til konstruksjoner av identiteter og mulig oppfordring til radikaliserings og ekstremisme.

Det er tydelig at subkulturelle oppfatninger spiller en stor rolle innenfor diskusjonene som finner sted på 8kun. De kaster rundt kristne, spirituelle, vitenskapelige og esoteriske analogier og koblinger som er sentrale for dem, og dette spiller inn på hvordan QAnon-fortellingen videre utvikles og aksepteres. De subkulturelle faktorene spiller en rolle for hvordan konspirasjonsteoriene utvikles og bygger på hverandre. Spiritualitet ble viktig for tolkning av Qdroppen, hvor «Ascension» ble assosiert med vibrasjoner, frekvenser og andre holistiske perspektiver på hvordan alt henger sammen. Det samme gjelder for kristne perspektiver. De subkulturelle oppfatningene bidrar til å forstå hva Q sier, og det brukes for å komme med noe som ser ut som forslag for hvordan fortellingen skal utvikles. De strekker de konspirasjonsteoretiske tolkningene etter hva de spirituelle og religiøse oppfatningene allerede har avgjort. På dette viset bekrefter også konspirasjonsteorier denne krysningen. Den esoteriske kulturen har skapt en felles oppfatning av at det finnes en sannhet som holdes skjult for alle andre. Dette er et møtepunkt for spiritualitetsmiljøer, esoterisme og konspirasjonsteorier. Fortellingene refererer til hverandre både i forhold til innhold og til identitetsassosiasjoner. Det skaper et grunnlag hvor konspirasjonsteorier kan bygges på ved hjelp av andre fortellinger hvor de oppfatter at kunnskapen er undertrykt. Dermed mener jeg en kan konkludere med at de epistemiske modusene som brukes kan oppfattes som en del av konspirasjonsteorier som fenomen, men fortellingskonstruksjonene vil i stor grad være avhengig av de kulturelle, og subkulturelle, kontekstene konspirasjonsteorier befinner seg i. Hvordan kan disse fortellingene brukes innenfor QAnon og hva avgjør om de blir akseptert og brukt? Dette avhenger av hvordan de bruker de ulike epistemiske modusene og mønstergjenkjenningen.

8.2 Epistemiske moduser og mønstergjenkjenning

I denne oppgaven har jeg vist hvordan forskjellige fortellingsmomenter brukes innenfor ulike diskurser og hvilke moduser de påkaller. Mange av kommentarene kan plasseres innenfor flere av diskursene, og bruker flere epistemiske moduser på samme tid. Robertson og Amarasingam forklarer mønstergjenkjenning som å være en form for epistemisk modus. Jeg argumenterer for at dette ikke var en egen epistemisk modus,

men heller en form for underliggende mekanisme blant konspirasjonsteoretikere som var nødvendig for fortellingene. Jeg mener på ingen måte at dette er et fenomen som eksklusivt eksisterer for mennesker som tror på konspirasjonsteorier, men at blant mennesker som tror på konspirasjonsteorier utnyttes det en form for hyppig og overdreven mønstergjenkjenningsprosess. Som jeg har vist forsøker denne mønstergjenkjenningen å koble større fortellingselementer opp mot hverandre for å få de til å henge sammen i en helhetlig forståelse av verden.

Mønstergjenkjenning blir på mange måter «limet» som får de andre epistemiske modusene og diskursene til å henge sammen. I religionsdiskursen brukes mønstergjenkjenning for å lage intuitive koblinger mellom et etablert syn fra religioner og samtidshendelser. De som påkaller kristne perspektiver i kommentarene, forsøker å koble sitt verdensperspektiv opp mot vaksiner og DNA. DNA blir da en del av Gud eller et resultat av Gud, og vaksiner blir en materiell trussel for denne koblingen til Gud gjennom en ødeleggelse DNA. Denne koblingen avhenger av lyst til å se sammenhenger mellom ulike fortellinger som gjør at det gir mening for konspirasjonsteoretikeren. Videre i religionsdiskursen brukes dette «limet» for å koble Bibelvers sammen med konspirasjonsteorier, noe som jeg mener avhenger av mønstergjenkjenning for å se sammenhenger mellom ulike fortellinger. Ut ifra ord som brukes i bibelverset om en kommende hendelse som ligner dommedag, og ordet «trump», så kobles en kristenapokalyptisk åpenbaring sammen med QAnons konspirasjonsteoretiske fortelling. Som vist er ikke dette eksklusivt for kristne. Diverse spirituelle oppfatninger brukes i stor grad for å forstå disse konspirasjonsteoretiske aspektene. I denne sammenhengen ser vi at vibrasjoner, frekvenser og resonnering blir formidlet som å være noe Q refererte til i Qdroppen. I dette tilfellet er det ikke bare en kobling som skjer, men spiritualitetsselementene forklarer det konspirasjonsteoretiske innholdet. Dette får Qdroppen til å gi mening for mennesker som er interessert i spiritualitet.

Innenfor scientismen er det mønstergjenkjenningen som muliggjør de koblingene som er nødvendige for å akseptere de vitenskapelige argumentene som relevante.

Mønstergjenkjenningen danner på en måte en form for logikk, hvor de basert på assosiasjoner indikerer en relasjon gjennom likheter. Slik som med YHWH/YHVH-argumentet, og fortellinger om hvordan vaksiner forsøker å fjerne dette fra DNAet. Det er mange skritt for at dette argumentet skal fungere som et scientistisk argument. Først og fremst må det anerkjennes en kobling mellom YHWH/YHVH, aminosyrer og den Abrahamske guden. I tillegg må det anerkjennes at vaksiner, som et materielt inngrep, er en form for trussel for de spirituelle eiendelene som YHWH/YHVH impliserer. For at dette skal falle på plass, må man påkalle en overdreven form for mønstergjenkjenning.

Mønstergjenkjenning fungerer som en form for kognitiv bias som muliggjør konspirasjonstenkning og konstruksjonen av konspirasjonsteorier. Det er en form for overdreven, intuitiv, mønstergjenkjenning meningstolkning hvor de forsøker å lage forståelser av verden både gjennom koblinger av uavhengige enkelthendelser og ulike fortellingselementer som assosieres med sine egne. Religion, scientisme og esoterisme eksisterer på ingen måte separert fra hverandre. I mange sammenhenger bekrefter de hverandre. Spirituelle temaer som grenser over i scientistisk evolusjonisme bekreftes av scientistiske argumenter, og de scientistiske argumentene bekreftes ved å korrespondere til religiøse oppfatninger. Det er en evig prosess som går fram og tilbake.

De epistemiske modusene som ble brukt i diskusjonene reflekterer i noen tilfeller det Robertson og Amarasingam (2022) fant i sin forskning. Tradisjoner som epistemisk

modus brukes hyppig i diskusjonene gjennom ulike metoder. En av måtene er å referere til identiteter som kan knyttes opp mot tradisjoner. For eksempel kan noen kommentarer relatere til det å være kristen eller amerikaner. Disse kommentarene får legitimitet gjennom de tilknytningene mennesker har til disse identitetene. Tradisjoner brukes også gjennom å referere til felles historie. I kommentarer som bruker dette temaet blir opphav et viktig tema. Samtidig kan tradisjoner utnyttes som epistemisk modus gjennom referanser til institusjoner assosiert med tradisjonene. For eksempel ved å nevne Bibelen som har en institusjonell makt for de som assosierer seg med de kristne tradisjonene. Vitenskapsbaserte epistemiske moduser kommer frem gjennom referanser til kilder og vitenskapelige termer. Det kan for det meste forklares gjennom konseptet scientisme, men scientistiske argumenter vil også i noen tilfeller påkalle andre moduser i argumentene. For eksempel mener jeg det er en form for tradisjonsbasert epistemisk modus rundt institusjoner når en av kommentarene refererer til Harvard. Erfaringer kommer ikke tydelig frem i diskusjonene. I noen tilfeller kan de referere til observasjoner og erfaringer fra egne liv. Likevel mener jeg at tradisjoner og de sosiale identitetene rundt dem vil i noen tilfeller avhenge av underliggende erfaringer. For eksempel kan erfaringer innenfor spiritualitet medføre en økt aksept for spiritualitetsbaserte argumenter.

8.3 Identitet og ekstremisme

Hvordan fører konspirasjonsteorier til voldshendelser? I aktualiseringen min tok jeg opp to situasjoner, en i USA og en i Norge, hvor konspirasjonsteorier har kommet så langt at det har rystet samfunnet eller ført til drap. Jeg mener at diskusjonene på dette forumet gir innsikt i de grunnleggende mekanismene som er med på å konstruere oppfatninger om «oss mot dem» og hvordan «dem» er en trussel mot «oss». Dette er ifølge Berger et av de mest nødvendige stegene for radikaliserings og som senere kan føre til ekstremistiske handlinger. Dette skjer når denne oppfatningen av en trussel blir så sterk at det blir verd å ty til vold for å forsvare sin egen gruppe (Berger, 2018, s. 121-122). Selv om materialet i de fleste tilfeller ikke motiverer til vold, er det de grunnleggende hintingene til konstruksjoner av fiender og frender som kan synliggjøres i dette materialet. ABB var motivert av det som kalles The Great Replacement, som er en konspirasjonsteori som går ut på at en befolkning skal byttes ut, som regel handler dette om at muslimer tar over landet. I dette tilfellet er «de» muslimene og politikerne som bidrar med å importere de, og «oss» er hvite europeere. I dette tilfellet konkluderte ABB med at det var nødvendig å drepe fremtidige politikere for å forhindre fremtidig immigrasjon av muslimer. Han vurderte altså at voldshandlingen var nødvendig for å forsvare «oss» fra «dem». Hvem er «oss» i QAnon-fortellingen? I denne fortellingen er «oss» de gode kristne, patriotiske amerikanerne og «dem» er de blodtørstige, satanistiske, pedofile politikerne. Religionsdiskursen spiller en sentral rolle i å avgrense disse grupperingene. Dette er en enkel, men effektiv strategi for å tydelig skape en gruppefølelse innenfor forummiljøet. Det er viktig for fortellingen at det er en tydelig «vi», og det er tydelig at dette spiller en rolle i diskusjonene i forumet.

18.1: «Q used 'I' and 'we' - hmmm»

18.2: «You say 'your dna' and not 'OUR dna', why?»

Men hvordan formidles er «de andre» i diskusjonene? I mange konspirasjonsteorier er det både vagt og konkret samtidig hvilke aktører som står bak ulike verdenshendelser, og de blir ofte referert til som «de» eller «dem». Innenfor QAnon-fortellingene er det tydelig at dette gjelder skyggestaten med de pedofile og blodrikkende satanistene som

forsøker å ødelegge for de patriotiske amerikanerne. I kommentarene ser vi en presisering av at det finnes aktører som styrer dette, og de blir for det meste referert til som «de».

18.3: «ancestral connection, heritage, birthright. It's all already been taken. The push for open borders. The constant race mixing in every form of entertainment and marketing. It's FUCKING OBVIOUS they're trying to destroy that and replace it with an entire populace of obedient slaves to their system.»

18.4: «Yes. Yes it is. They are allowed to lie. Cheat steal. Cover up and it's legal.»

18.5: «They stole elections again, Q. Nobody believes you any more. Do something useful or admit that the plan failed.»

«Dem» er de som har skylden for det onde i verden. Det er sydebukkene i konspirasjonsteoriene. For konspirasjonsteoretikere er det akkurat denne retorikken som bidrar til å forstå verden gjennom et perspektiv av at det finnes mennesker som forsøker å oppnå ondsinnede mål. Det kan tilsynelatende virke som at en ikke kan si for sikkert hvem «dem» er i kommentarene. I forhold til QAnon-fortellingen er det tydelig at «dem» er de pedofile, sataniske, korrupte politikerne. Det å formulere dem som «dem» gjør det også mulig å kunne tolke de ulike aktørene en har lest om i konspirasjonsteoretisk litteratur litt som en vil, selv om de fleste mest sannsynlig vil knytte dette opp mot de blodtørstige, pedofile, satanistiske statslederne som QAnon-fortellingen selv formidler. Likevel, kan rollen i prinsippet fylles av hvem som helst en har lyst til å legge skylden på. Jøder, politikere, muslimer, akademikere, homofile, osv. Samtidig er det noen som helt konkret peker ut noen sydebukker.

18.6: «FBI Science and Technology Branch... Founded in July 2006 by Robert Mueller. Forensic Science is a service that is run by the Science and Technology Branch, and is used by local, state and federal authoroties. Forensic science covers a wide range of subjects including Forensic Science – Operational Technology – Information sharing. Sheriff Office > NCIC > Access to all this data BEFORE it reaches NSA through Trusted Third Party's like NeuStar through Numbers Portability Administration Center. A contract awarded to Ericsson in 2014.»

Kommentaren ovenfor peker mot FBI. En etablert fiende i QAnon, ettersom det er en del av staten. Videre påpeker også kommentaren at denne avdelingen av FBI ble grunnlagt av Robert Mueller. Mueller var sentral innenfor konservatives interesse etter han ble tildelt ansvaret til å «overse» etterforskningen om potensiell russisk påvirkning på det amerikanske president valget i 2016 (Rothschild, 2021, s. 21). Dette knytter også denne figuren opp mot disse DNA-elementene som blir tatt opp av Q i forumet. Dette er et identitetskonstruksjonselement som tydeliggjør hvem fienden er gjennom å bruke mønstergjenkjenning for å forstå sammenhengene.

18.7: «This is notable. Vatican as been involved in many things, especially since the early 19th century.»

Denne kommentaren refererer til Vatikanet, og dermed også den katolske ledelsen. Dette er en klassisk fiende for konspirasjonsteoretiske narrativ, og reflekterer det Aspren og Dyrendal forklarer som konspirasjonsteorier om religion. Her igjen brukes mønstergjenkjenning for å tydeliggjøre de ulike fiendene i samfunnet som de må slåss mot. Kommentaren i seg selv sier ikke noe som forsøker å svartmale disse

institusjonene, men basert på den tidligere forskningen og konspirasjonsteoretiske litteraturen er det tydelig at de henter til en negativ kobling til disse institusjonene.

Fortellingskonstruksjonen inkluderer en identitetskonstruksjon. Dette er en av de primære aspektene ved diskurs. Denne identitetskonstruksjonen er nødvendig både for å legitimere sin egen gruppe, og for å konstruere forståelser om at det finnes en utgruppe som er en trussel mot sin egen gruppe. Det er tydelig at de sår tvil rundt diverse institusjoner som helsetjenester og FBI i en fortelling om at dette er fienden, og at de ikke kan stoles på. Det samme gjelder også for politikere. Til og med religiøs tilhørighet blir viktig for å avgrense denne identiteten. Når Lorey Colley fremhever at Q er en bibeltroer, er det ikke bare tilfeldig trivia, men basert på felles identitetstrekk assosierer de seg med Q, og dermed med QAnon-fortellingen. Når en så stor andel av de som tror på QAnon-fortellingen er kristne som PRRI rapporten påpekte, er det naturlig at denne identitetsmarkøren blir viktig for de som er innenfor miljøet.

Oppfatninger av grupper blir sentrale for å forstå hvordan fortellingen motiverer til ekstremisme. Motiverer diskusjonene i forumet direkte til voldshandlinger? Nei. Bidrar de til å konstruere oppfatninger om fiender og frender? Å si at de bidrar blir en underdrivelse. Denne fortellingskonstruerende prosessen er grunnleggende for hvordan fortellingen utvikles. Samtidig som den avgjør hvilken virkelighetsoppfatning tilhengerne sitter igjen med. Derfor mener jeg at samtalene som skjer på nett, og de epistemiske modusene som brukes for å forstå verden, er sentrale for å kunne forstå hvordan mennesker går fra å mislike andre mennesker som er annerledes, til å gjennomføre voldshandlinger. Dermed når Trump samler en gruppe illsinte tilhengere utenfor kongressen, er det tydelig for de som tror på QAnon at det er fiender som sitter innenfor den demokratiske institusjonen, og at disse fiendene må stoppes for å redde USA.

8.4 Vaksiner og vaksineskepsis

Vaksineskepsis har vært en utfordring for samfunnet siden oppfinnelsen av vaksiner. Så tidlig som 1907 brukte Rudolf Steiner spiritualitetsargumenter for å motarbeide vaksiner (Dyrendal, 2013, s. 204). I materialet kryr det av flere diskursive vinkler som formidler en skepsis og kritikk mot vaksiner. Denne diskursen knyttes i stor grad til de samme argumentene som Rudolf Steiner brukte på starten av 1900-tallet. Rudolf Steiner påsto i sine antivaksinefortellinger at det var en skjult agenda som gikk ut på å vaksinere alle verdens barn, for å forhindre deres spirituelle utvikling. Han argumenterte for at mennesker er skapt for å gi rom for en form for spirituell utvikling, dersom en tar vaksinene forhindrer en denne utviklingen. For han er det mørke krefter som jobber for at mennesker skal likevel ta vaksinen. Disse mørke kreftene er altså iboende i mennesket (Dyrendal, 2013, s. 204-205). Vaksineskepsisen på diskusjonsforumet peker i stor grad mot en lignende oppfatning til vaksiner.

På et religionsdiskursivt nivå ser vi at vaksinene er en slags motsetning til den spirituelle siden av mennesket. For mange i kommentarene handler det om den kristne versjonen av Gud. Noen viker fra dette, og refererer til andre åndelige alternativ som en kan identifisere som «new age»-spiritualitet. Kommentarene forklarer det at Gud er iboende i mennesket, og vil dermed være en motsetning til den materielle vaksinen. Selv om denne oppfatningen varierer mellom at Gud er inni DNAet eller at Gud har skapt DNAet, vil denne assosiasjonen til Gud skape den samme tolkningen om det gode, rene og åndelige hos mennesket. Samtalene bruker også en lik «mørk kraft» som skal motivere mennesker til å ta vaksinen, som for det meste er basert på «the beast», eller i andre tilfeller; djevelen, Satan, Lucifer, Antikrist og videre. På et nivå i esoterisk diskurs brukes

disse argumentene for å fremme en holdning om at vaksiner forsøker å fraskrive mennesker en form for spirituell autonomi. Dette korresponderer både med tropene om skjulte ledere som forsøker å kontrollere befolkningen, og de fortellingene som handler om det å miste aktørskap over seg selv.

For å fremme disse holdningene krysser de også scientistiske argumenter sammen med religionsdiskurs. De bruker vitenskapelige termer, vendinger, og teorier for å fremme en kobling mellom vaksiner, og en reduksjon i spirituell utvikling. Det at konspirasjonsteoretikere blander spirituelle og scientistiske oppfatninger er ikke et nytt funn i denne oppgaven. I 2022 gjennomførte en rekke forskere en undersøkelse som forsøkte å kartlegge hvilke demoniske og guddommelige tilskrivninger religiøse mennesker gir til Covid-19vaksiner. Forskningen viste at mange amerikanere skapte assosiasjoner mellom vaksinen og guddommelige eller demoniske kvaliteter. For eksempel ville de som er positive til vaksinen assosiere den med noe guddommelig. Flere vaksineskeptikere assosierte vaksinen med noe demonisk i forhold til det vaksinepositive assosierte vaksinen med noe guddommelig (Exline et al, 2022, s. 15). Forskningen fant også at demoniske tilskrivninger rundt vaksiner korrelerte med trekk som assosieres med konspirasjonstenkning (Exline et al., 2022, s. 17). Dette funnet korresponderer med det jeg finner i materialet. På 8kun brukes det en form for demonisk assosiasjon for å motargumentere det å ta vaksiner. Enten så fraskriver de Gud og overleverer seg til Satan, eller så fungerer vaksinene som en slags profan blokkering fra koblingen til Gud.

Vaksineskepsis som utfordring kan ikke håndteres gjennom vitenskapelige argumenter. Det er tydelig at tilhengerne av konspirasjonsteorier forstår sin posisjon i samfunnet som vaksineskeptikere å være fundert i både vitenskapelige og spirituelle argumenter. Vi som samfunn må forstå at konspirasjonsteoretikere forstår verden på en annen måte, og stiller andre kriterier for hva som er sant enn andre. På samme måte som religiøse og ateister forstår verden på forskjellige måter. Betyr dette at vaksineskepsis ikke bør eller kan håndteres? På ingen måte, men min data støtter ikke muligheten til å drøfte eventuelle motarbeidende tiltak. Det jeg kan si basert på diskusjonene på forumet, opp mot tidligere forskning, er at rasjonelle argumenter ikke vil ha tilfredsstillende effekt fordi hva som anses som sant er fundamentalt forskjellig mellom mennesker. For å motarbeide konspirasjonsteoretiske holdninger til vaksiner, og til andre samfunnsfenomener, må en se på et nivå av virkelighetsoppfatninger.

8.5 Fremover

Denne masteroppgaven belyser hva jeg mener er en viktig del av konspirasjonssnakk. Nemlig hvordan konspirasjonsteoretikere konstruerer fortellingene sine. Hvilke subkulturelle oppfatninger spiller en rolle og hvilke epistemiske moduser påkalles for å gi legitimitet til den epistemiske verdien til påstandene. Til tross for dette har denne masteroppgaven et smalt utvalg av materiale både i forhold til tid og rom. Jeg har samlet data basert på en interaksjon etter en spesifikk Qdrop og disse kommentarene handler i hovedsak om noe som ble nevnt i Qdroppen. I tillegg til å si noe om de underliggende subkulturelle faktorene og epistemiske modusene, har jeg vist hvordan disse diskusjonene belyser konspirasjonsteoretisk fortellingsutvikling rundt vaksiner og identiteter.

Konspirasjonsteorier er på ingen måte et forsvinnende fenomen fra dagslyset. Det er viktig å kunne forstå det ordentlig, helt ned til verbale strategier, for å kunne motarbeide det. Konspirasjonsteorier og konspirasjonssnakk i seg selv er ikke nødvendigvis farlig. Til tross for dette er det viktig at vi anerkjenner faren som holdninger som

konspirasjonsteorier kan medføre. Dette inkluderer skepsis til epistemiske autoriteter som academia og vitenskap, oppfordring til vold og fortellinger om at det eksisterer fiender. Det er også viktig å være observante på når disse fiendene som konstrueres er minoriteter.

Jeg mener fremtidig forskning burde gå dypere og bredere inn på dette temaet. Jeg har vist til hvordan epistemiske moduser og diskurser brukes innenfor én spesifikk diskusjon, på et spesifikt tidspunkt, i et spesifikt miljø. Forskning burde fokusere på å forstå dette fenomenet siden det gir innsikt i hvordan konspirasjonsteoretiske fortellinger konstrueres som en prosess. Derfor mener jeg at fremtidig forskning burde forsøke å samle større mengder data. Målet med denne avhandlingen er å kunne supplere med kvalitativ forskning på et felt som har blitt forsket på kvantitativt. Fremover burde vi både fokusere på kvalitativ nærlesing og kvantitativ forskning. QAnon som en bevegelse er en utfordring for samfunnet. Det å forstå de som tror, og hvordan fortellingen konstrueres, er grunnleggende for å forstå QAnon som utfordring.

Litteraturliste

- 8kun. (2022, 28. november). *Q Research General #21858: CHINA: Picking up Where Tiananmen Square Left Off? Edition*. 8kun.
<https://8kun.top/qresearch/res/17830133.html>
- 8kun. (u.å.). *Welcome to 8kun*. 8kun. <https://8kun.top/index.html>
- 8kun FAQ. (u.å.). *FAQ – 8kun*. 8kun. <https://8kun.top/faq.html>
- 8kun Welcome to QResearch. (u.å.). *Welcome to /QResearch/*. 8kun.
<https://8kun.top/qresearch/welcome.html>
- Amarasingam, A., Argentino, M.-A., Johnston, D. & Mosurinjohn, S. (2023). Categorizing QAnon: Is This a New Religious Movement. I M.K. Miller (Red), *The Social Sciences of QAnon: A New Social and Political Phenomenon* (s. 271-290). Cambridge University Press.
- Asdal, K. & Reinertsen, H. (2022). *Hvordan gjøre dokumentanalyse: en praksisorientert metode*. Cappelen Damm Akademisk.
- Asprem, E. & Dyrendal, A. (2015). Conspirituality Reconsidered: How Surprising and How New is the Confluence of Spirituality and Conspiracy Theory? *Journal of Contemporary Religion*, 30(3), 367-382.
- Asprem, E. & Dyrendal, A. (2018). Close Companions? Esotericism and Conspiracy Theories. I A. Dyrendal, D.G. Robertson & E. Asprem (Red.), *Handbook of Conspiracy Theory and Contemporary Religion*. (s. 207-233).
- Banas, J.A. & Bessarabova, E. (2023). Debunking and Preventing Conspiracies: Special Challenges of QAnon. I M.K. Miller (Red.), *The Social Sciences of QAnon: A New Social and Political Phenomenon* (s. 252-268). Cambridge University Press.
- Barkun, M. (2013). *A Culture of Conspiracy: Apocalyptic Visions in Contemporary America* (2. Utg.). University of California Press.
- Berger, J.M. (2018). *Extremism*. The MIT press.
- Birchall, C. & Knight, P. (2023). *Conspiracy Theories in the Time of Covid-19*. Routledge.
- Bromley, D.G. & Richardson, J.T. (2023). The QAnon Conspiracy Narrative: Understanding the Social Construction of Danger. I M.K. Miller (Red.), *The Social Sciences of QAnon: A New Social and Political Phenomenon* (s. 159-175). Cambridge University Press.
- Burnham, P., Lutz, K.G., Grant, W. & Layton-Henry, Z. (2008). *Research Methods in Politics* (2. utg.). Red Globe Press.
- Captain Roy D. (2019). The Good, The Bad, and the Ugly: Characters of ObamaGate/SpyGate. I Captain Roy D. & Nemos, D. (Red.), *An Invitation to the Great Awakening* (s. 121-162). Relentlessly Creative Books.
- Carroll, M.P. (1985). The Virgin Mary at LaSalette and Lourdes: Whom Did the Children See? *Journal for the Scientific Study of Religion*, 24(1), 56-74.
<https://doi.org/10.2307/1386275>.

- Colley, L. (2019). The Day I Knew Q Wasn't a Hoax. I Captain Roy D. & Nemos, D. (Red.), *An Invitation to the Great Awakening* (s. 31-48). Relentlessly Creative Books.
- Cowan, D.E. (2011). The Internet. I Stausberg, M. & Engler, S. (Red.), *The Routledge Handbook of Research Methods in the Study of Religion* (s. 459-473). Routledge.
- Crockford, S. (2021). *Ripples of the Universe: Spirituality in Sedona, Arizona*. University of Chicago Press.
- Dyrendal, A. (2013). Hidden Knowledge, Hidden Powers: Esotericism and Conspiracy Culture. I E. Aspren & K. Granholm (Red.), *Contemporary Esotericism*. Routledge
- Dyrendal, A. & Emberland, T. (2019). *Hva er konspirasjonsteorier*. Universitetsforlaget.
- E24. (2021, 10. Mai). Ekspertutvalg ber Norge droppe AstraZeneca og Johnson&Johnson-vaksinering. E24. <https://e24.no/norsk-oekonomi/i/IEGkyG/ekspertutvalg-ber-norge-droppe-astrazeneca-og-johnson-johnson-vaksinering>
- Evans, J.H. & Evans, M.S. (2008). Religion and Science: Beyond the Epistemological Conflict Narrative. *Annual Review of Sociology*, 34(2008), 87-105. <https://doi.org/10.1146/annurev.soc.34.040507.134702>
- Exline, J.J., Pait, K.C., Wilt, J.A. & Schutt, W.A. (2022). Demonic and Divine Attributions around COVID-19 Vaccines: Links with Vaccine Attitudes and Behaviors, QAnon and Conspiracy Beliefs, Anger, Spiritual Struggles, Religious and Political Variables, and Supernatural and Apocalyptic Beliefs. *Religions* 13(6), 519. <https://doi.org/10.3390/rel13060519>
- Green, R., Trella, C., Biddlestone, M., Douglas, K.M. & Sutton, R.M. (2023). Psychological Motives of QAnon Followers. I M.K. Miller (Red.), *The Social Sciences of QAnon: A New Social and Political Phenomenon* (s. 33-48). Cambridge University Press.
- Greer, K. & Beene, S. (2024). When Belief Becomes Research: Conspiracist Communities on the Social Web. *Frontiers in Communication* 9(2024). <https://doi.org/10.3389/fcomm.2024.1345973>
- Guthrie, S. (1993). *Faces in the Clouds: a New Theory of Religion*. Oxford University Press.
- NRK (Produsent). (2002). *Strømpestrikk, teppevev og pølsevev* (Episode 4) [Episode I TV-serie]. I Hagen, G.I. (Manusforfatter), *Jul på Månetoppen*. NRK.
- Hammer, O. (2001). *Claiming Knowledge: Strategies of Epistemology From Teosophy to the New Age*. Brill.
- Hjelm, T. (2011). Discourse Analysis. I Stausberg, M. & Engler, S. (Red.), *The Routledge Handbook of Research Methods in the Study of Religion* (s. 134-150). Routledge.
- Horsfall, S. (2000). The experience of Marian apparitions and the Mary cult. *The Social Science Journal*, 37(3), 375-384. [https://doi.org/10.1016/S0362-3319\(00\)00075-6](https://doi.org/10.1016/S0362-3319(00)00075-6)
- Joe M. (2019). The Plan to Save the World. I Captain Roy D. & Nemos, D. (Red.), *An Invitation to the Great Awakening* (s. 3-9). Relentlessly Creative Books.

- Jørgensen, M.W. & Phillips, L. (1999). *Diskursanalyse: som teori og metode*. Roskilde Universitetsforlag.
- Landes, R. (2011). *Heaven on Earth: The Varieties of the Millennial Experience*. Oxford University Press.
- Lewis, T. (2024, 4. Januar). No, Covid mRNA Vaccines Won't Damage Your DNA. *Scientific American*. <https://www.scientificamerican.com/article/no-covid-mrna-vaccines-wont-damage-your-dna1/>
- Lindgren, S. (2017). *Digital Media & Society*. Sage Publications.
- Neumann, I.B. (2021). *Innføring i diskursanalyse: mening, materialitet, makt* (2. utg.). Fagbogforlaget.
- Oliver, J.E. & Wood, T.J. (2018). *Enchanted America: How Intuition and Reason Divide Our Politics*. University of Chicago Press.
- Papasavva, A., Aliapoulios, M., Ballard, C., Cristofaro, E. D., Stringhini, G., Zannettou, S., & Blackburn, J. (2022). The Gospel according to Q: Understanding the QAnon Conspiracy from the Perspective of Canonical Information. *Proceedings of the International AAAI Conference on Web and Social Media*, 16(1), 735-746. <https://doi.org/10.1609/icwsm.v16i1.19330>
- Pamphlet & Radix. (2019). Changing the Narrative: Trump and the Media. I Captain Roy D. & Nemos, D. (Red.), *An Invitation to the Great Awakening* (s. 93-103). Relentlessly Creative Books.
- Paris, L. (2019). The Election of a Lifetime. I Captain Roy D. & Nemos, D. (Red.), *An Invitation to the Great Awakening* (s. 171-187). Relentlessly Creative Books
- Parmigiani, G. (2021). Magic and Politics: Conspirituality and Covid19. *Journal of American Academy of Religion*, 89 (2), 506 – 529.
- PRRI (2021). *Understanding QAnon's Connection to American Politics, Religion, and Media Consumption*. <https://www.prrri.org/research/QAnon-conspiracy-american-politics-report/>
- Qorigins. (u.å.). *dChan*. The Q Origins Project <https://dchan.qorigins.org>
- Robertson, D. G. (2013). (Always) Living in the End-Times: The 'Rolling Prophecy' of the Conspiracy Milieu. *Prophecy in the new millennium*, 207-224.
- Robertson, D.G. (2016). *UFOs, Conspiracy Theories and the New Age: Millennial Conspiracism*. Bloomsbury Academic.
- Robertson, D.G. & Amarasingam, A. (2022). How conspiracy theorists argue: epistemic capital in the QAnon social media sphere. *The International Journal of Media and Culture*, 20(3). (193-207). <https://doi.org/10.1080/15405702.2022.2050238>
- Robertson, D.G., Aspren, E. & Dyrendal, A. (2018). Introducing the Field: Conspiracy Theory in, about, and as Religion. I D.G. Robertson, E. Aspren, & A. Dyrendal (Red.), *Handbook of Conspiracy Theory and Contemporary Religion* (s. 1-18). Brill.
- Rothschild, M. (2021). *The Storm is Upon Us: How QAnon Became a Movement, Cult, and Conspiracy Theory of Everything*. Monoray.

- SIKT. (u.å.). *Meldeskjema for personopplysninger i forskning*. Hentet 27. April 2024 fra <https://sikt.no/tjenester/personverntjenester-forskning/fyll-ut-meldeskjema-personopplysninger>
- Sjöström, N. (2010). The Awaited Miracle: reflections of Marian apparitions in Garabandal, Spain. *Scripta Instituti Donneriani Aboensis*, 22(2010), 353–367.
- SpaceShot76 & RedPill78. (2019). When Will It Become Mathematically Impossible? I Captain Roy D. & Nemos, D. (Red.), *An Invitation to the Great Awakening* (s. 13-29). Relentlessly Creative Books
- Spicer, K.P. & Carter-Chand, R. (2022). Introduction. I K.P. Spicer & R. Carter-Chand (Red.), *Religion, Ethnonationalism, and Antisemitism: in the Era of the Two World Wars* (s. 3-20). McGill-Queen's University Press.
- The 5th Kind. (2019, 16. des). *WHY ARE WE HERE? A Scary Truth About the Original Bible Story | Full Documentary* [Video]. Youtube. <https://www.youtube.com/watch?v=CFKDRArS-HM>
- Tjora, A. (2021). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (4. utg.). Gyldendal.
- Wade, D. (2007). *The tetragrammaton peptides, YHWH and YHVH*. ResearchGate. https://www.researchgate.net/publication/216766851_The_tetragrammaton_peptides_YHWH_and_YHVH
- Ward, C. & Voas, D. (2011). The Emergence of Conspirativity. *Journal of Contemporary Religion*, 26(1), 103-121.
- WWG1WGA (2019). An Introduction. I Captain Roy D. & Nemos, D. (Red.), *An Invitation to the Great Awakening* (s. 1-2). Relentlessly Creative Books.

